SHAW

SEZAR VE KLEOPATRA

Çeviren:
Sevgi Sanlı

Cumhuriyet

SEZAR VE KLEOPATRA

GEORGE BERNARD SHAW

İngilizceden çeviren: Sevgi Sanlı

GEORGE BERNARD SHAW: SÖZCÜKLERE ŞARKI SÖYLETEN YAZAR

George Bernard Shaw, Pygmalion'u müzikal yapmak için kendisinden izin isteyen Alan Jay Lerner'e şu karşılığı

vermişti. "Ne gerek var? Sözcüklerimin müziği size yeterli gelmiyor mu?" "My Fair Lady" ancak yazarın

ölümünden sonra, mirasçılarının izniyle sahne ışıklarına kavuşabildi.

"Ruhu müzikle yoğrulmamış olan adamdan kork," der Shakespeare. Shaw'un yaşantısı müzikle yoğrulmuştu.

Gördüğü en esaslı eğitimin müziğe dayandığı söylenebilir.

26 Temmuz 1856'da, Dublin'de, 33 Synge Sokağı'nda, beş odalı bir evde doğdu. Babası George Carr Shaw ne

devlet memurluğunda, ne de zahire tüccarlığında tutunabilmişti. İyi huylu, içkiye düşkün, şaşı bir adam. Oscar

Wilde'ın göz hekimi olan babası bir ameliyatla gözlerini düzeltmek istemiş. Öyle aşırı bir başarı göstermiş ki,

adamcağızın gözleri ters yana kaymış. Yani şeşi beş görürken, beşi şeş görmeye başlamış.

Bessie Gurley adındaki bir genç kız kendisini prenslere, düklere layık gören, bu yüzden eğitiminde fazla

titizlenen kambur halasının baskısından kurtulmak için orta halli, orta yaşlı

George Carr ile evlenmeye razı

olmuş. Evlendiklerinin ertesi günü ne görsün? Kilerde dizi dizi içki şişeleri. Limanda almış soluğu.

Gemilerde

hosteslik bulup Amerika'ya kaçmayı kurmuş. Gelgelelim limandaki sarhoş gemicilerden öyle ürkmüş ki evdeki

sarhoşa fit olmuş.

George Bernard Shaw bu evlilikten doğan üçüncü çocuk. Annesi, Bessie halasından yalnızca yarım yamalak

Fransızca konuşmayı ve piyano tıngırdatmayı öğrendiği için ev işlerinden anlamaz, çocuklarını dadıların eline

bırakırdı. Shaw, "Annemi pek az görebildiğim için onu gözümde büyütürdüm," der. Dadısı oğlanı parka değil,

eşinin dostunun oturduğu bakımsız, pis, kenar mahallelere götürürmüş. Daha o yaşta gönlünün katlanamadığı

yoksulluğu ortadan kaldırmak için savaşmayı ilke edindi.

Okuyup yazmayı, toplayıp çıkarmayı, çarpım tablosunu dadısından öğrenmişti. Okula gittiği ilk gün kendisine

bölmeyi öğrettiler. Orada öğrendiği tek şeyin bölme olduğuna ant içiyor. Evde herkes müzikle uğraşırdı. Babası

trombon çalar, ablası Lucy opera aryaları söyler, kendisi ses alıştırmaları yapardı. Ama müziğe en fazla düşkün

olan annesiydi. Nefis bir mezzosoprano sesi vardı. Bu merakını sonunda müzik öğretmeniyle kaçacak kadar ileri

götürdü. George Vandaleur Lee sevdiği kadının çocuklarına kol kanat gerdi.

Özellikle Shaw'un yetişmesine

yardımcı oldu.

Yazar ergenlik çağındayken birçok saatini müzelerde geçirirdi. İncil'e yüzde yüz inanmasa da Michelangelo,

Raffaello ve Leonardo da Vinci'ye inancı tamdı. Handel, Mozart, Beethoven ulu kişilerdi gözünde.

Shelley,

Dickens, Mary Woolstancraft, Samuel Butler'ın yapıtlarını ezbere bilirdi. Okulu bir çeşit tutukevi sayıyordu.

Orada bir çocuğun kişiliğini yoğurmak gibi aptalca işlere kalkışılıyordu. Bir çocuğun kişiliğini yönlendirmeye

kimsenin hakkı yoktu. Bir okul kitabına "Jan Dark" (Saint Joan) oyunundan bir bölüm almak isteyenlere şu

karşılığı vermişti: "Kim benim oyunlarımı okullarda zorla okutur, benden de Shakespeare'den nefret edildiği

kadar nefret edilmesine neden olursa, Allahından bulsun! Benim oyunlarım işkence aracı olmak için

yazılmamıştır."

Ancak on beş yaşına kadar okula gitti. Annesi iki kızını da alarak şan öğretmeniyle birlikte İngiltere'nin yolunu

tuttuktan sonra, babası ağzına içki koymadı ama maddi durumu iyice sarsılmıştı. Shaw on beş

yaşında çalışmaya

başlamak zorunda kaldı. Bir emlak komisyoncusunun yanında kâtiplik yapıyordu. Öğlen tatilinde bürodaki

memurları, hademeleri toplar, Verdi'nin Rigoletto operasındaki "Miserere" korosunu söyletirdi. Bir gün patron

erken döndü. Shaw elinde şef değneğiyle donakaldı. Kovulacağını sanıyordu. Tersine maaşını artırdılar. Oralarda

duramazdı artık. Böyle anlamsız bir çevrede sıradan bir memur olarak kalmak...Ver elini İngiltere!

Londra'da basılan ilk sürekli yazıları "Corno di Basetto" takma adıyla yaptığı müzik eleştirileridir.

Yaşlı, zengin

bir Fransız madam, kanadı altına aldığı genç bir kemancıyı dinletmek için onu salonuna çağırmıştı.

Resitalden

sonra madam sordu:

"Nasıl buldunuz Mr. Shaw?"

"Bana Victor Hugo'yu hatırlattı."

"İyi ama Victor Hugo keman çalmazdı."

"Bu da çalmıyor."

Daha sonra tiyatro eleştirilerine sıra geldi. Zengin bir lord bir oyun yazmış, beğeneceğini umarak Shaw'a

göndermişti. Yerin dibine geçirildiğini görünce öfkesinden küplere bindi. Kapısını çalıp gırtlağına yapıştı. "Mr.

Shaw, Mr. Shaw, siz yalnızca para için yazıyorsunuz. Oysa ben şan için, şöhret için, şeref için yazıyorum." Shaw

soğukkanlılıkla omuzlarını kaldırdı. "Her ikimiz de kendimizde bulunmayan

şeyler için yazıyoruz."

Oyun yazmaya girişmeden önce beş tane roman yazmıştı. Bunlar altmış yayınevince geri çevrildi.

Bu

basımcılardan biri bir akşam yemeğinde yanına düşmüştü. Bir ara yazarın derin düşüncelere daldığını görünce,

"Mr. Shaw, şu anda aklınızdan geçen düşünce için bir şilin veririm," dedi. Yazar, "Değmez," diye karşılık verdi.

"Çünkü sizi düşünüyordum."

Ekonomiyle ilgilenmek, "Das Kapital"i okumak önünde yeni ufuklar açmıştı. İngiliz İşçi Partisi'nin çekirdeği

olan Fabian Derneği'nin kurucularındandır. Durmadan bildiriler yazar, açıkoturumlara katılır, konuşmalar

yapardı. Bir kez Hyde Park'ta sosyalizm üstüne konuşurken, kendisine göz kulak olsun diye altı polis gönderildi.

Yağmur çiselemeye başladı, sonra bir sağanağa döndü. Dinleyiciler dağıldı. Yalnızca görevli altı polis memuru

yerlerinden kımıldanamıyordu. "Para aldınız, dinleyeceksiniz." diyerek bardaktan boşanırcasına yağan yağmur

altında tam bir buçuk saat, polislere sosyalizmi anlattı.

Oyun yazarı olarak ünlenmesi kırkından sonradır. O yaşa kadar annesinin desteğiyle yaşadı.

Varlıklı bir ailenin

kızı olan yeşil gözlü Charlotte ile evlendiğinde kırk iki yaşındaydı. Daha eli ekmek tutmadan evlilik bağına

girmekten çekiniyordu. Evlenme önerisinde bulunan Charlotte oldu. Shaw buna pek şaşmadı.

Çünkü kadın erkek

ilişkilerinde inisiyatifin dişinin elinde olduğuna inanıyordu. Ona kalırsa, erkek bir kadını istediğini sanır. Aslında

avını gözüne kestiren, ona türlü tuzaklar kuran kadındır. Charlotte'un açıksözlülüğü hoşuna gitmişti.

Darwin, Lamarck ve Butler'ın yaratıcı gelişme üstüne görüşleri Shaw'u uzun uzun düşündürdü.

"Men and

Superman" (İnsan ve Üstün İnsan), "Back to Methuselah" (Methuselah'a Dönüş) adlı yapıtlarında, dirimselcilik

(vitalism) ve yaşama coşkusu (élan vital) konularını işledi. Shaw'a göre dünyanın yaratılması daha tamamlanmamıştır. Bizler hem yaşamın sürüp gitmesini, hem daha üstün aşamalara varmasını sağlayacak birer

aracız doğanın elinde. Dişilik erkeklikten daha ilkel, daha esaslı, daha güçlüdür. Yaşamın süregitmesi için ağır

biyolojik yük dişiye düşmüştür. Erkeğin biyolojik görevi çok daha hafif, çok daha önemsizdir. Fazla enerjisi

kaslarına ve beynine gitmiş, dişinin yuvayı kurmasından da yararlanarak, ona danışmadan uygarlığı yaratmıştır.

Ulaşamadığı düşünceler, amaçlar, kahramanlıklar ürkütür kadını. Gelgelelim erkeklerin yüzde doksan dokuzunu

evin aşını tuzunu getiren biçare baba durumuna getirir. Yalnızca yüzüncü erkekle başa çıkamaz.

Bu kendisi

kadar amansız, kendisi kadar yırtıcı, kendisi gibi yaratıcı olan dâhidir. Kendisi yaşamayı yürütürken dâhi daha

önce ulaşılmamış bilinç ve güzellik doruklarına yükselir.

Sanatçı yaratma coşkusu içinde anasına, karısına karşı korkunç bencil, ama insanlık için sonsuz özverilidir.

Sanatının hiç kazanç sağlamayacağını bilse de sinirlerini yıpratıncaya kadar çalışır.

Shaw'ın ilk oyunu, "The Widowers Houses" (Dul Avrat Haneleri, 1885-1892) kazancı da, kolay hoşa gitmeyi de

gözetmeyen bir sanatçının ürünüdür. Yirmi sekiz yaşındayken başladığı bu oyunu beş yılda bitirip sergileyebildi.

"The Philanderer" (Hovarda, 1893) ve "Mrs. Warren's Profession" (Bayan Warren'in Zanaatı, 1893) on

dokuzuncu yüzyıl sonunda, bulvar komedilerine alışkın olan Londralıları şaşırtmış, yadırgatmıştı.

İlk büyük

başarısını bir yıl sonra yazdığı "Arms and the Man"le (Çikolata Asker) kazandı. Bu anti-romantik, anti-militarist

güldürünün açılış gecesinde tiyatro alkıştan yıkılıyordu. Yazarı sahneye çıkardılar. Sağa sola selam verirken, bir

seyirci galeriden "Yuh!" diye haykırdı. Shaw hemen sesin geldiği yöne döndü. "Ben de tastamam sizin

fikrinizdeyim. Ama ikimiz bir tiyatro dolusu halka karşı ne yapabiliriz?"

Elli üç oyunundan başka, "Örnek Wagnerci", "İbsenciliğin Özü", "Zeki Bir Kadının Sosyalizm Kılavuzu",

"Politikada Kim Kimdir?" adlı yapıtları da vardır. "Tanrıyı Arayan Kara Kızın Serüvenleri" felsefe üstüne, çeşitli

dinler üstüne düşüncelerini dile getiren bir uzun öyküdür.

En çok beğenilen, tekrar tekrar sahnelenen oyunları arasında şunları sayabiliriz: "Candida"

(1895), "Sezar ile

Kleopatra" (1898), "İnsan ve Üstün İnsan" (1901-1903), "Binbaşı Barbara" (1905), "Doktorun Açmazı" (1906),

"Androkles ile Aslan" (1911), "Pygmalion" (1912), "Kırgınlar Evi" (1916-1917), '"Jan Dark (Saint Joan)" (1923).

Oyunları hemen bütün dünya dillerine çevrildi. Rusya'daki bir tiyatro festivalinde başkan seçilince sormuştu:

"Neden beni başkan seçtiniz? Beyaz sakalım yüzünden mi? Artık yaşlılara saygı gösterme modası geçti. Tiyatro

yazarı olduğum için mi? Benim oyunlarım da Shakespeare'inkiler gibi oradan buradan aşırmadır."

Shakespeare'in "Julius Caesar" ve "Antonius ile Kleopatra" adlı oyunları büyük ölçüde Plutarkhos'un

"Yaşamlar"ına dayanır. Shakespeare'in "Jül Sezar"ı bu soylu Romalının adını taşımakla birlikte, daha çok,

ellerini onun kanına bulayan Casca, Cassius ve Brutus gibi suikastçılar üstünedir. Sezar'ın cesedi upuzun

yatarken oyunu canlandıran, Marcus Antonius'un "Dostlar, Romalılar, Yurttaşlar!" diye başlayan kışkırtıcı

söylevi olur.

Bernard Shaw'un Sezar'ı farklı bir Sezar. Dünyayı fethetmeye çıkan bir komutandan çok dünyayı keşfetmeye

çıkan bir düşünür, gezginlik ve savaş anılarını yazmaya meraklı bir amatör yazar. Komutanlığa geç soyunmasına

karşın çekirdekten yetişme askerleri yenmesini çok yetenekli olmasına bağlayabileceğimiz bir adam. Shaw'un

Sezar'ında öğretme tutkusu, yazarın öğrenme tutkusu kadar güçlüdür. "Pygmalion"da Profesör Higgins nasıl bir

çiçekçi kızı bir lady yapmak için geceyi gündüze katarsa, "Sezar ile Kleopatra"da da, yaşlı devlet adamı on altı

yaşında delişmen bir kızı kraliçe yapmak için didinir durur. Shakespeare'in Kleopatrası erkekleri altı dilde baştan

çıkaran, ayrıca vücut dilini cömertçe kullanan, olgun ve dolgun bir afettir. Shaw'unki ise henüz dadısından kamçı

yiyen bir çocuk. Oyunun proloğunda seyircilere seslenen Mısır Tanrısı Ra, şuh bir kadının iç gıcıklayıcı

serüvenlerini izlemek için gelenlerin düş kırıklığına uğrayacaklarını söyler. Yarı kedi, yarı kız yaramaz

Kleopatra'nın Sezar'ın eğitiminde kraliçeliğe doğru adımlar atması, uslanması, yine de öfkelendikçe sivri

pençelerini göstermekten geri kalmaması ilginçtir.

Kleopatra, Sezar'ın zafer çelengiyle gizlediği saçlarının kelleşmeye başladığını fark edince ona saç ilaçları tarif

eder. Sezar'a duyduğu aşk değil, korkuyla karışık bir hayranlıktır. Tıpkı Galateia'nın Pygmalion'a, Eliza'nın,

Higgins'e duyduğu gibi. Sezar Mısır'dan ayrılırken kendisinin yerine kelliğini

zafer taçlarıyla gizlemeyen dinç,

yakışıklı, gündüzleri savaşan, geceleri sevişen genç bir Romalı yollayacağına söz verince bunun Marcus

Antonius olmasını diler.

Oyundaki ilginç kişilerden biri Britannus'tur. Shaw bu kişiyi Sezar'ın ağzından tanımlarken Britanyalıları

iğnelemekten geri kalmamıştır. "Barbarın biri. Kendi aşiretinin, kendi adasının göreneklerini doğa yasaları

sanır."

1876 yılının Nisan ayında İngiltere'ye giden ince uzun, gri-yeşil gözlü, kızıl saçlı İrlandalı, kırk yıl sonra şunları

yazacaktı: "Ben bu adaya ayak basalı kırk yıl oldu. Yaşım ilerledi. Zekâm körelmeye başladı. Yine de İngilizler

tarafından ciddiye alınacak kadar budalalaştığımı sanmıyorum."

Yazar yetmiş yaşında Nobel Ödülü'nü kazandı. "Kıyıya çıktıktan sonra bana cankurtaran simidi uzatıyorsunuz,"

diye önce geri çevirdi. Sonra kabul edip aldığı parayla İngiliz-İsveç Yazın Fonu'nu kurdu.

Strindberg'in bütün

oyunlarını İngilizceye çevirtti. Daha birçok İsveçli yazarın İngiltere'de tanınmasına olanak sağladı.

Doksan dört yaşına kadar dolu dolu yaşadı. Yüz yaşını doldurmaya niyetliydi. Gelgelelim bahçesinde çalışırken

düşüp ayağını kırınca başkalarına yük olmak istemedi. Dinlenmeyi kabullendi.

İngiliz Krallığı Liyakat Nişanı'nı geri çevirirken şunları yazmıştı:

"Bir oyun yazarı olarak ya Aristofanes kadar uzun anılıp Shakespeare ile Molière'in sırasında yer alacağım ya da

yaşlı bir soytarı gibi yüzyıl sona ermeden unutulacağım. Tarihin benim için vereceği yargıyı bilemem. Ama

yalnızca şu ad bana yeter. (İmza) Bernard Shaw."

Sevgi Sanlı

SEZAR VE KLEOPATRA

ÖNSÖZ

Memfis'teki Ra Tapınağı'nın girişi. Derin bir karanlık. Şahin başlı, saygın bir kişi, tapınağın karanlığında gizemli

bir biçimde kendi ışığıyla görünür. Çağdaş seyircileri büyük bir horgörüyle gözden geçirdikten sonra onlarla

konuşur.

Selam size, küçük adanın garip sakinleri, susun da beni dinleyin. O bomboş hükümet bültenlerini ezberleyip

kafalarının çocukça saflığını koruyan siz erkekler, kulak verin bana. Süslenip püslenerek erkeklerin aklını çelen

ama kendi aklından geçenleri açığa vurmayan, erkekleri güçlü efendiler olduklarına inandırıp, içinizden, ne

kafasız çocuklar olduklarını iyi biliriz, diyen siz kadınlar, sözlerimi yabana atmayın. Şu şahin başıma bakın da

Ra olduğumu anlayın, bir zamanlar Mısır'ın güçlü tanrısı Ra. Huzurumda ne diz çökebilir, ne de secdeye

varabilirsiniz. Orada, tıkış tıkış sıralarda kımıldamanız bile zor. Birbirinizin önünü kapatmaktan başka bir şey

gelmez elinizden. Zaten herhangi bir harekete geçebilmeniz için başkalarının öncülük etmesi gerekir. Herkesin

yapmadığı şeyi yapmak, işte bunu asla göze alamazsınız. Sizden bana tapmanızı değil, sesinizi kısmanızı

istiyorum. Ne erkekleriniz konuşsun, ne de kadınlarınız öksürsün. Çünkü sizi

altmış kuşağın mezarları üstünden

iki bin yıl öncesine çağırmaya geldim. Sizden önce kimler geldi, kimler geçti. Güneşin doğup battığını, ayın

biçimden biçime girdiğini sizden başka budalalar da gördü. Siz de onlar gibisiniz, ama onlar kadar büyük

değilsiniz. Halkımın yaptığı piramitler bugün hâlâ ayakta duruyor. Oysa sizin köleler gibi yığdığınız, adına da

imparatorluk dediğiniz toprak yığınları, üstlerine kendi oğullarınızın toz toprak olan cesetlerini de katsanız,

rüzgârla dört bir yana savruluyor.

Dinleyin beni, ite kaka okutulanlar. Nasıl bir eski bir de yeni İngiltere varsa, siz nasıl ikisi arasında bocalayıp

duruyorsanız, bana tapıldığı günlerde bir eski bir de yeni Roma vardı. Bir de ikisi arasında bocalayan adamlar.

Eski Roma yoksul, küçük, açgözlü, yırtıcı ve belalıydı. Gelgelelim aklı kıt, işi kolay olduğu için ne istediğini

bilir, kendi işini kendi görürdü. Tanrılar acıdı Roma'ya, elinden tuttular, güçlendirdiler, korudular.

Çünkü tanrılar

küçüklere sabır gösterirler. Ama eski Roma tanrıların bu lütfundan şımardı. Şu bizim küçüklüğümüzde iş yok,

dedi. Bu gidişle ne zengin, ne de büyük Roma oluruz. Büyümek, zenginleşmek mi istiyorsun?

Yoksulları soyup

soğana çevireceksin, zayıfları geberteceksin. Böylece kendi yoksullarını soyup

bu zanaatta ustalaştılar. Bu

soygunculuğu kitabına uydurmasını da öğrendiler. Kendi yoksullarının cıcığını çıkarınca sıra başka ülkelerin

yoksullarına geldi. O ülkeleri de Roma'ya katıverince yeni Roma doğdu. Kocaman, varlıklı, görkemli. Ben Ra,

için için gülüyordum. Romalıların sömürgeleri bütün dünyaya yayılmış, ama kafaları eskisi gibi ufacık kalmıştı.

Şimdi göreceklerinizi iyice kavramak için sözüme mim koyun. Romalılar eski Roma ile yenisi arasında

kalakalmışken içlerinden büyük bir asker çıktı, büyük Pompeius. Askerin yolu ölümden geçer, oysa Tanrı'nın

yolu yaşama gider. Yolun sonunda Tanrı bilgeliğe ulaşır. Oysa asker mankafa olur çıkar. Böylece Pompeius

yalnızca askerlerin büyük adam sayıldığı eski Roma'yı benimsedi. Tanrılarsa akıllı bir adamın istediği yere

gelebileceği yeni Roma'yı tuttular. Pompeius'un arkadaşı Julius Sezar tanrılardan yanaydı. Çünkü Roma'nın, eski

küçük Romalıların başa çıkamayacağı kadar geliştiğini fark etmişti. Bu Sezar yaman hatip, yaman politikacıydı.

Adamları dil dökerek ve altın saçarak satın alırdı. Tıpkı sizin şimdi satın alındığınız gibi. Ama sözlerle ve

altınlarla yetinmeyip savaşlarda ün salmaya da özendiklerinde Sezar artık orta yaşlıydı. Gelgelelim o işe de

bulaştı. Kendi refahları için didinirken Sezar'a karşı çıkanlar, kan döken bir fatih olunca karşısında eğildiler. Siz

ölümlüler böylesiniz işte, huyunuz kurusun.

Pompeius'a gelince, tanrılar onun zaferlerinden de, tanrılık taslamasından da bıkmışlardı. Çünkü insan denen bir

zavallı solucan olduğunu unutup yasa gibi, görev gibi boyundan büyük laflar ediyordu. Tanrılar Sezar'a güler

yüz gösterdiler, çünkü ona verdikleri hayatı yüreklice yaşıyordu. Yaratıcılığımızda ayıplar, kusurlar aramıyor, el

işimizi utanılacak bir şeymiş gibi saklamıyordu. Ne demek istediğimi anlamışsınızdır. İşlediğiniz günahlardan

biri de budur çünkü.

Böylece eski Roma ile yeni Roma'nın arası açıldı. Sezar dedi ki: "Eski Roma yasasını yıkmadıkça onun

yönetiminde payıma düşeni yapamam. Tanrıların bana bağışladığı yöneticilik yeteneği hiç meyve vermeden

kurur gider." Ama Pompeius şöyle dedi: "Yasa her şeyin üstündedir. Yasayı çiğnersen sonun ölümdür." Sezar

şöyle yanıt verdi: "Yasayı kaldırıyorum. Gücü yeten varsa buyursun, öldürsün beni." Sezar, yasayı kaldırdı.

Pompeius, eski Roma'yı ayakta tutmak ve Sezar'ı alaşağı etmek için büyük bir orduyla üstüne yürüdü. Sezar

Adriyatik Denizi'ni aşarak kaçtı. Çünkü üstün tanrıların kendisine vereceği bir ders vardı. Sizler de üstün

tanrıları unutup tanrıların en bayağısı olan zenginlik ve çıkar tanrısı Memnon'a tapmayı sürdürürseniz, size de

dersinizi verecekler zamanı gelince.

Şimdi Pompeius'un başına gelenleri öğrenmek istiyor musunuz, yoksa bir tanrı konuşurken uyuyacak mısınız?

Sabrınızı mı tükettim? İffetsiz bir kadının serüvenlerini izlemeye can atıyorsunuz, değil mi?

Kleopatra adı mı

içinizi gıcıklayıp sizi buraya çekti? Budalalar! Kleopatra daha dadısından kamçı yiyen bir çocuktur.

Ruhunuzun

kurtuluşu için size göstereceklerim şunlar: Mısır'da Sezar, nasıl Pompeius'u ararken Kleopatra'yı buldu?

Pompeius'un kellesi nasıl bir kelle turşuluk lahana gibi sunuldu kendisine? Sezar Mısır'dan ayrılıp yollarda

savaşarak Roma'ya dönmeden, Roma Pompeius'un ruhunu yaşatan adamların elinde can vermeden, yaşlı Sezar

ile çocuk kraliçe arasında neler geçti? Cahilliği bırakın, gözünüzü açın da ibret alın. Yirmi yüzyıl önce insanların

sizler gibi yaşayıp konuştuğunu, sizlerden ne daha kötü, ne daha iyi, ne daha akıllı, ne daha salak olduğunu

göreceksiniz. Aradan geçen iki bin yıl ben Tanrı Ra için göz açıp kapayasıya geçen zamandır.

Bugün Sezar'ın

Mısır'a ayak bastığı günden farklı değil benim için. Şimdi sizi terk ediyorum, çünkü can sıkıcı insanlarsınız. Size

bir şey öğretmeye çalışan boşuna nefes tüketir. Bu kadar konuşmazdım ya, bir tanrının doğasında vardır sonsuza

dek toz toprakla, karanlıkla boğuşmak, gökselliğe duyduğu özlemin gücüyle onlardan daha çok yaşam, daha çok

ışık koparıp ortaya salmak. Onun için yerlerinize kazıklanıp kapatın çenenizi. Birazdan büyük bir adam

konuşacak, sizin ölçülerinize göre de büyük bir adam. Korkmayın, ben bir daha ağzımı açacak değilim. Öykünün

gerisini onu yaşayanlardan öğrenirsiniz. Elveda! Zinhar beni alkışlamak küstahlığında bulunmayın!

(*)

ÖNSÖZ İÇİN İKİNCİ SEÇENEK

Mısır'ın Suriye sınırında, XXXIII. hanedanın sonuna doğru, Romalıların hesabına göre 706 yılında, sonradan

Hıristiyanlar bu tarihi MÖ 48 diye kabul edeceklerdir, bir Kasım akşamı. Doğudan alev alev yükselen gümüş

parıltı, ay ışığıyla aydınlanan bir geceyi muştular.

Yıldızlarla bulutsuz gökyüzü, şimdikinden farksız görünürler ama on dokuz buçuk yüzyıl daha gençtirler. Gök

kubbenin altında uygarlığın iki ayak bağı, bir saray ve askerler göze çarpar. Ak kerpiçten alçak bir Suriye yapısı

olan saray, Buckingham Sarayı kadar çirkin değildir. Avludaki subaylar da çağdaş İngiliz subaylarından çok

daha uygardırlar. Örneğin bizim Cromwell ile Mahdi'ye yaptığımız gibi, düşmanlarının cesetlerini mezarlarından

çıkarıp oralarını buralarını budamazlar. Avludakiler ikiye ayrılmıştır. Bir bölümü, elli yaşlarındaki yüzbaşıları

Belzanor'un genç bir İranlı devşirmeyle kumar oynamasını seyreder. Belzanor zar atmak için çömelmiş,

mızrağını dizinin dibine bırakmıştır. Öbürleri (İngiliz kışlalarında hâlâ geçerli) açık seçik bir öyküyü henüz

bitirmiş olan nöbetçinin çevresinde kahkahalar atarlar. Silahlarla, zırhlarla güzelce donatılmış on iki kadar genç,

soylu, Mısırlı muhafız, İngilizlerin aksine üniformalarından ne utanır, ne de tedirginlik duyarlar.

Asker

sınıfından, savaşçı ve saldırgan olmakla övündükleri bellidir.

Belzanor, tam bir kıdemli asker örneğidir. Kaba gücün söktüğü yerde sert, kararlı, becerikli, sökmediği yerde

âciz ve çocuksu. Tuttuğunu koparan bir çavuş, yetersiz bir general, zavallı bir diktatör. Çağdaş bir Avrupa

devletinde sözü geçen tanıdıkları olsa, ilk yeteneğinin sağladığı başarıyla son kademeye kadar tırmanırdı. Ne

yazık şu anda Julius Sezar ülkesini almak üzeredir. Bunun farkında olmadığından, kumarda hile yapacağından

kuşkulandığı yabancıyı yenmek için dikkat kesilmiştir.

Buyruğundaki yakışıklı gençlerin kumarcılara ya da öykücüye yanaşmaları yaşamdaki başlıca eğilimlerini

oldukça belirgin biçimde sergiler. Mızrakları ya duvara yaslanmış ya da hemen ele alınmaya hazır, yere

yatırılmıştır. Avlunun bir köşesi üçgen biçimindedir. Bir yanda sarayın cephesiyle kapısı, öbür yanda bir duvarla

geçit vardır. Öykücüler saray tarafında, kumarcılar geçide yakın kümelenmişlerdir. Duvar dibinde, Nubyalı bir

gözcünün üstüne çıkıp duvarın ötesini gözlediği bir taş bulunur. Öykü dinleyenlerin kahkahaları hafiflerken, diz

çökerek zar atan İranlı oyunu kazanır. Kumarda ortaya konan paraları kapıverir.

BELZANOR - İranlı, kutsal Apis hakkı için, tanrıların yüzünü güldürdü.

İRANLI - Haydi bir el daha oynayalım. Yüzbaşım, ya mars ya fit!

BELZANOR - Yeter artık. Bahtım açık değil!

GÖZCÜ - (Duvarın üstünden bakarken ciritini doğrultur.) Dur! Kim var orda?

(Hepsi duraklayıp kulak kesilir. Dışarıdan yabancı bir ses karşılık verir.) SES - Kara haberci!

BELZANOR - (Nöbetçiye seslenir.) Bırak geçsin!

GÖZCÜ - (Ciritini indirir.) Yaklaş, kara haberci, yaklaş!

BELZANOR - (Zarları cebine atıp ciriti kavrayarak.) Bu adamı saygıyla karşılayalım. Kara haberler getiriyor.

İRANLI - (Dizleri üstünde doğrularak.) Kara haber getirmek bu kadar onurlu bir iş mi?

BELZANOR - Ey barbar İranlı, sözüme kulak ver. Mısır'da iyi haberler getiren, tanrılara şükran için kurban

edilir. Ama hiçbir tanrı kara habercinin kanını istemez. İyi haberler oldu mu bunu en değersiz kölenin ağzından

iletiriz. Kara haberleri kendini göstermeye meraklı genç soylular getirir.

(Geçidin ağzında toplananlara katılırlar.)

GÖZCÜ - Yiğit bölükbaşı geç bakalım. Kraliçe'nin sarayında saygıyla eğil.

SES - Var git, ciritini bir güzel yağla Afrikalı. Şafak sökmeden Romalılar sana afiyetle yedirecekler o ciriti, hem

de sapına kadar.

(Sesin sahibi, muhafızlardan değişik kılıkta ama gösterişte onlardan hiç de geri kalmayan sarışın bir züppe,

geçitten gülerek gelir. Savaşta biraz hırpalanmıştır. Yırtılmış olan kolunun sol dirseğinden aşağısının sargılı

olduğu fark edilir. Sağ elinde kını içinde bir Roma kılıcı vardır. Solunda Belzanor, sağında İranlı, peşinde öbür

muhafızlar, kasıla kasıla avlunun ortasına doğru gelir.) BELZANOR - Nil Melikesi Kleopatra'nın sarayında, başmuhafızı Belzanor'un suratına karşı sırıtmaya utanmıyor

musun? Kimsin sen?

YENİ GELEN - Tanrılar soyundan Bel Affris!

BELZANOR - (Törensel bir havayla.) Selam sana soydaşım!

HERKES - (İranlıdan başka.) Selam sana soydaşımız!

İRANLI - Ey yabancı, Melike'nin bütün muhafızları tanrılar soyundan gelir, kulunuzdan gayri. Ben İranlıyım.

Soyum nice şaha, nice şehinşaha dayanır.

BEL AFFRIS - (Muhafızlara.) Selam size soydaşlar! (İranlıya, hor görerek.) Merhaba ölümlü!

BELZANOR - Savaştan çıkmışsın Bel Affris. Yiğitler arasında bir yiğitsin şurada. Getirdiğin haberleri önce

Kleopatra'nın kadınları duyarsa yiğitliğe yakışmaz.

BEL AFFRIS - Ne kadınları sağ koyacaklar, ne de yiğitleri. Topumuzun gırtlağı kesilecek yakında.

Bundan

başka haberim yok.

İRANLI - Ben size demedim miydi?

GÖZCÜ - (Kulak kabartmıştır.) Vay bana, vaylar bana!

BEL AFFRIS - (Ona seslenerek.) Kaygılanma Etiyopyalı. Senin yüzünü karaya boyayan tanrılar yazgımızı da

kara yazmışlar. (Belzanor'a İranlıyı göstererek.) Şu ölümlü sana neler söyledi?

BELZANOR - Bir avuç askerle kıyılarımıza ayak basan Julius Sezar, Mısır'ın başına geçecekmiş.

Romalı

askerlerden ödü kopuyor. (Mısırlı muhafızlar ona tepeden bakarak kahkahalar atarlar.) Kargaları ürkütüp sabanın

sapına yapışan köylüler bunlar, demircilerin, değirmencilerin, debbağların piçleri... Ya biz neyiz?

Kendilerini

kutsal silahlara adamış soylular, tanrıların akrabaları.

İRANLI - Belzanor, tanrılar yoksul akrabalarına her zaman yüz vermezler.

BELZANOR - (Öfkeyle, İranlıya.) Erkek erkeğe biz Sezar'ın kölelerinden aşağı mıyız?

BEL AFFRIS - Teke tek dövüşülünce biz birer tanrı gibi Romalının tepesinden bakarız.

MUHAFIZLAR - (Coşkuyla.) Gördün mü?

BEL AFFRIS - Gelgelelim Sezar adamları teke tek dövüştürmüyor. Tıpkı mancınıkla taş atar gibi, tutup koca bir

tümeni üstüne salıyor. Böylece en zayıf yerinden vuruyor seni. Tümen dediğim de tek başlı, bin kollu bir

izbandut. Dinsiz imansız bir canavar. Onlarla dövüştüm, biliyorum.

BELZANOR - (Küçümseyerek.) Korktun mu yeğenim?

(Muhafızlar kahkahalar atarlar. Yüzbaşılarının bu hazır cevaplığı pek hoşlarına gitmiştir.) BEL AFFRIS - Korkmadım yeğenim ama yenildim. Onlar korkmuşlardı, sanırım, gene de bize duman attırdılar.

(Şevkleri sönen muhafızlar homurdanırlar.)

BELZANOR - Ölmek de mi gelmedi elinden?

BEL AFFRIS - Hayır. Bu, tanrıların soydaşına yakışmayacak kadar kolay olurdu. Ölmeye bile vakit yoktu zaten.

Birden neye uğradığımızı şaşırdık. Romalılar geldik geliyoruz demeden tepemize çullandılar.

BELZANOR - Bu da Romalıların ne kadar korkak, ne kadar kalleş olduklarını gösterir.

BEL AFFRIS - Korkaklık, kalleşlik umurlarında bile değil. Bu Romalılar kazanmak için dövüşüyorlar.

Savaş

onuru, savaş namusu onlara vız geliyor.

İRANLI - Savaşta neler oldu, anlatsanıza bize.

MUHAFIZLAR - (Bel Affris'in çevresine hevesle toplanırlar.) Savaşı anlat!

Savaşı anlat!

BEL AFFRIS - Önce şu iyice anlaşılsın. Ben Menfis'teki Ra Tapınağı'nda bir rahip çömeziyim.

Görevim

tapınağı korumak. Ne Kleopatra'nın, ne de kardeşi Ptoleme'nin buyruğundayım. Yalnızca en üstün tanrılara

hizmet ederim. Ptoleme'nin Kleopatra'yı niçin Suriye'ye sürdüğünü merak ediyorduk. Ayrıca Farsalya'da Sezar'a

yenildikten sonra Mısır'a gelen Romalı Pompeius'la nasıl başa çıkacağımızı öğrenmek istiyorduk.

Bunun için

yola çıktık. Bir de ne duyalım. Sezar tozu dumana katarak düşmanın peşinden geliyormuş.

Ptoleme, Pompeius'u

öldürtmüş, kesik başını yeni fatihe sunmak için saklıyormuş. (Muhafizlar arasında heyecan belirtileri.) Bu

kadarla kalsa, gene iyi. Sezar geldi. Burada. Dönüşte yarım günlük yol almıştık. Sezar'ın alaylarının karaya

çıkmasına engel olmak için kıyıya dizilen bir kent halkının bu alaylar önünde nasıl tabana kuvvet kaçtıklarını

gördük.

BELZANOR - Ya sen, tapınağın koruyucusu, Sezar'ın askerlerine karşı koyamadın mı?

BEL AFFRIS - İnsan gücünün yettiği kadar direndik. Ama Karadağ'dan kopan ilenme çığlıkları gibi borazan

sesleri yükseldi. Sonra kalkanlardan bir duvar üstümüze yürümeye başladı. Bir kale duvarına saldırırken nasıl

adamın yüreği ağzına gelir, bilirsiniz. Ya duvar size saldırırsa?

İRANLI - (Haklı çıktığı için kıvançlı.) Ben size demedim miydi?

BEL AFFRIS - Duvar yaklaşınca çözülüp bir sıra asker oldu. Başlarında tolgaları, sırtlarında deri gömlekleri,

göğüslerinde zırhlarıyla sıradan adamlar. Bizi bir kargı yağmuruna tuttular. Bir tanesi bana rasladı.

Bir papirüsü

deler gibi kalkanımı deldi. (Sargılı kolunu gösterir.) Baksanıza. Eğilmesem boynuma saplanacaktı.

Sonra çifte

saldırıya geçtiler. Kargıların ardından kısa kılıçlarını çektiler. Bu kılıçlara karşı bizim silahlar işe yaramaz.

Bizimkiler fazla uzun.

İRANLI - Siz ne yaptınız?

BEL AFFRIS - Yumruğumu sıkıp benim Romalının çenesini dağıttım. Ne de olsa ölümlü. Kendinden geçip arka

üstü düşünce elinden kılıcını kaptığım gibi sapladım herife. (Kınındaki kılıcı çeker.) İşte Romalı kanına

bulanmış bir Romalı kılıcı.

MUHAFIZLAR - Güzel! (Kılıcı elden ele geçirerek dikkatle incelerler.)
İRANLI - Ya adamlarınız?

BEL AFFRIS - Kaçtılar. Koyun sürüsü gibi dağıldılar.

BELZANOR - (Öfkeyle.) Tabansız köleler. Siz tanrıların torunlarını kasapların elinde bırakın da...

BEL AFFRIS - (Buruk bir soğuklukla.) Tanrıların torunları da durup boğazlanmayı beklemediler soydaşım.

Bileğine güvenen savaşı kaybedebilir ama ayağına çabuk olan yarışı kazanır. Savaş arabaları olmayan Romalılar

kaçanların peşine kasırga gibi atlılarını saldılar. Binlerce kişi öldürüldü. Sonra başrahibimizin komutanı tanrılar

soyundan on iki kişiyi topladı. Çarpışarak ölmemiz için yüreklendirdi bizi. İçimden dedim ki, soluk soluğa

kaçsam da sırtımdan bıçaklarlar beni. Şurada durup beklesem ne kaybederim? Komutanın safına geçtim. O

zaman Romalılar bize saygı gösterdiler. Meydanda bir sürü sersem koyun kaçışıp dururken kimse bir aslana

saldırmaz. Ancak savaş onuru olan mert adamların harcıdır bu. Oysa Romalıların ne onurdan haberi var, ne de

mertlikten. Böylece canımızı kurtardık. Kapılarınızı Sezar'a açmanız için sizi uyarmaya geldim.

Öncü birlikleri

bir saate varmaz yetişir peşimden. Sezar'ın tümenleriyle sizin aranızda bir tek Mısırlı savaşçı kalmadı.

GÖZCÜ - Eyvahlar olsun. (Ciritini atarak sarayın içine dalar.) BELZANOR - Çabuk, kapıya mıhlayın fellahı. (Muhafızlar mızraklarıyla onu yakalamaya koşarlar ama

yetişemezler.) Şimdi bu haber sarayda saman alevi gibi çabucak yayılıverir.

BEL AFFRIS - Kadınlar Romalıların eline düşmemeli. Ne yapacağız?

BELZANOR - Neden öldürmeyelim onları?

İRANLI - Çünkü bazılarının kanı için diyet ödememiz gerekir. Bırakalım Romalılar öldürsün. Daha ucuza gelir.

BELZANOR - (Beyin gücüne şaşmış.) Seni sinsi yılan seni!

BEL AFFRIS - Ya Kraliçeniz ne olacak?

BELZANOR - Sahi, Kleopatra'yı kaçırmalı.

BEL AFFRIS - Kraliçe'nin buyruğunu beklemeyecek misiniz?

BELZANOR - Kraliçenin buyruğunu mu? O mu bize buyuracak? Daha on altı yaşında bir kız.

Memfis'te siz onu

kraliçe sayarsınız. Ama biz burada işin içyüzünü biliriz. Kızı atımın terkisine attığım gibi kaçırırım.

Biz askerler

Kleopatra'yı Sezar'ın pençesinden kurtaralım da, rahipler, dadılar, saraylılar tekrar kraliçelik oyununu oynatıp

kendi buyruklarını onun ağzından söyletsinler.

İRANLI - Dinle beni Belzanor.

BELZANOR - Söyle bakalım kurnaz İranlı. Akıl yaşta değil, başta demişler.

İRANLI - Kleopatra'nın kardeşi Ptoleme ablasıyla savaşıyor. Kraliçe'yi kardeşine satsak ya.

MUHAFIZLAR - Seni iblis, seni yılan seni.

BELZANOR - Bunu gözümüz yemez işte. Bizler tanrılar soyundanız ama, Kleopatra Nil'in kızıdır. Nil Irmağı

kabarıp babalarımızın topraklarını sulamazsa ürün alamayız. Babalarımızın armağanı olmadan da köpekler gibi

sürünürüz.

İRANLI - Doğru. Melike'nin bir muhafızı maaşıyla geçinemez. Ama ey Osiris'in hısımları, söyleyeceklerim daha

bitmedi.

MUHAFIZLAR - Konuş hinoğluhin! Şu iblisi dinleyin!

İRANLI - Size Sezar için anlattıklarımı şaka sanmıştınız, ama doğru çıktı değil mi?

MUHAFIZLAR - Doğru! Doğru!

BELZANOR - (İstemeyerek itiraf eder.) Bel Affris öyle diyor.

İRANLI - Öyleyse sözüme kulak verin. Şu Sezar kadınları çok sever. Onları dost edinir, onlara akıl danışır.

BELZANOR - Püh, şu kadınlar saltanatı Mısır'ı batıracak.

İRANLI - Bırakın da asıl Roma'yı batırsın. Sezar artık yaşlanıyor. Ellisini aştı. Sorunlarla, savaşlarla başı dertte.

Genç kadınlar için fazla yaşlı. Yaşlı kadınlar da onun kulu kölesi olmayacak kadar akıllı.

BEL AFFRIS - Dikkat et İranlı. Sezar artık iyice yaklaştı. Sesini işitmemiz an meselesi.

İRANLI - Kleopatra daha kadın sayılmaz. Akıllı da değil, ama şimdiden erkeklerin aklını çeliyor.

BELZANOR - Çeler, çeler. Çünkü babası Nil Irmağı'nın, anası da kutsal Beyaz Kedi'nin küçük kara yavrusunun

soyundandır. Peki, ne diyecektin?

İRANLI - Onu gizlice Ptoleme'ye satalım. Sonra Sezar'a Ptoleme'yi devirip Nil'in büyük torunu olan Melikemizi

kurtarmak için işbirliği önerelim.

MUHAFIZ - Ne yılansın sen!

İRANLI - Kraliçe'nin tasvirini bizim ağzımızdan duyarsa, şöyle ballandıra ballandıra anlatırsak Kleopatra'yı,

bize kulak verecektir. Erkek kardeşinin icabına bakınca Mısır tahtına Kleopatra ile birlikte kurulur.

Biz de

muhafızları oluruz.

MUHAFIZ - Ey yılanların en kurnazı. Aklınla bin yaşa.

BEL AFFRIS - Sen daha lafını bitirmeden Sezar ensemizde bitecek, laf ebesi.

BELZANOR - Bak bu doğru! (Saraydan yükselen korku çığlıkları sözünü keser.) Çabuk olun.

Bozgun başladı.

Kapıları tutun.

(Muhafizlar kapıya doğru seğirtip sarayı mızraklarıyla kordon altına alırlar. Cariyelerle dadılar dalga dalga dışarı

taşmaya çalışır. Ön sıradakiler mızraklar karşısında gerileyip arkadakilere kendilerini itmemeleri için bağırırlar.

Balzanor gürültüyü bastıracak bir haykırışla.) Geri basın inek sürüsü. İçeri! İçeri!

MUHAFIZLAR - Geri basın inek sürüsü! İçeri dedik!

BELZANOR - Bize Melike'nin baştayası Ftatatita'yı gönderin.

KADINLAR - (Sarayın içine seslenerek.) Ftatatita! Ftatatita. Gel! Gel! Belzanor seni istiyor.

BİR KADIN - Durun hele. İtmeyin. Beni mızrakların üstüne atacaksınız.

(İriyarı suratsız bir kadın. Yüzü incecik bir kırışıklıklar ağıyla örtülmüştür. Gün görmüş, iri gözleri akıllı akıllı

bakar. Elleri damar damardır. Ağzı tazıyı, çenesi buldoğu andıran bu çok uzun, çok güçlü kadın kapıda belirir.

Sarayda hatırı sayılır biri gibi giyinmiştir. Muhafizların karşısına cüretle dikilir.) FTATATITA - Melike'nin baş tayasına yol verin.

BELZANOR - (Vakur ve azametli.) Ftatatita, ben Belzanor, Kraliçe'nin muhafiz alayının başı, tanrılar soyundan.

FTATATITA - (Kibirde ondan aşağı kalmaz.) Belzanor, ben Ftatatita. Kraliçe'nin başdadısı. Senin kutsal ataların

benim atalarımın hizmet ettiği firavunların piramitlerine resimleri çizilsin diye can atarlardı.

(Kadınlar bir zafer edasıyla gülerler.)

BELZANOR - (Acı bir gülümseyişle.) Ey Ftatatita, ey gözleri velfecri okuyan çatal dilli bukalemunun kızı.

Romalılar kapımıza dayandı. (Kadınlar korkuyla haykırır. Ama mızraklar yollarını kestiği için kaçamazlar.)

Tanrıların akrabaları bile karşı koyamaz onlara. Çünkü her birinin yedişer mızrak taşıyan yedişer kolu var. Kan

yerine fıkır fıkır kaynayan cıva dolaşıyor damarlarında. Karıları üç saatte ana

oluyor. Ertesi gün de kesip

gövdeye indiriyorlar kadınları.

(Kadınlar korkudan titrer. Ftatatita hem onları hem askerleri hiçe sayarak kalabalığı yarar.

Korkmadan

mızrakların karşısına dikilir.)

FTATATITA - Balık pazarında yok pahasına satılan küçük kil tanrıların ödlek oğulları. Ne duruyorsunuz, kaçıp

canınızı kurtarsanıza. Biz başımızın çaresine bakarız.

BELZANOR - Seni erkeklerin baş belası seni. Önce Kraliçe Kleopatra'yı bize getir. Sonra ne cehenneme

gidersen git.

FTATATITA - (Alaylı bir gülüşle.) Tanrıların onu niçin elimizden aldıklarını şimdi anlıyorum.

(Muhafizlar

şaşırıp birbirlerinin yüzüne bakarlar.) Haberin olsun şaşkın asker, Melikemiz gün battıktan bir saat sonra

ortalıktan kayboldu.

BELZANOR - (Öfkeyle.) Cadı karı, onu sen bir yere saklamışsındır. Ya Sezar'a, ya da öz kardeşine satmak için.

(Kadını sol bileğinden kavrayarak, bir iki muhafizın da yardımıyla avlunun ortasına doğru sürükler, diz üstü

düşürüp bıçağını çeker.) Söyle Kraliçe nerde, çabuk söyle, yoksa... (Boğazını kesmekle tehdit eder.)

FTATATITA - Hele bana bir dokun, köpek! Nil Irmağı yedi kıtlık yılında yedi kere tarlalarını susuz bırakacak.

BELZANOR - (Korkmuş ama umarsız.) Adaklar adarım, kurbanlar keserim. Ama dur, bir çaresi var. (İranlıya.)

Bana baksana kurnaz herif. Senin babanın toprakları Nil'den çok uzaklarda. Gebert şu kocakarıyı.

İRANLI - (Kadını bıçağıyla tehdit eder.) İran'da bir tek Tanrı vardır, ama kocakarıların kanına bayılır.

FTATATITA - İranlı, yaşayan Osiris adına ant içerim, bilmiyorum. Rahiplerin kutsal kedilerini kucağına

alıyorsun, onlarla konuşuyorsun, bu yüzden başımıza felaketler geliyor, demiştim. Romalılar buraya gelince dik

başlılığının cezasını çekmesi için yalnız bırakılacağını söylemiştim. Gitmiş, kaçmış, saklanmış.

Osiris

tanığımdır, doğru söylüyorum.

KADINLAR - (İşgüzarca.) Doğru söylüyor. Doğru söylüyor.

BELZANOR - Besbelli korkutmuşsun çocuğu, saklanıyor. Çabuk, sarayı, her yanı arayın.

Aranmadık köşe

bucak kalmasın.

(Muhafizlar, başlarında Belzanor olduğu halde saray kapısından kaçışan kadınların arasından saraya dalarlar.)

FTATATITA - (Bağırarak.) Büyük saygısızlık bu. Kutsal saraya leke sürülüyor. Melike'nin yatak odasında

erkeklerin ne işi var? Saygısız... (İranlının bıçağı gırtlağına dayanınca sesi kesilir.) BEL AFFRIS - (Elini Ftatatita'nın sol omzuna koyarak.) Dur hele İranlı, bir dakika bekle.

(Ftatatita'ya, anlamlı.)

Analık, senin tanrıların ya uykuda, ya da avlanmaya gitmişler. Bıçak gırtlağına dayanmış. Bizi Kleopatra'nın

saklandığı yere götür de canını kurtar.

FTATATITA - (Küçümseyerek.) Ulu tanrılar kılıcı bir aptalın eline verince, boynumuz kıldan ince.

Beni

dinleyin anlayışı kıt delikanlılar. Kleopatra benden korkar ama Romalılardan daha fazla korkar.

Yalnız onun

gözünde dadısının öfkesini de, Sezar'ın zalimliğini de bastıran bir güç vardır. Çöle kurularak deniz yolunu

gözleyen sfenksin gücü. Ona iletmek istediklerini kutsal kedilerin kulağına fısıldar. Doğum gününde ona

kurbanlar verir, onu gelinciklerle donatır. Çöle gidip Kleopatra'yı sfenksin gölgesinde arayın.

Başınız üstüne ant

için, kıza bir zarar gelmesin.

BEL AFFRIS - Buna inanalım mı İranlı?

İRANLI - Romalılar hangi yoldan geliyor?

BEL AFFRIS - Denizden, çölü aşarak, sfenksin yanı başından.

İRANLI - (Ftatatita'ya.) Seni hilebazların anası, seni zehirli engerek! Biz çölde Romalıların mızraklarıyla can

verelim diye bu masalı uydurdun. (Bıçağını kaldırarak.) Ecel şerbetini tadacaksın.

FTATATITA - Senin elinden değil koca bebek. (Eğilip İranlının ayak bileğini yakalar. İki büklüm, duvar

boyunca kaçar, karanlıkta saray yöresinde kaybolur. İranlı sendeleyince Bel Affris kahkahalar atar.

Muhafizlar

saraydan Belzanor ve çoğu çıkınlar taşıyan bir bölük kaçakla çıkar.) İRANLI - Kleopatra'yı buldunuz mu?

BELZANOR - Hiçbir yerde yok. Her yanı aradık.

NUBYALI - (Sarayın kapısında görünür.) Vah başımıza gelenler. Kaçın! Kaçın!

BELZANOR - Gene ne oldu?

NUBYALI - Kutsal beyaz kedi çalınmış!

HERKES - Felaket! Felaket! (Hepsi paniğe kapılmıştır. Çığlıklar atarak korku ve dehşet içinde kaçışırlar.

Duvardaki meşale yere düşüp söner. Kaçanların sesleri gittikçe uzaklaşır. Karanlık ve bir ölüm sessizliği.)

BİRİNCİ PERDE

Ra Tapınağı ile Suriye Sarayı'nı gözümüzden silen karanlık. Aynı sessizlik. Gerilim. Ay doğarken gümüş renkli

bir sis karanlığı dağıtmaya başlar. Memnon Tapınağı'na değen rüzgârın çıkardığı harp sesleri, sessizliği usul usul

bozar. Çölün üstünde yükselen dolunay geniş bir ufku aydınlatır. Ufku bölen yalnızca kocaman bir karaltıdır.

Işıklar biraz daha yayılınca bunun kumlar üstüne oturtulmuş bir sfenks olduğu anlaşılır. Işıklar daha da

berraklaşınca sfenksin sonsuz bir nöbette, korkusuzca ileriye dikilmiş gözleri, kocaman pençeleri arasında bir

yığın al gelincik, bu gelinciklerin üstünde uyuyan bir kız seçilir. Kızın ipekli gömleğinin kabarıp inmesinden,

rahat, deliksiz bir uyku çektiği anlaşılır. Örülü saçları ay ışığında kuş kanadı gibi parlar.

Birdenbire uzaklardan ürkütücü bir ses gelir. (Belki de mesafenin hafiflettiği bir Minotor böğürtüsü.)

Memnon'un müziği durur. Sessizlik, sonra gene uzaktan tiz borazan sesleri. Gene sessizlik.

Güneyden bir adam

sinsi adımlarla yaklaşır. Gecenin gizemiyle büyülenmiş, hayranlık dolu düşüncelere dalmış, sfenksin sol böğrüne

yakın durur. Yontunun iri omzu görüşünü engellediği için göğsünü ve bağrında yatan kızı göremez.

ADAM - Selam sfenks, Julius Sezar'dan selam sana! Gezmediğim ülke kalmadı. Doğuşumun beni bu dünyaya

sürgün ettiği kaybolmuş yurdumu, bana benzeyen yaratıkların dostluğunu aradım. Bula bula, sürüler, çayırlar,

adamlar, kentler buldum. Gene de Sezar'ın bir eşine raslayamadım. Sılamın özlediğim havası, bağrıma

basacağım bir yakınım nerde? Gündüz yaptığım işlere, gece düşlediğim

düşlere kim ulaşabilir? Ey sfenks şu

ilerdeki küçük dünyada benim yerim de senin şu çöldeki yerin kadar yüksektir. Yalnızca ben dolaşırım, sen

kımıldamadan otururs un, ben ülkeler alırım sen sabırla beklersin. Ben yukarı bakarım gözlerim kamaşır, aşağı

bakarım gözlerim kararır, sağa sola bakarım aklım karışır. Oysa senin gözlerin hep ileriye dikili, hep bu

dünyanın ötesine, kaybolmuş ülkeye, ayrı düştüğümüz yurdumuza. Sfenks senle ben insan soyunun yabancısıyız

ama birbirimize yabancı değiliz. Doğduğumdan beri seni de, burayı da bilmiyor muydum? Roma bir delinin

düşüdür. Benim gerçeğim burası. Senin şu yıldızlı kandillerini ta uzaklardan, Galya'dan, Britanya'dan,

İspanya'dan, Tesalya'dan gözlemiş, yerini bir türlü bulamadığım ezeli bir nöbetçiye büyük sırlar verdiklerini

sezmiştim. İşte sonunda buldum o nöbetçiyi. Yaşamımın değişmez, ölümsüz parçasının simgesi işte karşımda.

Gümüş çölün ortasında sessiz, düşünceli, yapayalnız. Yazgının çizdiği yoldu beni buraya getiren.

Benim

dehamın simgesi sensin. Biraz vahşi, biraz dişi, biraz da tanrısal. Erkeklikten pek nasibim yok benim. Bilmeceni

çözdün mü sfenks?

KIZ - (Uykudan uyanmış, kimin konuştuğunu görmek için, usulca yuvasından gözetler.) Yaşlı bey!

SEZAR - (Şiddetle irkilip kılıcını kavrar.) Ölümsüz tanrılar!

KIZ - Yaşlı beyefendi, kaçmayın n'olur!

SEZAR - (Şaşkın.) Yaşlı beyefendi, kaçmayın n'olur. Bu sözler Sezar'a mı?

KIZ - (Telaşla.) Dedeciğim.

SEZAR - Sfenks, yaşını başını unutuyorsun. Ben senden çok daha gencim, gerçi sesin bir genç kız sesi gibi

çıkıyor...

KIZ - Çabuk buraya tırmanın, yoksa Romalılar sizi yutar.

SEZAR - (Sfenksin omzundan ileri çıkıp kızı görür.) Aa, bağrında bir çocuk var, kutsal bir çocuk!

KIZ - Çabuk, çabuk! Yan taraftan tırmanıp gelin yanıma.

SEZAR - (Şaşmış.) Sen kimsin?

KIZ - Kleopatra, Mısır Kraliçesi.

SEZAR - Yani, Çingeneler Kraliçesi.

KLEOPATRA - Bana saygısızlık ederseniz sfenks sizi Romalılara yedirir. Hadi gelsenize, burası çok rahat.

SEZAR - (Kendine.) Aman ne düş, ne görkemli bir düş. Ne olur biraz daha uyanmasam. Bu düşü sonuna kadar

görmek on kıta fethetmeye bedel. (Sfenksin sağrısından yukarı tırmanır. Sağ omzun ardından geçerek öne,

kaidenin üstüne gelir.).

KLEOPATRA - Dikkat edin. Tamam şimdi oturabilirsiniz. Şu pençeye siz buyurun. (Kendisi sol pençeye geçip

rahatça yerleşir.) Sfenks çok güçlüdür, bizi korur. (Titreyerek, yalnızlıktan yakınan bir sesle.) Ama beni

görmezden geliyor, yoldaşlık etmiyor. Geldiğinize sevindim. Çok yalnızdım. Yolda beyaz bir kedi gözünüze

ilişti mi?

SEZAR - (Büyük bir hayretle sfenks'in sağ pençesine yerleşirken.) Siz mi kaybettiniz?

KLEOPATRA - Evet. Kutsal beyaz kedi. Ne korkunç değil mi? Sfenkse kurban etmek için buraya getiriyordum.

Ama kentten biraz uzaklaşınca bir kara kedi miyavladı. Kucağımdan fırladığı gibi doğru ona koştu.

O kara kedi,

benim büyük, büyük, büyük, büyükannem olmasın sakın?

SEZAR - Büyük, büyük, büyük, büyükannen mi? Neden olmasın. Bu geceler gecesinde hiçbir şeye şaşmam.

KLEOPATRA - Herhalde oydu. Büyük büyükannemin büyük büyükannesi, kutsal Beyaz Kedi'nin kara

yavrusuymuş. Nil Irmağı'nın yedinci karısı olmuş. Bunun için saçlarım böyle dalga dalgadır. Her zaman

dilediğimi yapmak isterim, tanrılar hoşlansa da hoşlanmasa da, çünkü damarlarımda Nil'in özsuyu dolaşır.

SEZAR - Gecenin bu vaktinde ne işin var burda... Burda mı oturuyorsun?

KLEOPATRA - Ne münasebet. Ben Kraliçeyim. Kardeşimi öldürünce İskenderiye'deki sarayda oturacağım.

Beni saraydan kovan oydu. Hele biraz daha büyüyeyim, gönlüm ne çekerse onu

yapacağım.

Köleleri zehirleyip

kıvrana kıvrana can çekiştiklerini seyredeceğim. Ftatatita'ya ne diyeceğim biliyor musunuz?

Kafamı kızdırma,

seni kızgın ocaklarda cayır cayır yakarım ha!

SEZAR - Hımmm. Şimdi neden evinde, yatağında değilsin?

KLEOPATRA - Çünkü Romalılar hepimizi kıtır kıtır yemeye geliyorlar. Siz de evinizde, yatağınızda değilsiniz.

SEZAR - (İnançla.) Kim demiş? Ben çadırda yatıp kalkarım. Şimdi çadırımda yatağıma uzanmış, mışıl mışıl

uyuyorum. Seni de düşümde görüyorum, küçük cadı. Sen hiç gerçek olabilir misin?

KLEOPATRA - (Kıkır gülerek güvenle ona yaslanır.) Sen çok şirin bir ihtiyarsın. Sevdim seni.

SEZAR - Aa, bu rüyayı bozuyor. Beni genç bir adam olarak göremez misin?

KLEOPATRA - Keşke genç olaydın. Ama senden daha fazla korkardım o zaman. Erkekleri severim.

Hele şöyle,

güçlü, gürbüz kolları olan genç erkekleri. Ama onlardan korkarım da. Sen biraz kocamış, biraz sıska, biraz

damarlı bir adamsın. Ama kulağı okşayan bir sesin var. Azcık kaçık da olsan seninle sohbet etmek hoşuma

gidiyor. Demin kendi kendine bir şeyler saçmalıyordun ya, seni böyle

konuşturan dolunaydı.

SEZAR - Ne? Beni işittin demek. Büyük sfenkse gönlümden geçenleri anlatıyordum.

KLEOPATRA - Bu büyük sfenks değil ki.

SEZAR - (Büyük bir hayal kırıklığı ile yontuya bakarak.) Ne dedin?

KLEOPATRA - Bu sfenksin minik bir yavrusu. Büyük sfenks öylesine kocamandır ki iki pençesinin arasında bir

tapınak bulunur. Bu benim küçük, sevgili, tonton sfenksim. Acaba Romalıların büyü gücüyle bizi sfenksten

ayıracak büyücüleri var mıdır?

SEZAR - Niye sordun? Romalılardan korkuyor musun?

KLEOPATRA - (Çok ciddi.) Bizi ellerine geçirseler çıtır çıtır yerler. Barbarlar bunlar. Başlarının adı Julius

Sezar. Babası bir kaplan, anası bir yanardağmış. Burnu tıpkı bir fil hortumuna benzermiş. (Sezar farkında

olmadan elini burnuna götürür.) Bütün Romalıların upuzun burunları, fildişi gibi kıvrık dişleri, küçük kuyrukları,

her biri yüz ok taşıyan yedişer kolları varmış. İnsan etiyle beslenirlermiş.

SEZAR - Sana gerçek bir Romalı göstersem, ne dersin?

KLEOPATRA - (Çok korkmuş.) İstemem. Beni korkutmayın böyle.

SEZAR - Aldırma, bu bir düş nasıl olsa...

KLEOPATRA - (Heyecanla.) Düş değil, düş değil. Bakın, bakın! (Saçından bir iğne çıkarıp bir kaç kez Sezar'ın

koluna batırır.)

SEZAR - Ay! Canımı acıttın. (Öfkeli.) Bu ne cüret!

KLEOPATRA - (Sinmiş.) Düş görüyorum, demiştiniz. (Ağlamaklı.) Siz göstermek istedim ki...

SEZAR - (Şefkatle.) Yo, yo, ağlama. Bir kraliçe ağlar mı hiç. (Kolunu ovuşturarak gerçekten acımasına şaşar.)

Ben uyanık mıyım ne? (Eliyle sfenkse vurup katı olup olmadığını anlamak ister. Öyle sağlamdır ki, ne

yapacağını, ne diyeceğini şaşırır.) Ben... ben... (İyice ürkmüştür.) Yoo, olacak şey değil. Çılgınlık bu, çılgınlık!

Haydi doğru ordugâha (Yontunun kaidesinden aşağı atlamak için ayağa kalkar.)
KLEOPATRA - (Dehşet içinde kollarını Sezar'ın boynuna dolayarak.) Olmaz, olmaz! Beni bırakıp gidemezsiniz.

Yalvarırım, gitmeyin. Korkuyorum, Romalılardan korkuyorum.

SEZAR - (Uyanık olduğuna artık iyice inanmaya başlamıştır.) Kleopatra yüzümü iyice görebiliyor musun?

KLEOPATRA - Evet, ay ışığında bembeyaz görünüyor.

SEZAR - Beni bir Mısırlıdan daha beyaz gösteren yalnızca ay ışığı mı acaba? (Ciddi.) Burnumun hayli uzun

olduğunu fark ettin mi?

KLEOPATRA - (Korkunç bir şüpheyle büzülerek.) Nee?

SEZAR - Bu bir Romalı burnu, Kleopatra.

KLEOPATRA - Aaay! (Acı bir çığlıkla yerinden sıçrar. Sfenksn sol kolundan geçerek yan taraftan kendini

kumlara atar. Diz çöküp çığlık çığlığa sfenkse yalvarmaya başlar.) Sfenks, sfenks! Isır şunu, ısır şunu! Isır da iki

lokmada yut. Sana beyaz kediyi kurban edecektim ama elimden kaçırdım. İnan bana. (Yontunun kaidesinden

kayarak inen Sezar, Kleopatra'nın omzuna dokunur.) Ah! (Kleopatra başını kollarıyla örter.) SEZAR - Kleopatra, Sezar'ın seni yutmaması için bir çare öğreteyim mi sana?

KLEOPATRA - (Acınacak bir durumda ona sarılarak.) Öğret, öğret, öğret! Ftatatita'nın elmaslarını çalıp sana

veririm. Nil Irmağı'na senin topraklarını yılda iki kez sulatırım.

SEZAR - Telaşlanma çocuğum, sakin ol. Senin tanrıların Romalılardan korkuyorlar. Baksana, sfenksin beni

ısırdığı filan yok. Şimdi seni sırtlayıp Sezar'a götürsem kılı kıpırdamaz.

KLEOPATRA - (Mırıl mırıl yalvararak.) Ama beni götürmezsin değil mi, sakın götürme. Hani götürmem

demiştin.

SEZAR - Sezar hiç kadın yemez.

KLEOPATRA - (Umutla.) Ne?

SEZAR - (Etkileyici.) Ama kızları yer. (Kız gene umutsuzluğa düşer.) Kedileri de. Sen hem küçük, delişmen bir

kızsın, hem de Kara Kedi'nin torunu. Yarı kız, yarı kedi.

KLEOPATRA - (Titreyerek.) Öyleyse yer mi beni?

SEZAR - Onu bir kadın olduğuna inandıramazsan, çıtır çıtır...

KLEOPATRA - Beni kadın yapmak için bir büyücü bul. Sen büyücü müsün?

SEZAR - Belki. Ama bu iş uzun sürer. Hemen bu gece atalarının sarayında Sezar'la yüz yüze geleceksin.

KLEOPATRA - Yo.. yo.. korkarım...

SEZAR - Canına korku düşse de, Sezar gözünü yıldırsa da, yürekli bir kadın, büyük bir kraliçe gibi karşılayacaksın onu, hiç ürkmeden, hiç kaygılanmadan... Elin titrer, benzin sararır, sesin boğuklaşırsa seni

bekleyen gecedir, ölümdür. (Kleopatra inler.) Gelgelelim seni hükümdarlığa layık görürse, yanı başında tahta

oturtup Mısır'ın gerçek melikesi yapar.

KLEOPATRA - (Umutsuzca.) Bir bakışta benim ciğerimi okur. Yutacak göz var mı onda?

SEZAR - (Biraz hüzünlü.) Sezar kadınlara kolayca kanıverir. Gözlerine bakınca gözleri kamaşıyor.

Kadınları

oldukları gibi değil, olmalarını istediği gibi görüyor.

KLEOPATRA - (Umutlanarak.) Öyleyse onu kandırırız. Ftatatita'nın başlığını takarım. Beni yaşlı başlı bir kadın

sanır.

SEZAR - Böyle bir şey yaparsan seni bir lokmada yutuverir.

KLEOPATRA - Ama ona özel bir çörek yediririm. İçinde büyülü panzehir taşımla beyaz kedinin birkaç tüyü

bulunan bir çörek... O zaman...

SEZAR - (Çabukça.) Püh! Küçük budala. Hem çöreğini, hem seni ham yapar. (Küçümseyerek başını çevirir.)

KLEOPATRA - (Arkasından koşup ona sarılarak.) Yalvarırım, ne derseniz yaparım, uslu kız olurum.

Bir

dediğinizi iki etmem. (Gene o korkunç böğürtü çölde yankılanır. Şimdi daha yakından gelmektedir.

Bu

Romalıların savaş borazanı buçinadır.)

SEZAR - Dinle!

KLEOPATRA - (Titreyerek.) Neydi o?

SEZAR - Sezar'ın sesi.

KLEOPATRA - Gel kaçalım! Ne duruyorsun, gelsene.

SEZAR - Sezar'ı karşılamak için tahtına oturuncaya kadar korurum seni. Şimdi beni oraya götür.

KLEOPATRA - (Kaçıp kurtulmaya hevesli.) Gidelim. Gidelim. (Gene buçina sesi.) Haydi koş, koş, koş. Tanrılar

gazaba geldi. Baksana yer sarsılıyor.

SEZAR - Sezar'ın alayları bastıkları yeri titretiyor.

KLEOPATRA - (Onu çekip uzaklaştırmaya çalışarak.) Bu taraftan, çabuk. Yolda beyaz kediyi de arayalım. Seni

Romalıya çeviren odur.

SEZAR - Sen adam olur musun hiç? Haydi düş önüme.

(Kızın peşinden gider. Çölü gizlice geçerlerken buçina sesi daha da yakından gelir. Artık ufku kesen tek görüntü

sfenksn o acayip siluetidir. Sonra gökyüzü de kararır. Uzak bir meşalenin ışığı, şahane bir geçeneğin tavanını

taşıyan büyük Mısır sütunlarına vuruncaya kadar karanlık sürer. Geçeneğin öbür ucunda meşaleyi taşıyan

Nubyalı köle görünür. Kleopatra ile Sezar da onu izlerler. Geçenekten öne doğru yaklaşırlarken Sezar bu garip

mimariye merakla göz gezdirir. Meşale hızla ilerlerken, sütunların devrilen gölgeleri arasında şahin başlı, kanatlı

adamlar, kara mermerden iri kediler, bir görünür, bir kaybolur. Daha önde duvar bir köşeyi döner.

Orada haç

biçiminde genişçe bir alan vardır. Sezar sağ yanında bir kapı, önünde bir taht görür. Tahtın iki yanında üstlerinde

birer kandille iki narin sütun vardır.)

SEZAR - Bu da nesi?

KLEOPATRA - Tacımla saltanat kaftanımı giymeme izin verilince burada tahtıma otururum. (Tahtı görebilmesi

için köle meşaleyi tutar.)

SEZAR - Kölene buyur da kandilleri yaksın.

KLEOPATRA - (Ezile büzüle.) Ben buyurabilir miyim acaba?

SEZAR - Elbette. Sen Kraliçesin. (Kız duraksar.) Ne duruyorsun?

KLEOPATRA - (Köleye, çekinerek.) Kandilleri yakıver e mi!

FTATATITA - (Birden tahtın arkasından çıkıverir.) Dur! (Köle durur. Kadın yaramaz bir çocuk gibi sinen

Kleopatra'ya sertçe döner.) Kim bu adam? Benden izin almadan kandilleri nasıl yaktırırsın?

(Kleopatra korkudan

dilini yutmuştur.)

SEZAR - Bu da kim?

KLEOPATRA - Ftatatita.

FTATATITA - (Küstahça.) Melike'nin baş...

SEZAR - (Sözünü keserek.) Ben Kraliçe'yle konuşuyorum. Kes sesini. (Kleopatra'ya.) Senin hizmetçilerin

haddini bilmiyor. Defet şunu. (Köleye.) Sen Kraliçe'nin buyruğunu yerine getir. (Köle kandilleri yakar.

Ftatatita'dan çekinen Kleopatra ne yapacağını şaşırır.) Kraliçe sensin. Söyle gitsin işine.

KLEOPATRA - (Kandırmaya çalışarak.) Ftatatita şekerim, azıcık git de, gene gelirsin.

SEZAR - Şuna gitmesini emretmiyorsun, gitmesi için yalvarıyorsun. Böyle kraliçelik olmaz. Bu gidişle çiğ çiğ

yiyecekler seni. Benden bu kadar. (Dönüp gitmeye davranır.) KLEOPATRA - (Koluna sımsıkı yapışarak.) Durun, gitmeyin. Beni bırakmayın, n'olur!

SEZAR - Kölelerinden korkan kraliçelerin yanında bir Romalının işi ne?

KLEOPATRA - Korkmuyorum, sahiden korkmuyorum.

FTATATITA - Burada kimin korktuğunu görürüz şimdi. (Tehdit edercesine.) Kleopatra...

SEZAR - Kraliçe'nin önünde diz çök, kadın. Şu küstaha bak, beni de çocuk

yerine koyuyor. Ben şakaya gelmem.

(Diz çökmesi için Kleopatra'nın ayağının dibini gösterir. Ftatatita yarı yılgın, yarı çılgın duraksar.

Sezar,

Nubyalıyı çağırır.) Bana bak köle, sen kafa uçurmasını bilir misin? (Nubyalı sevinçle otuz iki dişini göstererek

başını sallar. Sezar kılıcını kınından çekip kabzasını Nubyalıya vermeye hazırlanır. Tekrar Ftatatita'ya dönerek

aynı işareti tekrarlar.) Hizaya geldiniz mi, hanımefendi? (Ftatatita, iyice ezilmiş, gözlerine inanamayan

Kleopatra'nın önünde diz çöker.)

FTATATITA - (Boğuk bir sesle.) Sultanım, saltanata kavuşunca şu âciz kulunu unutma.

KLEOPATRA - (Heyecandan yüzü ışıyarak.) Git, defol, gözüm görmesin seni! (Ftatatita başı eğik, geri geri

kapıya gider. Kleopatra onun boyun eğişini büyük bir coşkuyla seyreder. Titreyen ellerini çırpacak gibidir.

Birden haykırır.) Bana bir şey verin de bir temiz döveyim şunu. (Tahtından kaptığı bir yılan derisini kırbaç gibi

savurarak Ftatatita'nın peşinden koşar. Sezar bir hamlede onu yakalayıp Ftatatita kaçıncaya kadar salıvermez.)

SEZAR - Sonunda tırnaklarını gösterdin, kedi yavrusu.

KLEOPATRA - (Sezar'dan kurtularak.) Canım birini dövmek istiyor. Şunu kırbaçlayacağım. (Köleye saldırır.)

Al sana, al sana, al sana! (Köle canını kurtarmak için geçeneğe koşup öbür

ucunda kaybolur.

Kleopatra elindeki

yılan derisini atar. Tahtın basamağına sıçrayıp kollarını sallayarak haykırır.) Sonunda gerçek bir kraliçe oldum.

Gerçekten kraliçe, Kraliçe Kleopatra. (Sezar şüpheyle başını sallar. Mısır'ın genel çıkarları bakımından bu

değişikliğin yararlı olacağından emin değildir. Kleopatra ona dönüp sevinçle bakar. Sonra basamaktan atlayıp

coşkuyla kollarına atılır.) Beni kraliçe yaptığın için seviyorum seni.

SEZAR - Ama kraliçeler yalnızca kralları severler.

KLEOPATRA - Ben bütün sevdiğim erkekleri kral yapacağım. Seni de kral yapacağım. Bir sürü genç kralım

olacak, güçlü, gürbüz kollu. Hevesimi aldıktan sonra ölesiye kırbaçlayacağım onları. Ama sen hep benim kralım

olacaksın. İyi, sevecen, akıllı, yaşlı kralım benim.

SEZAR - Ah, bu kırış kırış yüz. Ah, bu çocuk yüreği! Sezar'ın fetihleri içinde en tehlikelisi sen olacaksın.

KLEOPATRA - (Dehşetle.) Sezar! Sezar'ı unutmuştum. (Endişeli.) Benim kraliçe olduğumu ona söylersin, değil

mi? Gerçek bir kraliçe. Bana bak! (Kandırmaya çalışarak.) Gel, şu Sezar başımızdan gidinceye kadar, kaçıp

saklanalım.

SEZAR - Sezar'dan korkuyorsan gerçek kraliçe değilsin. Bir piramidin altına saklansan bile, o saat yerini

keşfeder. Piramidi tek eliyle havaya kaldırdığı gibi... (Dişlerini takırdatır.)
KLEOPATRA - (Titrer.) Deme.

SEZAR - Sıkıysa kork bakalım. (Buçinanın sesi gene uzaktan gelir. Kleopatra korkuyla inler. Sezar ağzı

kulaklarına vararak bir hatip edasıyla.) İşte Sezar, Kleopatra'nın tahtına yaklaşıyor. Haydi yerine geç. (Kızı

elinden tutarak onu tahta götürür. Kleopatra konuşabilecek durumda değildir.) Hey, Titatota...

Cariyelerini nasıl

çağırırsın?

KLEOPATRA - (İyice bitkin, tahta çöküp büzülür. Titreyerek.) El çırp. (Sezar el çırpınca Ftatatita gelir.)

SEZAR - Kraliçe'nin tacını, kaftanını, cariyelerini getir. Kendisini hazırlayın.

KLEOPATRA - (Biraz canlanıp kendini toparlayarak.) Evet, tacı getir Ftatatita, taç giyeceğim.

FTATATITA - Melike kimin için saltanat kılığına giriyor?

SEZAR - Bir Roma yurttaşı için, bir krallar kralı için.

KLEOPATRA - (Ayağını yere vurarak.) Soru sormak haddine mi düşmüş? Soru sormak haddine mi düşmüş. Git

de sana buyrulanı yap. (Ftatatita acı bir gülümseyişle çıkar.) (Kleopatra heyecanla, Sezar'a.) Sezar benim tacımla

giysilerimi görünce kraliçe olduğumu anlar, değil mi?

SEZAR - Senin kraliçe gibi süslenip püslenmiş bir cariye olmadığını ne bilsin?

KLEOPATRA - Sen söylersin.

SEZAR - Bana sormaz ki. Kleopatra'yı gururundan, cesaretinden, haşmetinden ve güzelliğinden tanıyacak.

(Kleopatra bundan kuşkulu görünür.) Ne o, titriyor musun?

KLEOPATRA - (Titreyerek.) Ben mi? Ha.. ha.. (Hasta gibi.) Hayır. (Ftatatita ile üç kadın saltanat giysileriyle

takılarını getirirler.)

FTATATITA - Melike'nin kadınlarından yalnızca bu üçü kalmış. Ötekiler kaçmış. (Solgun ve hareketsiz duran

Kleopatra'yı süslemeye başlarlar.)

SEZAR - İyi, iyi. Üç kadın yeter de artar bile. Zavallı Sezar çoğu zaman kendi giyinir.

FTATATITA - (Küçümseyerek.) Mısır Melikesi Romalı bir barbarla kıyaslanamaz. (Kleopatra'ya.) Cesur ol

yavrucuğum. Şu yabancının karşısında başını dik tut.

SEZAR - (Kleopatra'ya hayranlıkla bakarak tacı başına koyar.) Söyle Kleopatra, kraliçe olmak nasıl? Tatlı mı,

yoksa acı mı?

KLEOPATRA - Acı.

SEZAR - Korkuyu yen, Sezar'ı da alt edersin. Tota, Romalılar yaklaştı mı?

FTATATITA - Burnumuzun dibindeler. Muhafızlar da kaçtı.

KADINLAR - (İnleyerek.) Eyvahlar olsun! (Nubyalı geçenekten koşarak gelir.)
NUBYALI - Romalılar avluya girdiler. (Kapıdan fırlayıp kaçar. Kadınlar çığlıklar atarak peşinden koşarlar.

Ftatatita vahşice bir kararlılıkla yerinde kalır. Kleopatra kadınları izlememek için kendini zor tutar.

Sezar

bileğinden kavrayarak ona dik dik bakar. Kleopatra, kurban edilmeyi göze almışçasına durur.) SEZAR - Kraliçe, Sezar'ı tek başına karşılayacak. Sözüm söz, de.

KLEOPATRA - (Benzi sararmış.) Sözüm söz.

SEZAR - (Onu bırakarak.) Âlâ.

(Zırhlı adamların patırtısı ve ayak sesleri. Kleopatra'nın dehşeti artar. Buçinanın sesi pek yakından gelir. Bunu

borazanların yaygarası izler. Kleopatra daha fazla dayanamaz. Bir çığlık atarak kapıya doğru koşar. Ftatatita

acımasızca onu durdurur.)

FTATATITA - Sana sütümü helal etmem. Demin sözüm söz demiştin. Bir kraliçe ölür de sözünden dönmez.

(Kleopatra'yı Sezar'a teslim eder. Sezar korkudan yarı baygın olan kızı tekrar tahta sürükler.) SEZAR - Şimdi ödleklik edersen... (Sezar tahta kendisi oturur.) (Kleopatra her an ölümü bekleyerek, tahtın basamağında durur. Romalı askerler, kartallı sancaklarını taşıyan

bayraktarları önde, buçinacıları hemen onun ardında, gürültü ederek geçenekten gelirler. İri yarı bir adam olan

buçinacı, pirinçten, ağzı uluyan bir kurt ağzını andıran buçinasını gövdesine dolamıştır. Meydana gelince tahta

hayretle bakarlar. Karşısına dizilip kılıçlarını havaya kaldırarak haykırırlar.) ASKERLER - Selam Sezar!

(Kleopatra dönüp çılgın gibi Sezar'a bakar. Durumu kavrayınca ferahladığını

gösteren bir hıçkırıkla kollarına

düşer.)

İKİNCİ PERDE

İskenderiye. Sarayın birinci katında bir hol. Bu holden iki merdivenle üstü kapalı, kemerli bir balkona çıkılır.

Balkonun kemerleri arasından sabah güneşiyle parlayan Akdeniz görünür. Temiz, heybetli duvarlarda bir

firavunlar dizisinin profilden yapılmış resimlerinden başka süs yoktur. Sarayda aynalar, yapay perspektifler, tıkış

tıkış eşya ve örtüler bulunmadığı için güzel, sade, sağlıklı ve serin bir yerdir burası. Ama zengin bir İngiliz

fabrikatörü, çıplak, boş, gösterişsiz ve "konforsuz" diye tanımlardı. Tottenham Court Caddesi uygarlığı için

vücutlarına dövme yaptırıp incik boncuk takanlar neyse, bu Mısır uygarlığı için de Tottenham Court Caddesi

uygarlığı odur.

Küçük Kral Ptoleme Dionysus (on yaşında), vasisi Pothinus'un elinden tutmuş, balkondaki merdivenin başında

durmaktadır. Saray halkı onu karşılamak için toplamıştır. Bu kadınlı erkekli kalabalık (kadınlardan bazıları

devlet görevlisidir) değişik ırklardan, değişik renklerden oluşmuştur. Çoğu Mısırlıdır. Aşağı Mısır'dan gelenler

nispeten açık renkli, Yukarı Mısır'dan gelenler fazlaca esmerdir. Aralarında birkaç Yunanlı ile Yahudi de vardır.

Ptoleme'nin sağındaki öbekte eğitmeni Theodotus göze çarpar. Ptoleme'nin

solundaki kümenin başında askeri

birliklerinin başkomutanı, Achilles durur. Theodotus, yüzü de bacakları gibi pörsümüş, yalnızca olağanüstü

geniş alnıyla dikkati çeken, ufak tefek, yaşlı bir adamdır. Öğrencilerinin derslerini dinleyen bir filozofun alaylı

dikkatiyle bütün konuşulanlara kulak verirken, zekilik ve derinlik taslayan bir saksağanı andırır.

Achilles, otuz

beş yaşlarında, uzun boylu, yakışıklı bir adamdır. Kara sakalı bir kanişin tüyleri gibi kıvır kıvırdır.

Pek zeki

birine benzemese de, seçkin ve onurludur. Pothinus elli yaşlarında, güçlü, tutkulu, hareketli, hazırcevap bir

hadım; ancak, kafası ve karakteri bakımından sıradan, sabırsız, öfkesini yenemeyen bir adamdır.

İnce telli,

kumral saçları kürk gibidir. Kral Ptoleme, on yaşındaki bir İngiliz çocuğundan çok daha büyük gösterir. Gene de

çocuksu havası, başkalarınca güdülme alışkanlığı, acizlikle huysuzluk arasında bocalamaları, her dönemin saray

çocuklarında görülen, o aşırı derecede yıkanmış, taranmış, özenle giydirilmiş bebek görüntüsü vardır. Herkes

Kral'ı saygıyla karşılar. Merdivenlerden inerek sağındaki saltanat koltuğuna yaklaşır. Holdeki tek oturulacak yer

olan bu koltuğun önünde durur. Oturmadan önce, solunda bulunan vasisi

Pothinus'un yüzüne bakarak endişeyle,

kendisine yol göstermesini bekler.

POTHINUS - Mısır Kralı'nın size söyleyecekleri var.

THEODOTUS - (Dikbaşlılığının etkili kıldığı cırlak bir sesle.) Kral'ın sözlerine kulak verin!

PTOLEME - (Ezberlediği dersi yinelediği bellidir. Düz bir sesle.) Hepinizin dikkatini çekerim. Eski kralınız

Ney-üfleyen Auletes'in ilk doğan oğlu benim. Kızkardeşim Bereniçe onu kovup tahtına geçti. Ama..

ama...

(Duraklar.)

POTHINUS - (Gizlice fısıldayarak.) Ama tanrılar asla...

PTOLEME - Ama tanrılar asla.. tanrılar asla... (Durur. Sonra yılgın.) Tanrılar asla, ne yapamazdı, unutmuşum...

THEODOTUS - Kralın vasisi Pothinus, Kral adına konuşsun.

POTHINUS - (Sabırsızlığını güçlükle bastırarak.) Kralımız demek isterler ki, tanrılar asla, kızkardeşinin bu

zındıklığını cezasız bırakamazdı.

PTOLEME - (Çabukça.) Tamam, gerisini biliyorum. Bu yüzden tanrılar Marcus Antonius adında bir yabancıyı,

Romalı bir süvari yüzbaşısını yolladılar. O da çölleri aşarak babamı yeniden tahta çıkardı. Babam da ablam

Bereniçe'nin boynunu vurdu. Şimdi de babamın ölümü üzerine, bir başka kızı, ablam Kleopatra krallığı elimden

alıp benim yerime saltanat sürmek istiyor. Ama tanrılar asla.. tanrılar asla.. (Pothinus öksürür.) bu dinsizce

davranışı...

POTHINUS - Bu büyük haksızlığı... (Sufle eder gibi.)

PTOLEME - A, evet, bu büyük haksızlığı cezasız bırakmayacak, ablası gibi onun da başını satıra vereceklerdir.

Gelgelelim o Ftatalita denen cadının yardımıyla Julius Sezar'ı büyülemiş, Mısır'da haksız yere saltanat sürmek

için onun desteğini sağlamıştır. Dikkatinizi çekerim... Ben asla.. ben asla... (Küçülerek Pothinus'a.) Neydi benim

asla yapamayacağım şey?

POTHINUS - (Bir politik tutkunun şiddetiyle patlayarak.) Kral asla, bir yabancının Mısır tahtını gasp etmesine

razı olmayacaktır. (Bir alkış sesi.) Achilles, Kral'a söyleyin, Romalının ardında kaç atlı, kaç yaya var?

THEODOTUS - Kral'ın generali konuşsun!

ACHILLES - Topu topu iki Roma lejyonu Kralım, üç bin piyade, bir kadar da atlı.

(Saray halkı alaycı kahkahalarla güler. Hemen fiskos başlar. Bu arada bir Romalı subay, Rufio, balkonda

görünür. Güçlü kuvvetli, kara sakallı, orta yaşlı, sözünü sakınmayan, çevik, küçük parlak gözleri, küt burnu,

dolgun yanakları da, bütün gövdesi gibi bir çelik sertliğini yansıtan bir adam.) RUFIO - (Basamaklardan.) Susalım, efendiler! (Kahkahalar ve gevezelik birden durur.) Sezar, geliyor.

THEODOTUS - (Aklını çabuk toparlayarak.) Kral hazretleri, Romalı komutanı huzurlarına kabul ederler.

(Sezar, sade giyinmiş, ancak kelliğini gizlemek için başına meşe yapraklarından bir çelenk takmıştır. Yanında

sekreteri Britannus, kırk yaşlarında, uzun boylu, ciddi, şimdiden biraz saçı dökülmüş, fındık kabuğu rengindeki

sarkık bıyıkları favorileriyle birleşen bir Britanyalı vardır. Özenle maviler giyinmiştir. Kuşağında evrak çantası,

diviti ve kamış kalemleri bulunur. Britannus'un ciddi, yapılan işi önemseyen havasıyla Sezar'ın bu yeni manzara

karşısında gösterdiği çocukça merak birbirine tam karşıttır. Sezar sonra Kral'ın koltuğuna doğru döner. Britannus

ile Rufio, karşı taraftaki merdivenlerin başında yer alırlar.) SEZAR - (Pothinus ile Ptoleme'ye bakarak.) Kral hangisi, adam mı yoksa çocuk mu?

POTHINUS - Ben Pothinus, Melik hazretlerinin vasisi.

SEZAR - (Ptoleme'nin omzuna şefkatle vurarak.) Demek Kral sizsiniz! Bu yaşta sıkıcı bir iş, değil mi?

(Pothinus'a.) Hizmetkârınız, Pothinus. (Kayıtsızca sırtını çevirip holün iki yanında dizilen saraylılara bakarak

ilerler, Achilles'in önünde durur.) Ya bu zat kim?

THEODOTUS - Achilles, Kral'ın generali.

SEZAR - (Achilles'e, pek dostça.) General, ha? Ben de generalim, ama ben geç atıldım bu işe, çok geç. Yaşımı

başımı aldıktan sonra. Size sağlıklar ve sayısız zaferler dilerim, Achilles!

ACHILLES - Tanrılar dilerse, Sezar.

SEZAR - (Theodotus'a dönerek.) Ya siz? Sizin...

THEODOTUS - Theodotus, Kral'ın eğitmeniyim.

SEZAR - İnsanlara krallık etmeyi öğretiyorsunuz Theodotus, ne kadar marifetlisiniz. (Duvarlardaki tanrılara

bakarak Theodotus'tan ayrılıp yine Pothinus'a yaklaşır.) Ya burası?

POTHINUS - Kral'ın hazine bakanlarının toplantı salonu.

SEZAR - Ha, iyi ki aklıma geldi. Bana biraz para gerek.

POTHINUS - Kral'ın hazinesi yoksuldur, Sezar.

SEZAR - Farkındayım. Topu topu bir tanecik koltuğu var.

RUFIO - (Kabaca bağırarak.) Sezar'a bir sandalye getirsenize.

PTOLEME - (Yerini Sezar'a vermek için utangaçça kalkar.) Sezar!

SEZAR - (Şefkatle.) Yo, olmaz yavrum! Bu senin saltanat makamın. Otur.

(Ptoleme'yi yerine oturtur. Bu sırada çevresine bakınan Rufio, en yakın köşede, Tanrı Ra'nın, oturmuş, şahin

başlı bir adam biçimindeki yontusunu görür. Yontunun önünde üç ayaklı, bir iskemle büyüklüğünde tunç bir

buhurdanlık vardır. Rufio, yabancı inançlara aldırmayan bir Romalı becerikliliğiyle buhurdanlığı kapar,

ortasında yanan tütsü çubuğunu atıp küllerini silker, holün ortasına yakın bir yerde Sezar'ın arkasına pat diye

koyar.)

RUFIO - Şunun üstüne oturun Sezar.

(Bütün saray halkı ürperir. Kalabalık arasında ıslık gibi bir fısıltı dolaşır.)
SARAYLILAR - Saygısızlık! Tanrı'ya saygısızlık bu!

SEZAR - (Oturarak.) Pothinus, şimdi işleri yoluna koyalım. Benim fena halde paraya ihtiyacım var.

BRITANNUS - (Resmi olmayan bu açıklama biçimini onaylamaz.) Efendim, demek istiyorlar ki, Mısır'ın

Roma'ya yasal bir borcu var. Kral'ın ölmüş babasının Üçler Yönetimi'ne ödemeyi üstlendiği bir borç. Derhal

ödenmesini sağlamak da Sezar'ın kendi ülkesine borcudur.

SEZAR - (Donukça.) Ha, sizi tanıştırmayı unuttum, Pothinus. Bu sekreterim, Britannus. Dünyanın batı ucunda,

Galya'dan bir günlük yoldaki bir ada halkından. (Britannus bir baş hareketiyle selam verir.) Bu zat da silah

arkadaşım Rufio. (Rufio boyun eğer.) Pothinus 1600 talent istiyorum.

(Dehşete düşen saraylılar homurdanırlar. Böyle korkunç bir istek karşısında Theodotus ile Achilles, çaresizce

birbirlerinin yüzüne bakarlar.)

POTHINUS - (Donakalmış.) Kırk milyon sestersüs. Olacak şey değil. Melik'in hazinesinde bu kadar para yok.

SEZAR - (Yüreklendirerek.) Topu topu bin altı yüz talent, Pothinus, neden sestersüsle hesap ediyorsunuz? Bir

sestersüsle ancak bir somun ekmek alınır.

POTHINUS - Bir talentle de bir yarış atı alınır. Dedim ya, olacak şey değil. Biz burada canımızla uğraşıyoruz.

Kral'ın ablası Kleopatra tahtını zorla elinden almaya çalışıyor. Kral'ın

vergileri bir yıldır toplanmadı.

SEZAR - Yanılıyorsunuz, Pothinus, subaylarım sabahtan beri Kral'ın vergilerini topluyorlar.

(Yeniden heyecan, fısıldaşmalar, birkaç bastırılmış kahkaha da eksik değildir.)
RUFIO - (Dobra dobra.) Ödeyin gitsin, Pothinus. Boşuna nefes tüketmeyin. Zaten canınızı ucuza kurtarıyorsunuz.

POTHINUS - (Acı acı.) Koskoca dünyayı fetheden Sezar kalksın da bizim vergilerimizle uğraşsın.

SEZAR - Dostum, bir dünya fatihinin başlıca işi vergilerdir.

POTHINUS - Ayağınızı denk alın, Sezar. Bugün tapınağın hazineleriyle krallığın altınları darphaneye gönderilip

eritilecek. Fidyemizin ödenmesi için, hem de halkın gözü önünde. Biz çıplak duvarlar arasında oturup tahta

kupalardan içki içerken görecekler. Bizi böyle bir dinsizliğe zorlarsanız halkın gazabı başınıza yağsın!

SEZAR - Korkmayın, Pothinus. Halk tahta kupalarla içilen şarabın tadını pek iyi bilir. Sizin bu cömertliğinize

karşılık ben de taht kavgasını sona erdirsem, ne dersiniz?

POTHINUS - Hayır desem, bu size engel olacak mı?

RUFIO - Hayır.

SEZAR - Bu sorunun bir yıldır sürüncemede kaldığını söylüyorsunuz, Pothinus. Ben on dakika eğilebilir miyim?

POTHINUS - Keyfiniz bilir Sezar, sormaya ne hacet?

SEZAR - İyi. Ama önce Kleopatra'yı buraya getirtelim.

THEODOTUS - İskenderiye'de değil ki. Suriye'ye kaçtı.

SEZAR - Sanmıyorum. (Rufio'ya.) Totatita'yı çağır.

RUFIO - (Seslenerek.) Hey, Titatota!

(Ftatatita balkondan gelip küstahça merdivenin başında durur.) FTATATITA - Melike'nin baştayası Ftatatita'nın adını çağıran kim?

SEZAR - Çağıran biziz, ama o adı senden başka kimse doğru dürüst söyleyemez. Tota, hanımın nerede?

(Ftatatita'nın arkasına saklanmış olan Kleopatra başını uzatarak onlara güler. Sezar ayağa kalkar.) SEZAR - Kraliçe huzurlarıyla onur verirler mi bize?

KLEOPATRA - (Ftatatita'yı yana itip basamakların yanında azametle durarak.) Bir kraliçe gibi mi davranayım?

SEZAR - Evet.

(Kleopatra hemen saltanat koltuğuna koşar. Ptoleme'yi kolundan çekip onun yerine oturur.

Ftatatita balkondaki

merdivenin basamağına oturarak gaipten haber veren bir Sibil dikkatiyle olanları izler.) PTOLEME - (Ödü kopmuş, gözyaşlarını tutmaya çalışarak.) Sezar, bu bana hep böyle kötü davranır. Kral

bensem her şeyi elimden almaya ne hakkı var?

KLEOPATRA - Sen nerde, krallık nerde? Ağla bebecik, ağla. Romalılar seni yesin de gör!

SEZAR - (Ptoleme'nin umarsızlığına acıyarak.) Gel buraya oğlum, benim yanımda dur.

(Ptoleme, Sezar'ın yanına gider. Sezar yine üç ayaklı buhurdanlığın üstüne oturup, çocuğu yüreklendirmek için

elini eline alır. Kleopatra öfkeyle gözlerini onlara diker. Fena halde kıskanmıştır.) KLEOPATRA - (Yanakları al al.) Tahtını al da başına çal. (Koltuktan hırsla kalkarak, korkudan büzülen

Ptoleme'ye yaklaşır.) Ne duruyorsun, git de otur yerine. Şimdi, şu dakika!

SEZAR - Git otur, Ptoleme. Sana bir taht önerilince sakın geri çevirme.

RUFIO - Sezar, başkalarına verdiğiniz bu öğüdü keşke kendiniz de tutsanız, biz Roma'ya dönünce.

(Ptoleme yavaşça tahtına doğru giderken Kleopatra'nın eliyle sataşamayacağı kadar uzağından geçer. Kleopatra,

Sezar'ın yanında onun yerini alır.)

SEZAR - Pothinus...

KLEOPATRA - (Sözünü keserek.) Benimle konuşmayacak mısınız?

SEZAR - Sus bakalım. Bir daha benden izin almadan ağzını açarsan.. başına geleceği biliyorsun.

KLEOPATRA - Ben korkmuyorum. Bir kraliçe hiçbir zaman korkmamalı. Canın istiyorsa şuradaki kocamı ye.

Korkudan ödü patlıyor.

SEZAR - (Şaşırarak.) Kocan mı? Ne demek istiyorsun?

KLEOPATRA - (Ptoleme'yi göstererek.) İşte şu bacaksız!

(İki Romalı ile Britanyalı şaşkınlıkla birbirlerine bakarlar.) THEODOTUS - Sezar, siz yabancısınız burada. Bizim yasalarımızı bilmezsiniz. Mısır kralları ile kraliçeleri

şahane kan bağı olan yakınlarından başkasıyla evlenemezler. Ptoleme ile Kleopatra yalnızca kardeş değil, aynı

zamanda kral ve naip olarak doğmuşlardır.

BRITANNUS - (Beyninden vurulmuş.) Sezar, bu ahlaka sığmaz.

THEODOTUS - (Kızgın.) Nasıl?

SEZAR - (Kendini toparlayarak.) Onu bağışlayın Theodotus, barbarın biridir. Kendi kabilesiyle adasının

törelerini doğa yasaları sanır.

BRITANNUS - Siz onu affetmişsiniz. Asıl bu Mısırlılar barbar. Siz de bunlara yüz vermekle hata işliyorsunuz

Sezar. Rezalet bu, rezaletin dik âlâsı.

SEZAR - Rezalet olsa da olmasa da, barış kapılarını açar. (Ciddi olarak Pothinus'a.) Bana bakın, Pothinus,

önerim şu...

RUFIO - Sezar'a kulak verin.

SEZAR - Ptoleme ile Kleopatra Mısır'da yan yana, ortak bir saltanat sürecekler.

ACHILLES - Peki, Kral'ın küçük erkek kardeşi ile Kleopatra'nın küçük kızkardeşi ne olacak?

RUFIO - (Açıklayarak.) Bir küçük Ptoleme daha varmış Sezar.

SEZAR - Eh, küçük Ptoleme de öbür kızkardeşle evlenir. Biz de onlara Kıbrıs'ı armağan ederiz.

POTHINUS - (Sabırsızca.) Kıbrıs kimsenin işine yaramaz.

SEZAR - Aldırma, barış olsun da...

BRITANNUS - (Farkında olmadan gelecekteki bir devlet adamının sözünü

söyler.) Onurlu bir barış, Pothinus.

POTHINUS - (İsyanla.) Sezar, dürüst ol! İstediğin para, özgürlüğümüzün bedeliydi. Paranı al, ama iç işlerimize

burnunu sokma!

BAZI SARAYLILAR - (Pothinus'un üst perdeden konuşmasından ve Sezar'ın sessizliğinden güç alarak.) Doğru!

Doğru! Mısır Mısırlılarındır. (Tartışma atışmaya dönüşür. Mısırlılar gittikçe kızışırlar. Sezar sakinliğini sürdürür.

Ama Rufio, gittikçe daha ters, daha inatçı olur. Britannus azametli ve öfkelidir.) RUFIO - (Küçümseyerek.) Mısır, Mısırlılarınmış. Burada bir Roma işgal ordusu bulunduğunu unutuyorsunuz.

Kukla Kralınızı tahta çıkaran, Aulus Gabinius'un bıraktığı ordu.

ACHILLES - (Birden varlığını öne sürerek.) Şimdi de benim komutamda. Burada Roma generali benim Sezar.

SEZAR - (Durumu eğlenceli bularak.) Aynı zamanda Mısır generali, değil mi?

POTHINUS - (Bir zafer edasıyla.) Öyle, Sezar.

SEZAR - Ya şu anda kimden yanasın, sormak cüretinde bulunabilir miyim, general?

ACHILLES - Haktan ve tanrılardan yana.

SEZAR - Hımm. Kaç askerin var?

ACHILLES - Savaş meydanında belli olur.

RUFIO - (Gaddarca.) Adamların Romalı mı? Değilse kaç kişi olursa olsun, bizim onumuza karşı beş

yüz nefer

çıkarabiliyor musun, sen ondan haber ver.

POTHINUS - Boş sözlerle bize gözdağı vermeye kalkma Rufio. Sezar bundan önce de yenildi, bundan sonra da

yenilir. Birkaç hafta önce Sezar Pompeius'un elinden kılpayı kurtuldu. Birkaç ay sonra da Cato ile Afrika Kralı

Nubyalı Juba'dan canını kurtarmak için gene tabana kuvvet kaçabilir.

ACHILLES - (Hemen Pothinus'tan sonra, bir tedhit edasıyla.) Dört bin kişiyle ne yapabilirsiniz?

THEODOTUS - (Hemen Achilles'in ardından cırlayarak.) Hem de on parasız. Gidin işinize.

SARAYLILAR - (Bağırıp çağırarak Sezar'ın çevresine üşüşürler.) Gidin işinize. Mısır, Mısırlılarındır.

Defolun

burdan!

(Rufio, konuşamayacak kadar öfkeli, sakalını ısırır. Sezar sanki kahvaltı sofrasında imiş de, kedi bir parça

morina balığı kapmak için yaygarayı basıyormuş gibi rahatça oturur.)
KLEOPATRA - Neden seninle böyle konuşmalarına izin veriyorsun, Sezar? Korkuyor musun yoksa?

SEZAR - İyi ama güzelim, söyledikleri oldukça doğru.

KLEOPATRA - Sen gidersen ben kraliçe olamam.

SEZAR - Seni kraliçe yapmadan bir yere gitmem.

POTHINUS - Achilles, aklın varsa, şu kız hazır elinin altındayken, hemen yakalarsın.

RUFIO - (Meydan okuyarak.) Hazır elin değmişken Sezar'ı da yakala bari.

POTHINUS - (Altta kalmaz.) Güzel söyledin, Rufio. Neden olmasın?

RUFIO - Hele bir dene Achilles! (Bağırarak.) Hey, nöbetçi!

(Balkon birdenbire Sezar'ın askerleriyle dolar. Ellerinde kılıçlarıyla basamaklarda durup eli değnekli

yüzbaşılarının hücum emrini beklerler. Mısırlılar bir an burunları havada onlarla yüzleşirler. Sonra yüzlerini

asarak eski yerlerine dönerler.)

BRITANNUS - Sezar'ın tutsağısınız, hepiniz.

SEZAR - (İyilikle.) Yo, yo, yo. Hiç de değil, Sezar'ın konukları, efendiler.

KLEOPATRA - Şunların kafalarını kesmeyecek misin?

SEZAR - Ne? Kardeşinin de kafasını mı keseyim?

KLEOPATRA - Neden olmasın? Eline fırsat geçse o benim kafamı keserdi. Değil mi, Ptoleme?

PTOLEME - (Rengi atmış ama inatçı.) Keserdim. Hele büyüyeyim de gör, nasıl kesiyorum.

(Kleopatra yeni takındığı kraliçelik vakarıyla ona dilini çıkarmak isteği arasında bocalar. Bunu izleyen sahneye

hiç katılmaz. Sezar'ın kalktığı buhurdanlığa oturarak tedirgin bir çocuğun meraklı bakışlarıyla olup biteni

seyreder.)

POTHINUS - Sezar, bizi burada alıkoymaya kalkarsan...

RUFIO - Bunu başaracaktır, Mısırlı, zerre kadar şüphen olmasın. Saray,

kumsal ve doğu limanı bizim elimizde.

Roma yolu açık. Sezar izin verirse o yoldan gidersiniz.

SEZAR - (Kibarca.) Askerlerimin geri çekilmesini sağlamak için başka çarem yoktu, Pothinus. Her birinin

hayatı benden sorulur. Ama siz gitmekte serbestsiniz, buradaki, saraydaki herkes de.

RUFIO - (Bu merhamet karşısında saşırmış.) Ne? Hainlerle dönekler de mi?

SEZAR - (İfadeyi yumuşatarak.) Roma işgal ordusu da, Rufio. Gitmek isteyen herkes.

POTHINUS - (Şaşkın.) Ama.. ama.. ama...

SEZAR - Evet, dostum.

POTHINUS - Bizi kendi sarayımızdan kovuyorsun. Sonra büyüklük taslayarak gitmekte serbest olduğumuzu

söylüyorsun. Gitmek asıl size düşer. Bizi sokağa atamazsın.

SEZAR - Dostların sokakta Pothinus. Dışarısı senin için daha güvenli olur.

POTHINUS - Bizi oyuna getiriyorsun. Ben Kral'ın vasisiyim. Burada durmak benim hakkım.

Yerimden bile

kımıldamam. Ya siz bu hakkı nerden buluyorsunuz?

SEZAR - Rufio'daki kının içinde duruyor. Fazla beklerseniz kınından sıyrılabilir.

POTHINUS - (Acı acı.) Roma adaleti dediğiniz bu mu?

THEODOTUS - Umarım, Romanın minnet borcunu böyle ödemezsiniz.

SEZAR - Minnet borcu mu? Herhangi bir hizmetinizden ötürü size borçlu muyum, efendiler?

THEODOTUS - Sezar'ın hayatı kendi gözünde o kadar değersiz mi? Onu kurtardığımızı nasıl unutur?

SEZAR - Hayatım mı? O kadarcık mı?

THEODOTUS - Hayatın, zafer taçların, geleceğin...

POTHINUS - Doğru. Bir tanık çağırarak kanıtlayabilirim. Biz olmasak, dünyanın en büyük askerinin komutasındaki Roma işgal ordusu Sezar'a boyun eğdirecekti. (Balkondan seslenir.) Hey, Lucius Septimus!

(Sezar irkilir, derinden sarsılır.) Sesimi işitirsen gel de Sezar'ın önünde tanıklık et.

SEZAR - (Büzülerek.) Hayır, hayır!

THEODOTUS - Evet, evet. Askeri yargıç tanıklık etsin.

(Lucius Septimus, temiz tıraş olmuş, kırk yaşlarında tığ gibi bir atlet, düzgün yüzü, kararlı ağzı, biçimli, ince

Romalı burnuyla, bir Romalı subay kılığında balkona gelerek Sezar'la yüzleşir. Sezar, bir an peleriniyle yüzünü

kaparsa da, kendini toparlayarak yüzünü açar. Yargıcı onurla karşılar.)
POTHINUS - Sen tanıksın, Lucius Septimus. Sezar buraya düşmanını kovalayarak geldi. Biz düşmanına aman

verdik mi?

LUCIUS - Pompeius Mısır kıyılarına ayak basar basmaz kılıcımın bir darbesiyle başını uçurdum.

THEODOTUS - (Bir engerek keyfiyle.) Karısıyla çocuğunun gözleri önünde, bunu unutmayın Sezar.

Az önce

çıktığı gemiden seyrettiler. Sana bir tas dolusu intikam şerbeti sunduk.

SEZAR - (Dehşetle.) İntikam mı?

POTHINUS - Kalyonun limana girerken, sana ilk armağanımız dünya imparatorluğundaki rakibinin başı oldu...

Sen tanıklık et Lucius Septimus, doğru değil mi?

LUCIUS - Doğru. Pompeius'u öldüren şu ellerle, başını Sezar'ın ayakları dibine bıraktım.

SEZAR - Katil! Farsalya'da zaferi Pompeius kazansaydı, Sezar'ı da aynı ellerle öldürürdün.

LUCIUS - Yenik düşenin vay haline, Sezar! Pompeius'a hizmet ederken, kendisi kadar iyi nice adamın kanına

girdim, sırf onları yendiği için. Sonunda sıra ona geldi.

THEODOTUS - (Yaltaklanarak.) Adamın işini bitiren sen değilsin, Sezar, biziz. Daha doğrusu bu iş

benim

başımın altından çıktı. Yapılması için ben öğüt verdim. Bizim sayemizde hem yumuşak başlılıktaki ününü

korudun, hem de öcünü aldın.

SEZAR - Öç almak ha! Ben öç alacak kadar küçülseydim, bu cinayete kurban giden adamın kanını ödetmek için

size neler yapmazdım. (Dehşet ve şaşkınlık içinde geri çekilirler.) Pompeius benim damadım, eski dostum,

büyük Roma'nın yirmi yıllık efendisi, otuz yıllık zafer akıncısı değil miydi?

Ben bir Romalı olarak onun

şanından pay almadım mı? Dünyaya sahip olmak için bizi birbirimize düşüren yazgıyı biz mi yarattık? Ben

Julius Sezar mıyım, yoksa vahşi bir kurt mu? Bu yüreği nasırlaşmış alçağın kalleşçe kestiği başı, o eski askerin,

o yüce fatihin, o yavuz Romalının kır saçlı başını önüme fırlattığınız için benden minnet mi bekliyorsunuz?

(Lucius Septimus'a.) Yıkıl karşımdan! Senden iğreniyorum!

LUCIUS - (Soğuk ve umursamaz.) Püh! Bundan önce de kesik başlar gördün, Sezar. Sanırım kesilen sağ kollar

da, Galya'da Vercingetorix'i yendikten sonra, binlercesini. Bütün şefkatine karşın onun canını bağışladın mı?

Öcünü mü almıştın yoksa?

SEZAR - Hayır, tanrılar adına, hayır. Keşke öyle olsaydı. Öç almak insancadır, hiç değilse. Ne gezer, o kesilen

sağ kollar, Kapitol'un altındaki mahzende alçakça boğulan o yiğit Vercingetorix (tüyler ürpertici bir hicivle)

Cumhuriyet'in güvenliği için feda edildi. Bir devlet adamının aldığı akıllıca önlemler, sözüm yabana! Aslında

mertçe öç almaktan on kat daha kanlı çılgınlıklar. O zamanlar ne aptalmışım. Canları böyle delilerin insafına

kaldı mı, insanlar yandı demektir. (Alçakgönüllü.) Lucius Septimus, bağışla beni. Vercingetorix'in katili, ne

hakla Pompeius'un katilini paylıyor? Sen de ötekilerle gitmekte özgürsün. Ya da kal istersen.

Benim hizmetimde

sana bir görev veririm.

LUCIUS - Kazanma şansın az, Sezar. Ben gidiyorum. (Balkondan çıkarak gitmeye hazırlanır.) RUFIO - (Avını kaçırdığı için öfkeli.) Bu da cumhuriyetçi olduğunu gösterir.

LUCIUS - (Balkon merdivenlerinde, meydan okurcasına.) Ya sen necisin?

RUFIO - Sezarcı, Sezar'ın bütün askerleri gibi.

SEZAR - (Kibarca.) Lucius, inan bana. Sezar, Sezarcı değil... Roma gerçek bir cumhuriyet olaydı, Sezar

cumhuriyetçilerin başında gelirdi. Ama sen seçimini yaptın, yolun açık olsun.

LUCIUS - Hoşça kal! Gel Achilles, vakit varken gidelim.

(Rufio'nun öfkesini bastıramayacağını gören Sezar, elini omzuna koyarak onu holün ön tarafına, muzurluk

çıkaramayacağı bir yere getirir. Onlara yaklaşan Britannus, Sezar'ın sağına geçer. Üçlü grup Achilles'e yaklaşır.

Achilles kibirle onlardan uzaklaşıp öbür yandaki Theodotus'un yanına gider. Lucius Septimus balkondaki

askerlerin arasından geçerek çıkar. Pothinus, Theodotus ve Achilles, saraylılarla, çevrelerini saran askerlerden

kuşkulanarak onu izlerler. Arkalarından giden askerler fazla merasim gözetmeden onları ite kaka dışarı

çıkarırlar. Kral inatçı ama acınacak durumda, eli yüzü seğirerek koltuğunda kalır. Bu arada Rufio homurdanıp

durmaktadır.)

RUFIO - (Lucius çıkarken.) Biz onun eline düşsek canımızı kurtarabilir miydik acaba?

SEZAR - Benden daha alçakça davranacağını düşünmeye hakkım yok.

RUFIO - Laf!

SEZAR - Rufio, Lucius Septimus'u örnek alıp Sezar olmaktan vazgeçsem bana hizmet eder misin?

BRITANNUS - Sezar, bu tutum hiç de akıllıca değil. Roma'ya karşı göreviniz, düşmanlarını zararsız hale

getirmenizi emreder. (Britanyalı sekreterinin her işe bir ahlak kılıfı geçirmesi Sezar'ı hoşgörüyle gülümsetir.)

RUFIO - Ona laf anlatamazsın, Britannus, boşuna nefes tüketme. Yalnızca şu sözüme nişan koyun Sezar.

Merhametli olmak istiyorsanız, keyfiniz bilir. Ama sizin dün bağışladıklarınızla yarın dövüşmek zorunda olan

askerlerinizi düşünüyor musunuz hiç? İstediğiniz emri verin, bundan sonraki zaferiniz sırf merhametiniz

yüzünden bir soykırımına dönüşecek. Ben kendi hesabıma hiç esir almayacağım. Savaş

meydanında

haklayacağım düşmanımı. Ondan sonra siz istediğiniz kadar merhametten, şefkatten dem vurun.

Aynı adamlarla

tekrar tekrar dövüşmeye hiç niyetim yok. Şimdi izninizle şu soyluları saraydan dışarı uğurlayayım.

(Gitmeye

hazırlanır.)

SEZAR - (Dönünce Ptoleme'yi görür.) Ne? Çocuğu burada tek başına bırakmışlar. Ne ayıp, ne ayıp!

RUFIO - (Ptoleme'yi elinden tutup yerinden kaldırarak.) Buyrunuz haşmetmeap!

PTOLEME - (Elini Rufio'dan çekerek, Sezar'a.) Beni sarayımdan dışarı mı atıyor?

RUFIO - (Suratsızca.) Kalmak istiyorsanız, buyrun kalın.

SEZAR - (Şefkatle.) Git, yavrum. Sana bir zararım dokunmaz ama dışarda dostlarının yanında olmak daha iyi

senin için. Burada aslanın ağzındasın.

PTOLEME - (Çıkıp giderken.) Korkum aslandan değil ama (Rufio'ya bakar) çakaldan.

SEZAR - (Onaylayarak güler.) Cesur çocuk!

KLEOPATRA - (Sezar'ın beğenisini kıskanarak.) Küçük budala. Cevher mi yumurtladın aklın sıra?

SEZAR - Britannus, Kral'la birlikte git. Kendisini o Pothinus denen adama teslim et. (Britannus, Ptoleme'nin

ardından çıkar.)

RUFIO - (Kleopatra'yı göstererek.) Ya bu mal, bu malın gözü? Bunu ne yapacağız? Sanırım siz daha iyi

bilirsiniz. (Balkondan çıkar.)

KLEOPATRA - (Birden parlayarak Sezar'a döner.) Benim de onlarla birlikte gitmemi mi istiyordunuz?

SEZAR - (Biraz dalgın, içini çekerek Ptoleme'nin koltuğuna gider. Kleopatra kızarmış yanakları, sıkılmış

yumruklarıyla yanıtını beklemektedir.) İstediğini yapmakta özgürsün, Kleopatra.

KLEOPATRA - Gitmişim ya da kalmışım, umurunuzda bile değil.

SEZAR - (Gülümseyerek.) Tabii, kalırsan daha çok sevinirim.

KLEOPATRA - Çok mu? Pek çok mu?

SEZAR - (Başını sallayarak.) Çok, pek çok.

KLEOPATRA - Mademki kalmam isteniyor, kalırım ben de. Ama kalmaya can attığım sanılmasın sakın.

Anlaşıldı mı?

SEZAR - Hem de pek iyi anlaşıldı. (Çağırır.) Totatita!

(Ftatatita ona kötü kötü bakar ama oturduğu yerden kımıldamaz.) KLEOPATRA - (Kahkahadan kırılarak.) Adı Totatita değil, Ftatatita. (Çağırır.) Ftatatita! Ftatatita!

(Kadın

hemen kalkıp Kleopatra'nın yanına gelir.)

SEZAR - (Hâlâ dili dönmez.) Tfatafita, kusura bakmasın, bir Romalının dili dolaşmadan adını söylemesi çok

zor. Tota, Kraliçe burada, İskenderiye'de saltanat sürecek. Hizmetine bakacak kadınlar tut, ne gerekliyse yap.

FTATATITA - Öyleyse Melike'nin sarayında benim sözüm mü geçecek?

KLEOPATRA - Hayır, Melike'nin sarayında benim sözüm geçecek. Şimdi git de sana buyrulanı yap.

Yoksa

ikindi üstü seni Nil'e attırırım. Zavallı timsahlar zehirlenir.

SEZAR - (Sarsılarak.) Yo, olamaz!

KLEOPATRA - Bal gibi olur. Sen pek yufka yüreklisin, Sezar. Ama bereket zekisin. Dediklerimi yaparsan

yöneticiliği öğrenirsin yakında.

(Sezar, bu küstahlık karşısında dili tutulmuş, oturduğu koltukta dönerek ona uzun uzun bakar.

Ftatatita sağlam ve

güzel dişlerini göstererek sırıttıktan sonra onları yalnız bırakarak çıkar.)
SEZAR - Kleopatra sonunda seni yiyip yutmam vacip oldu.

KLEOPATRA - (Yanında diz çöküp ne kadar zeki olduğunu göstermek için yarı gerçek, yarı yapmacıklı bir

ilgiyle.) Artık çocuk kandırır gibi konuşma benimle.

SEZAR - Geçen gece sfenks bizi tanıştıralı hızla büyümektesin. Şimdiden bana ders vermeye kalkıyorsun.

KLEOPATRA - (Burnu sürtülmüş, haklı çıkmaya çalışarak.) Yoo, bu büyük bir aptallık olur. Bilmez miyim?

(Birden.) Bana kızdınız mı?

SEZAR - Hayır.

KLEOPATRA - (Pek inanamaz.) Peki, neden bu kadar düşüncelisiniz?

SEZAR - (Ayağa kalkar.) Yapılacak bir sürü işim var, Kleopatra.

KLEOPATRA - (Geri çekilerek.) İşiniz mi var? (Gücenmiş.) Benimle

konuşmaktan usandınız.

Benden

kurtulmak için bahane arıyorsunuz.

SEZAR - (Onu yatıştırmak için oturur.) Haydi bir dakika daha. Ama sonra çalışmam gerek.

KLEOPATRA - Çalışmak mı? Saçma! Artık kral olduğunuzu unutmayın. Sizi kral yaptım. Krallar çalışmaz ki.

SEZAR - Ya! Bunu sana kim söyledi, minik kedi?

KLEOPATRA - Babam Mısır Kralı'ydı. Hiç çalışmazdı. Ama büyük kraldı doğrusu. Kendisine baş

kaldırıp

tahtına geçen ablamın başını kesti.

SEZAR - Bak sen! Ya tahtını nasıl geri aldı?

KLEOPATRA - (Hevesle, gözleri parlayarak.) Anlatayım. Çölden, güçlü, gürbüz kolları olan yakışıklı bir

delikanlı geldi. Yanında bir sürü atlı vardı. Ablamın kocasını öldürüp babama tahtını geri verdi.

(Özlemle.) Ben

daha on iki yaşındaydım. Şimdi Kraliçe oldum ya, keşke bir daha gelse. Onu koca yapardım kendime.

SEZAR - Belki bir çaresine bakarız. O yakışıklı genç adamı babana yardım etmesi için gönderen bendim.

KLEOPATRA - (Kendinden geçerek.) Demek tanıyorsunuz onu.

SEZAR - (Başıyla onaylayarak.) Tanırım.

KLEOPATRA - Sizinle birlikte geldi mi? (Sezar hayır anlamında başını sallar. Kleopatra, fena halde hayal

kırıklığına uğrar.) Ah keşke geleydi, keşke geleydi. Keşke ben biraz daha büyük olaydım. Sizin gibi kedi

yavrusu yerine koymazdı beni. Ama belki siz yaşlısınız da ondan. O sizden çok, çok daha genç, değil mi?

SEZAR - (Hap yutar gibi.) Eh, biraz daha genç.

KLEOPATRA - Onu istesem bana varır mı acaba?

SEZAR - Mümkündür.

KLEOPATRA - Ama kocam olur musun diye açık açık sormak istemem. Siz onu kandırsanız da o beni istese,

benim istediğimi bilmeden.

SEZAR - (Yakışıklı genç adamın kişiliği hakkındaki saflığına acıyarak.) Zavallı yavrum benim.

KLEOPATRA - Neden bana acır gibi konuşuyorsunuz? Başka birini mi seviyor?

SEZAR - Korkarım öyle.

KLEOPATRA - (Gözleri yaşararak.) Öyleyse ilk aşkı ben olmayacağım.

SEZAR - İlk aşkı mı? Pek sanmam. Kadınların gözdesidir.

KLEOPATRA - Keşke ilk aşkı ben olsaydım. Ama beni severse ona göz koyan bütün kadınları öldürtürüm.

Söylesenize hâlâ güzel mi? Güçlü gürbüz kolları güneşte mermer gibi parlıyor mu?

SEZAR - Onca yiyip içiyor. Gene de tam formunda.

KLEOPATRA - Onun için bu dünyayla ilgili, sıradan şeyler söylemeyin. Bir tanrıdır o.

SEZAR - Büyük bir süvari subayıdır. Bir de Romalılar arasında ayağına en çabuk olanı.

KLEOPATRA - Asıl adı ne?

SEZAR - (Şaşırmış.) Asıl adı mı?

KLEOPATRA - Evet. Ben her zaman ona Horus derdim. Çünkü Horus bizim tanrıların en güzelidir.

Ama asıl

adını öğrenmek istiyorum.

SEZAR - Adı Marcus Antonius.

KLEOPATRA - (Müzik gibi.) Marcus Antonius, Marcus Antonius, ne güzel ad! (Sezar'ın boynuna sarılır.) Sen

bi tanesin! Ne iyi ettin de babamı kurtarması için yolladın onu. Babamı çok sever miydin?

SEZAR - Hayır, yavrum. Ama dediğin gibi baban hiç çalışmazdı. Oysa ben durmadan çalışırım.

Böylece tacını

kaybettiği zaman, geri almam için bana 16.000 talent ödeyeceğine söz verdi.

KLEOPATRA - Hiç ödedi mi?

SEZAR - Tam değil.

KLEOPATRA - Hakkı varmış. Çok pahalı. Bütün dünya 16.000 talent etmez.

SEZAR - Bu belki doğrudur, Kleopatra. Çalışan Mısırlılardan koparabildiği kadarını verdi. Geri kalanı hâlâ

ödenmedi. Bu gidişle ödeneceği de yok. En iyisi ben kendi işime bakayım. Sen şimdi biraz çekil de kâtibimi

yolla.

KLEOPATRA - (Okşayıcı.) Olmaz. Burda kalmak istiyorum. Marcus Antonius'u anlat bana.

SEZAR - Ben işe koyulmazsam Pothinus'la öbürleri liman yolunu keserler. O zaman da Roma yolu kapanır.

KLEOPATRA - Kapansın. Senin Roma'ya dönmeni istemiyorum ki.

SEZAR - Ama Marcus Antonius'un oradan gelmesini istiyorsun.

KLEOPATRA - (Sıçrayarak.) Ah, istiyorum tabii. Unutmuşum. Çabuk işinin başına, Sezar. Marcus Antoniusum

için deniz yolunu açık tut. (Deniz aşırı, Marcus Antonius'a bir öpücük yollayarak, balkon tarafından hızla çıkar.)

SEZAR - (Holün ortasından balkon merdivenlerine çevikçe giderek.) Hey, Britannus! (Üst basamakta yaralı bir

Romalı askerle karşılaşınca irkilir.) Ne geldi başına?

ASKER - (Sarılı başını göstererek.) İşte bu, Sezar. İki arkadaşımı da pazar meydanında öldürdüler.

SEZAR - (Sakin, ama ilgili.) Peki, ama niçin?

ASKER - İskenderiye'de bir ordu var. Roma ordusu olduğunu iddia ediyor.

SEZAR - Roma işgal ordusu. Sonra?

ASKER - Achilles adında birinin komutasında.

SEZAR - Sonra ne olmuş?

ASKER - Ordu kentin kapılarından girince kentliler bize karşı ayaklandılar. Bu haber gelince ben yanımda iki

askerle pazar meydanındaydım. Bize saldırdılar. Ben kalabalığı yarıp yakamı kurtardım. İşte karşınızdayım.

SEZAR - İyi, seni sağ gördüğüme sevindim. (Rufio hızla balkona girer. Bir kemerin arasından aşağıdaki rıhtıma

bakmak için askerin arkasından geçer.) Rufio, sarıldık.

RUFIO - Ne? Şimdiden mi?

SEZAR - Şimdi ya da yarın ne fark eder. Nasıl olsa kuşatacaklardı bizi. (Britannus koşarak gelir.) BRITANNUS - Sezar!

SEZAR - (Ne diyeceğini önceden bilir.) Evet, biliyorum. (Rufio ile Britannus karşıt yönlerden hole inerler. Sezar

bir an merdiven yanında kalıp askerle görüşür.) Arkadaş, buyruğumu ilet. Askerler kumsalda toplanıp gemilere

yaklaşsınlar. Yaralarına da baktır. Haydi koş! (Asker hızla çıkar. Sezar, hole inip Rufio ile Britannus arasında

durur.) Rufio, batı limanında birkaç gemimiz var. Kundakla onları.

RUFIO - (Dik dik bakar.) Kundaklayayım mı?

SEZAR - Yangın çıkar. Yak! Doğu limanındaki bütün gemilerimizle, Faros'u, şu fenerli adayı ele geçir.

Adamlarımızın yarısını burada bırak. Kumsalla sarayın önündeki rıhtımı tutsunlar. Anayurda giden yol budur.

RUFIO - (Hiç onaylamadan.) Kenti elden mi çıkaracağız?

SEZAR - Kenti alamadık ki, Rufio. Elimizde şu saray var. Bir de, nedir şu bitişikteki yapı?

RUFIO - Tiyatro.

SEZAR - Bir de onu alırız. Kıyıya egemen durumda. Geriye kalan Mısır, Mısırlılarındır.

RUFIO - Siz daha iyi bilirsiniz. Bu kadar mı?

SEZAR - Bu kadar. Şu gemiler tutuşmadı mı daha?

RUFIO - Telaşlanmayın, saniye sektirmeden icabına bakarız. (Koşarak çıkar.)
BRITANNUS - Sezar, Pothinus sizinle görüşmek istiyor. Davranışı pek küstahça. Ona dersini verseniz.

SEZAR - Nerde?

BRITANNUS - Dışarda bekliyor.

SEZAR - Hey, ordaki, Pothinus'u içeri al.

(Pothinus balkonda görünür. Kibirle hole inerek Sezar'ın soluna geçer.)
SEZAR - Hayrola, Pothinus?

POTHINUS - Size bir ültimatom getirdim, Sezar.

SEZAR - Ültimatom mu? Kapı açıktı. Bize savaş ilan etmeden o kapıdan çıkıp gitmeliydiniz. Şimdi sizi esir

aldım. (Koltuğa gidip togasını gevşetir.)

POTHINUS - (Hafifseyerek.) Beni mi esir aldınız? İskenderiye'de olduğumuzun farkında mısınız?

Kral

Ptoleme'nin ordusu sizin küçük birliğinizin tam yüz katı. Ve İskenderiye onun elinde.

SEZAR - (Umursamadan togasını çıkarıp koltuğa atar.) Pekâlâ dostum, buradan çıkabilirsen çık.

Arkadaşlarına

da söyle, bir daha pazar meydanında Romalıları öldürmesinler. Yoksa benim ünlü merhametimden nasibi

olmayan askerlerim sizi doğrayabilir. Britannus muhafıza haber ver. Sonra da benim zırhımı getir.

(Britannus

koşarak çıkarken Rufio gelir.) Ne haber?

RUFIO - (Balkondan liman üstünde yayılan duman bulutunu göstererek.) Şuraya bakın. (Pothinus bakmak için

telaşla merdivenlerden çıkar.)

SEZAR - Ne? Şimdiden alevler içinde. Olacak şey değil.

RUFIO - Evet, beş sağlam gemi. Her birine bağlı birer salapurya, tıka basa yağ yüklü... Ama yangını ben

çıkartmadım. Mısırlılar beni bu zahmetten kurtardılar. Batı limanını zaptetmişler.

SEZAR - (Merakla.) Ya doğu limanı. Ya deniz feneri, Rufio?

RUFIO - (Birden isyan ederek Sezar'a yaklaşıp onu azarlar.) Koskoca alayı beş dakikada gemilere bindirmek

gelir mi elimden? Birinci piyade kolu şimdiden kumsala indi. Bizden bu kadar. Daha çabuk iş

istiyorsanız, gelin

de kendi işinizi kendiniz görün.

SEZAR - (Yatıştırarak.) İyi, iyi. Biraz sabır gerek Rufio, biraz sabır gerek.

RUFIO - Sabır ha! Burada sabırsızlanan kim? Siz mi, yoksa ben mi? Şu balkondan gözetliyorum onları. Yoksa

burda durur muydum?

SEZAR - Beni bağışla, Rufio. (Endişeli.) Gene de mümkün olduğu kadar çabuk.

(Felaketin en büyüğüne uğramış bir ihtiyarın acı çığlıkları sözünü keser. Ses gittikçe yaklaşır.

Theodotus saçını

başını yolarak, bağırıp çağırarak yaklaşır. Bu çılgınca duruma şaşan Rufio ona bakmak için bir adım geri çekilir.

Pothinus dönüp kulak verir.)

THEODOTUS - (Merdivenlerde kollarını kaldırarak.) Felaket! Başımıza gelenler. Korkunç! Korkunç!

Söylemeye dilim varmıyor. İmdat! Yetişin!

RUFIO - Gene ne var?

SEZAR - (Kaşlarını çatarak.) Kimi öldürmüşler?

THEODOTUS - Öldürmek mi? Ah, on bin kişinin ölümünden daha beter bir felaket. İnsanlık için yerine

konulmaz bir kayıp.

RUFIO - Ne olmuş be adam?

THEODOTUS - (Holün önüne gelip ikisinin arasına girerek.) Yangın sizin gemilerden yayılmış.

Dünyanın yedi

harikasından birincisi kül olup gidiyor. İskenderiye Kitaplığı alev alev yanıyor.

RUFIO - Püf! (İyice rahatlamış, balkona çıkıp kumsaldaki birliklerin hazırlıklarını seyreder.) SEZAR - O kadar mı?

THEODOTUS - (Kulaklarına inanamaz.) O kadar ha? Sezar, gelecek kuşaklar sizi kitapların değerini bilmeyen

barbar bir asker diye mi tanısın? Bunu mu istiyorsunuz?

SEZAR - Theodotus, ben de bir yazarım. Size vereceğim öğüt şu. Mısırlılar kitapların yardımıyla bir düşler

dünyasında yaşayacaklarına bırakın da kendi hayatlarını yaşasınlar.

THEODOTUS - (Bir edebiyatçı heyecanı, bir bilgin tutkusuyla diz çöker.) Sezar, dünya ancak on kuşakta bir

ölümsüz bir kitaba kavuşur.

SEZAR - (Yumuşamadan.) İnsanlara dalkavukluk etmiyorsa onu tutup meydanlarda yakıverirler.

THEODOTUS - Tarih olmasa ölüm sizi en adi askerinizin yanına gömerdi.

SEZAR - Ölüm bunu yapacak zaten. Daha iyi bir mezar istemiyorum.

THEODOTUS - Orada cayır cayır yanan insanlığın anıları.

SEZAR - Utanç verici anılar, varsın yansın.

THEODOTUS - (Çılgınca.) Geçmişi yok mu edeceksin?

SEZAR - Evet. Yıkıntıları üstüne de geleceği kuracağım. (Theodotus umutsuzluk içinde yumruklarıyla

şakaklarını döver.) Ama dinle Theodotus, dinle kralların hocası, sen Pompeius'un başına, dağdaki çobanın bir

soğan başına biçtiğinden fazla değer biçmedin. Şimdi yaşlı gözlerle önümde diz çöküp yalvarıyorsun, hem de

yalan yanlış çiziktirilmiş birkaç koyun derisi için. Şu anda sana ne bir adam, ne de bir kova su verebilirim. Ama

saraydan özgürce çıkabilirsin. Şimdi, doğru Achilles'e git. Yangını söndürmek için alaylarını seferber etsin. (Onu

merdivenlere doğru hızla sürükler.)

POTHINUS - (Anlamlı.) Anlıyorsun ya Theodotus, ben burada tutsağım.

THEODOTUS - Tutsak mı?

SEZAR - İnsanlığın anıları yanarken burada durup gevezelik mi edeceksin? (Balkondan bağırarak.) Hey

baksanıza, Theodotus'u dışarı salın.

THEODOTUS - (Pothinus'a.) Kitaplığı kurtarmaya gitmem gerek. (Hızla çıkar.) SEZAR - Onu kapıya kadar geçir, Pothinus. Söyle, sizinkilerin kulağını büksün. Daha fazla askerimi öldürmesinler, karışmam, ucu sana dokunur.

POTHINUS - Canıma kıyarsanız size pahalıya oturur, Sezar. (Theodotus'un arkasından çıkar.

Askerlerin

gemilere bindirilmesini gözleyen Rufio, iki Mısırlının gittiğini fark etmez.) RUFIO - (Balkondan kumsala bağırarak.) Herkes hazır mı orda?

YÜZBAŞI - (Aşağıdan.) Herkes hazır. Sezar'ı bekliyoruz.

SEZAR - Söyle o bıçkınlara, Sezar geliyor. (Seslenerek.) Britannicus!

(Sekreterinin adını böyle şatafatlı bir biçimde söylemek Sezar'ın şakalarından biridir. Daha sonraki yıllarda ciddi

ve resmi olarak Britanya fatihi anlamına gelebilirdi.)

RUFIO - (Aşağı bağırarak.) Büyük sandaldan başka bütün tekneler denize açılsın. Büyük sandalın başında

bekleyin. Sezar'ın muhafızları binecek. (Balkondan ayrılıp hole iner.) O Mısırlılar nerde? Gene merhamet

damarınız mı kabardı? Salıverdiniz değil mi?

SEZAR - (Gülerek.) Theodotus'u kitaplığı kurtarmaya gönderdim. Edebiyata saygı göstermeliyiz, Rufio.

RUFIO - (Köpürerek.) Çılgınlık üstüne çılgınlık! Elinizden gelse, İspanya'da, Galya'da, Tesalya'da ölenlerin

hepsini diriltirdiniz, onlarla bir daha dövüşmek zahmetine katlanalım diye.

SEZAR - Tanrıların tek düşüncesi gelecek yıl rahat etmek olaydı, dünyayı mahvetmezler miydi acaba? (Sabrı

iyice tükenen Rufio öfkeyle geri döner. Sezar, giysisinin kolundan yakalayarak kurnazca kulağına fısıldar.)

Ayrıca, dostum, hapsettiğimiz her Mısırlının başına iki Romalı dikmek gerekir, bunu unutma.

RUFIO - Ha, o parlak sözlerin altında bir tilki kurnazlığı gizlendiğini bilmeliydim. (Huysuzca omuz silkerek

Sezar'dan ayrılır. Hazırlıkları denetlemek için bir daha balkona çıkar. Sonra gider.) SEZAR - Britannus uykuya mı daldı? Zırhımı getirsin diye göndereli bir saat geçti. (Seslenerek.) Britannicus,

hey adalı, nerde kaldın?

(Kleopatra balkondan koşarak gelir. Britannus'tan kaptığı, Sezar'ın tolgasıyla kılıcını getirir. Onu izleyen

Britannus'ta da Sezar'ın zırhıyla dizlikleri vardır. Sezar'ın yanına indiklerinde kız soluna, Britannus sağına

geçerler.)

KLEOPATRA - Seni ben giydireceğim, Sezar. Otur bakalım. (Sezar sözünü dinler.) Şu Roma tolgaları da çok

gösterişli. (Sezar'ın başından çelengini çıkarır.) Aaa! (Ona bakarak gülmekten kırılır.) SEZAR - Ne gülüyorsun?

KLEOPATRA - Meğer kafan kelmiş. (K harfinin üstüne basıp kelimeyi bir kahkahayla tamamlar.) SEZAR - (İyice canı sıkılarak.) Kleopatra! (Britannus'un zırhını giydirmesi için ayağa kalkar.) KLEOPATRA - Demek bunun için başına çelenk takıyorsun, kelliğini gizlemek için.

BRITANNUS - Sus, Mısırlı, bunlar bir fatihin başını süsleyen defne yapraklarıdır.

KLEOPATRA - Asıl sen sus, adalı. (Sezar'a.) Başını keskin şeker ruhuyla güzelce ov, Sezar, şöyle sıkı sıkı.

Saçın yeniden biter.

SEZAR - (Ekşi suratla.) Kleopatra, sana daha çok toysun dedikleri zaman hoşuna gidiyor mu?

KLEOPATRA - (Somurtarak.) Hayır...

SEZAR - Ben de.. orta yaşlısın demelerinden hoşlanmıyorum. Gel seninle bir pazarlık yapalım.

Fazla

yaşlarımdan onunu sana vereyim. Böylece 26'lık olursun. Bana kaç yıl kalır? O hesaba boş ver...

Anlaştık mı?

KLEOPATRA - Anlaştık. Yirmi altıya fitim. (Tolgayı Sezar'ın başına takar.) Aa, çok yakıştı. Bunu takınca

ancak ellisinde görünüyorsun.

BRITANNUS - (Kleopatra'ya ters ters bakarak.) Sezar'la böyle konuşamazsın?

KLEOPATRA - Sezar seni o adada yakaladığı zaman tepeden tırnağa maviye boyalıymışsın, doğru mu?

BRITANNUS - Mavi bütün saygın Britanyalıların rengidir. Savaşta vücutlarımızı maviye boyarız.

Düşmanlarımız giysilerimizi ya da canımızı çıkarsalar bile, bizi saygınlığımızdan soyamazlar.

(Kalkar.)

KLEOPATRA - (Sezar'ın kılıcıyla.) Kılıcını da kuşatayım. Şimdi çok görkemli oldun. Roma'da çok heykelini

yaptılar mı?

SEZAR - Evet. Bir sürü.

KLEOPATRA - Bir tane getirtip bana versene.

RUFIO - (Her zamankinden daha sabırsız balkondan gelir.) Sezar, konuşmanız bitti mi?

Adamlarımız sizi

bekliyorlar. Siz tekneye ayak basınca artık hiçbir güç onları tutamaz. İskenderiye Feneri'ne varmak için

yarışacaklar.

SEZAR - (Kılıcını çekip ucunu yoklayarak.) Bu iyi bilendi mi bugün, Britannus? Farsalya'da kör testere gibiydi.

BRITANNUS - Bugün bir saç telini ikiye böler. Kendi elimle zağladım.

KLEOPATRA - (Birden dehşetle Sezar'ın boynuna sarılarak.) Gerçekten savaşa, savaşta ölmeye gitmiyorsun ya?

SEZAR - Hayır, Kleopatra. Hiç kimse savaşta ölmeye gitmez.

KLEOPATRA - Ama işin ucunda öldürülmek de var. Ablamın kocası savaşta öldürülmüştü. N'olur sen gitme.

Bırak da o gitsin. (Rufio'yu gösterir. Hepsi ona gülerler.) Geri gelmezsen ben ne yaparım?

SEZAR - (Ciddi.) Korkuyor musun?

KLEOPATRA - (Büzülerek.) Yoo!

SEZAR - (Sakin bir güçlülükle.) Balkona çık, bizi Fener Adası'nı alırken görürsün. Savaş

seyretmeyi

öğrenmelisin. Haydi git artık. (Kleopatra sönük sönük balkona gider.) Güzel. Haydi Rufio, marş!

KLEOPATRA - (Birden ellerini çırparak.) Oh, bir yere gidemezsin.

SEZAR - Ne var? Ne oldu gene?

KLEOPATRA - Limanın suyunu kovalarla boşaltıyorlar... Bir sürü asker, taa orda. (Sol tarafından denizi

gösterir.) Denizi kurutacaklar.

RUFIO - (Aceleyle gidip bakar.) Doğru. Mısır ordusu. Batı limanına çekirge sürüsü gibi üşüşmüşler.

(Ani bir

öfkeyle Sezar'ın üstüne yürür.) Sizin o kahrolası merhametiniz yüzünden Sezar. Theodotus getirmiş bunları

buraya.

SEZAR - (Kendi kurnazlığına sevinir.) Benim istediğim de buydu, Rufio. Yangını söndürmeye geldiler. Biz

feneri zaptederken onlar kitaplıkla uğraşadursunlar. Fena mı? (Sevinçten uçarak balkonu geçer ve çıkar.

Britannus onu izler.)

RUFIO - (Nefretle.) Seni kurnaz tilki seni!.. (Hızla çıkar. Askerlerin haykırışından Sezar'ın aşağıya indiği

anlaşılır.)

YÜZBAŞI - (Aşağıdan.) Herkes gemilere! Sezar'a yol verin! (Askerler yine bağrışır.) KLEOPATRA - (Balkonun kemerinden mendil sallayarak.) Güle güle, sevgili Sezar! Güle güle git, güle güle

dön! Yolun açık olsun!

ÜÇÜNCÜ PERDE

Sarayın önündeki rıhtımın ucu, İskenderiye doğu limanının üstünden Faros Adası'na bakar. Bu adaya dar bir

mendirekle bağlı ünlü İskenderiye Feneri, yukarıya doğru kat kat daralan, beyaz mermerden dev gibi bir kuledir.

Tepesinde bir işaret feneri bulunur. Ada, Heptasatsium denen ve limanı güneyden kuşatan beş mil uzunluğunda

bir mendirek ya da dalgakıranla karaya bağlıdır.

Rıhtımın ortasında elinde pilum, sol elini gözlerine siper ederek dikkatle feneri gözleyen bir Romalı nöbetçi

durur. Pilum, ucuna üç ayak uzunluğunda demirden bir şiş geçirilmiş dört buçuk ayak boyunda sağlam bir

sırıktır. Nöbetçi öyle dalmıştır ki, rıhtımın kuzeyinden dürülmüş halılar getiren dört Mısırlı hamalın, peşlerinde

Ftatatita ve Sicilyalı Apollodorus ile kendisine yaklaştıklarını fark etmez. Apollodorus yaklaşık 24

yaşında,

yakışıklı, gösterişli, alımlı bir delikanlıdır. Zarif eflatunlar, güvercin kanadı griler içinde, zevk ve özenle

giyinmiş, tunçlar, karartılmış gümüşler, akik ve yeşim taşlarıyla bezenmiştir. Bir ortaçağ haçı gibi ustaca

işlenmiş ve morartılmış kılıcı, eflatun deri üstüne altın kafesli kınından görünür. Ftatatita'nın yol gösterdiği

hamallar rıhtımda nöbetçinin arkasından geçerek sarayın merdivenlerine gelince, denklerini indirip yere

çömelirler. Apollodorus onlarla birlikte geçmez. Nöbetçinin dalgınlığını tuhaf bularak durur.

APOLLODORUS - (Nöbetçiye seslenerek.) Hey, ordan geçen kim?

NÖBETÇİ - (Şiddetle irkilip pilumunu hamle durumuna geçirerek.) Bu da ne? Dur! Kimsin sen?

APOLLODORUS - Sicilyalı Apollodorus. Bu ne hal adamım? Düşlere dalıp gitmişsin. Şurdaki tiyatronun

ardından sizin hatlara gireli kervanımla üç nöbetçinin yanından geçtim. Üçü de gözünü deniz fenerine dikmiş,

hiçbiri beni durdurmadı. Bu mu Roma disiplini?

NÖBETÇİ - Burada karayı değil, denizi gözlemek için bulunuyoruz. Sezar şimdi Faros Adası'na çıkarma yaptı.

(Ftatatita'ya bakarak.) Bu da nesi? Şu Mısır dümbeleği de kim?

FTATATITA - Apollodorus, şu Romalı köpeğe haddini bildir. Melike'nin başdanışmanı karşısında dilini tutsun.

APOLLODORUS - Dostum, bu hanımefendi Sezar'ın gözünde pek hatırlı bir kişidir.

NÖBETÇİ - (Hiç etkilenmeden.) Ya bu pılı pırtı ne?

APOLLODORUS - Kraliçe'nin saraydaki dairesini döşemek için halı. Dünyanın en iyi halıları arasından seçtim

onları. Benim seçtiklerim arasından en iyilerini de Kraliçe seçecek.

NÖBETÇİ - Demek halı tüccarısın sen.

APOLLODORUS - (Alınarak.) Dostum, ben soylu bir kişiyim.

NÖBETÇİ - Soylu ha! Silah tutacak yerde dükkân tutan bir soylu.

APOLLODORUS - Benimki dükkân değil, bir güzel sanatlar tapınağı. Ben güzelliğe taparım. Benim mesleğim

güzel kraliçeler için güzel eşya seçmek. Benim ilkem, sanat sanat içindir.

NÖBETÇİ - Parola bu değil.

APOLLODORUS - Bu evrensel bir paroladır.

NÖBETÇİ - Evrensel parolalardan haberim yok benim. Ya günün parolasını söylersin, ya defolup dükkânın

yolunu tutarsın.

(Ftatatita, nöbetçinin sesindeki düşmanca tondan huylanarak, bir pars gibi rıhtımın ucuna süzülüp nöbetçinin

arkasına geçer.)

APOLLODORUS - Ya ikisini de yapmazsam?

NÖBETÇİ - O zaman bu şiş bir tarafından girer, bir tarafından çıkar.

APOLLODORUS - Emrinizdeyim dostum. (Kılıcını çekerek telaşsız bir zariflikle kendini koruma durumuna

geçer.)

FTATATITA - (Birden nöbetçinin kollarını arkadan kavrayarak.) Bıçağını şu köpeğin gırtlağına sapla,

Apollodorus. (Yiğit Apollodorus gülerek başını sallar. Nöbetçiden uzaklaşarak kılıcını indirir.) NÖBETÇİ - (Boşuna çırpınarak.) Lanet karı, bırak beni. Can kurtaran yok mu?

FTATATITA - (Nöbetçiyi havaya kaldırarak.) Şu Romalı sürüngeni haklasana. Hadi sapla kılıcını.

(İki Romalı askerle bir yüzbaşı rıhtımın kuzeyinden koşarak gelirler. Arkadaşlarını kurtarıp Ftatatita'yı

nöbetçinin sol tarafından savururlar.)

YÜZBAŞI - (Elli yaşlarında, sözleri de hareketleri gibi kısa ve kuru, bir tatsız adam.) Bu da ne?

Neler oluyor

burda?

FTATATITA - (Apollodorus'a.) Neden gebertmedin sanki? Vakit vardı.

APOLLODORUS - Yüzbaşı, ben buraya Kraliçe'nin emriyle...

YÜZBAŞI - Kraliçe mi? Tamam. (Nöbetçiye.) Bırak içeri girsin. Şu hamalları da eşyalarıyla saraya gönder. Ama

içeri giren hiç kimse dışarı çıkmayacak. Kraliçe'nin kendisi bile.

NÖBETÇİ - Şu kocakarı tehlikeli. Üç erkeğin kolunu büker. Beni şu tüccara öldürtmek istedi.

APOLLODORUS - Yüzbaşı, ben tüccar değilim. Bir soylu, kendini sanata adamış biriyim.

YÜZBAŞI - Kadın senin karın mı?

APOLLODORUS - (Dehşetle.) Hayır! Hayır! (Nezaketle düzelterek.) Hanımın kendine göre bir alımı, bir

albenisi yok diyemem. Ama (altını çizerek) karım değil.

FTATATITA - (Yüzbaşıya.) Romalı, ben Ftatatita, Kraliçe'nin hizmetindeki kadınların başı.

YÜZBAŞI - Baş kadın efendi. Bir daha adamlarıma elini sürme. On erkekle başa çıkacak kadar güçlü de olsan,

limanın dibini boylarsın. Hiç karışmam. (Askerlere.) Hadi görevinizin başına, marş! (Adamlarıyla birlikte

geldiği yerden çıkar.)

FTATATITA - (Arkasından bet bet bakarak.) Bakalım, görürüz, İsis kimi daha çok seviyor, sadık kulu

Ftatatita'yı mı, yoksa şu Romalı köpeğini mi?

NÖBETÇİ - (Apollodorus'a, kargısıyla sarayı göstererek.) Geçin bakalım. Bir daha da ayağımın dibinde

dolaşmayın. (Ftatatita'ya dönerek.) Seni kocamış timsah seni, hele bir daha yanıma yaklaş, (şişi gösterir) şunu

çenene yersin.

KLEOPATRA - (Saraydan seslenerek.) Ftatatita, Ftatatita!

FTATATITA - (Yukarıya bakıp çok ayıplayarak.) Aa, bir de pencereye çıkmış. Çekil bakayım. Burda erkekler

var.

KLEOPATRA - Aşağıya iniyorum.

FTATATITA - (Çılgın gibi.) Olmaz! Olmaz1 Sen aklını mı kaçırdın? Tanrılar, yüce tanrılar!

Apollodorus,

adamlarına söyle balyaları yüklensinler. Çabuk benimle içeri girin.

APOLLODORUS - Baş kadın efendinin sözünü dinleyin.

FTATATITA - (Adamlar eğilip denkleri kaldırırken sabırsızca.) Çabuk, çabuk, yoksa o bizden önce davranacak.

(Kleopatra saraydan çıkıp rıhtımda Ftatatita'ya doğru koşar.) Bu kız doğduğuna pişman eder insanı.

KLEOPATRA - (Hevesle.) Ftatatita. Aklıma bir şey geldi. Bir kayık istiyorum. Hemen, şimdi.

FTATATITA - Bir kayık mı? Yoo, olacak şey değil. Apollodorus, Melike'ye sen meram anlat.

APOLLODORUS - (Kibarca.) Güzel Kraliçem, ben çarşıdaki kullarınızdan Sicilyalı Apollodorus. Size birbirinden nefis üç Acem halısı getirdim. Ama hangisini beğenirseniz...

KLEOPATRA - Bugün halılarla uğraşacak vaktim yok. Bana bir kayık bulun.

FTATATITA - Şimdi bu saçma heves de nerden çıktı? Sen ancak saltanat

kayığına binebilirsin.

APOLLODORUS - Saltanat kayıkta değil, Melike'dedir, Ftatatita. (Kleopatra'ya.) Haşmetli ayağınız limandaki

en adi kayığın küpeştesine değse saltanat kayığı oluverir. (Limana dönüp denize doğru seslenir.) Hey kayıkçı,

iskeleye yanaş.

KLEOPATRA - Apollodorus, sen benim kusursuz şövalyemsin. Artık bütün halılarımı senden alırım.

(Apollodorus sevinçle eğilir. Rıhtımın üstünde bir kürek belirir, sonra kayıkçı, sivri kafalı, güneşten kapkara

yanmış, çevik, sırıtkan bir adam, elinde kürek, nöbetçinin sağındaki merdivenlerden yukarı çıkıp bekler.) Kürek

çekmesini bilir misin Apollodorus?

APOLLODORUS - Küreklerim haşmetlime kanat kesilir. Kraliçemi ne tarafa götürmemi emir buyururlar?

KLEOPATRA - Deniz fenerine. Gel. (Merdivenlerden inmeye davranır.)
NÖBETÇİ - (Kargısını ona doğru çevirerek.) Durun. Geçemezsiniz.

KLEOPATRA - (Öfkeyle kızararak.) Bu ne küstahlık! Benim Kraliçe olduğumu biliyor musun?

NÖBETÇİ - Emir aldım. Geçemezsiniz.

KLEOPATRA - Sözüme boyun eğmezsen Sezar boynunu vurdurur.

NÖBETÇİ - Subayımın sözünü dinlemezsem daha kötü cezalandırır.

KLEOPATRA - Ftatatita, boğ şu herifi.

NÖBETÇİ - (Korkuyla Ftatatita'ya bakıp kargısını sallayarak.) Alarga dur.

KLEOPATRA - (Apollodorus'a koşarak.) Apollodorus, kölelerin bize yardım etsin.

APOLLODORUS - Onların yardımına ihtiyacım yok efendim. (Kılıcını çeker.) Haydi asker, kendini savunacağın silahını seç. Kılıca karşı kargı mı, yoksa kılıca karşı kılıç mı?

NÖBETÇİ - Sicilyalıya karşı Romalı. Al da belanı bul! (Kargısını

Apollodorus'a fırlatır. Sicilyalı ustaca bir dizi

üstüne düşünce kargı başının üstünden vınlayarak geçer ve ona zarar vermeden yere düşer.

Apollodorus bir zafer

narasıyla sıçrar ve kılıcını çekerek kendini savunan nöbetçiye saldırır. Nöbetçi haykırır.) Hey, muhafızlar,

imdat...

(Kleopatra yarı korkmuş, yarı sevinmiş, saraya yakın hamalların başında çömeldikleri yere sığınır.

Ürken kayıkçı

tehlikeden uzaklaşmak için hızla merdivenlerden iner ama kavgayı seyretmek için rıhtımdan başını uzatarak

bakar. Nöbetçi, Ftatatita'nın arkadan saldıracağı korkusuyla güç durumdadır. Kabaca kullandığı kılıcıyla kendini

Apollodorus'tan başka zaman zaman Ftatatita'ya karşı da savurmak gerektiği için bir hayli zorlanır. Yüzbaşı bir

sürü askerle geri gelir. Apollodorus bu takviyeli güçle karşılaşınca geri geri sıçrayarak Kleopatra'ya yaklaşır.)

YÜZBAŞI - (Nöbetçinin sağına geçerek.) Bu da ne? Gene ne oldu?

NÖBETÇİ - (Soluk soluğa.) Şu kocakarı olmasa başımın çaresine bakardım. Başımdan ırak olsun, başka yardım

istemem.

YÜZBAŞI - Anlat bakalım asker, neler oldu?

FTATATITA - Yüzbaşı, az daha Kraliçe'yi öldürecekti.

NÖBETÇİ - (Kabaca.) Buradan geçirmektense vururdum daha iyi. Bir kayığa binip deniz fenerine gitmeye

kalktı. Bana verilen emre uyup durdurdum. O da bu herifi üstüme saldı. (Gidip pilumunu alarak yerine döner.)

YÜZBAŞI - (Kleopatra'ya dönerek.) Kleopatra sizi gücendirmeyi hiç istemem. Ama Sezar'ın özel emri olmadan

sizi Roma hatlarından öteye geçirmeyi göze alamayız.

APOLLODORUS - Peki yüzbaşı, Sezar Fener Adası'na ayak basalı, orası da Roma sınırları içine girmedi mi?

KLEOPATRA - Doğru, doğru. Buna ne buyrulur?

YÜZBAŞI - (Apollodorus'a.) Sana gelince Apollodorus, bu işe burnunu soktuğun için şişle saray kapısına

mıhlanmadığına şükret.

APOLLODORUS - (Nazikçe.) Asker arkadaşım, ben bu kadar sakil bir silahla öldürülmek için doğmadım.

Yenilirsem (kılıcını kaldırır.) ölümüm bu ak tanrıçadan olacak. Bir sanatçıya yakışan tek silah budur. Şimdi

sınırı aşmayacağımıza inandığınıza göre, bırakın da şu nöbetçinin işini bitirip Kraliçe ile gideyim.

YÜZBAŞI - (Öfke belirtileri gösteren nöbetçiye.) Sen sus bakalım. Kleopatra, ben aldığım emirlere uymak

zorundayım. Şu Sicilyalının zevzekliklerine kulak asamam. Sarayınıza çekilip halılarınızı orada gözden geçirin.

KLEOPATRA - (Somurtarak.) Hayır. Ben Kraliçeyim. Sezar senin konuştuğun gibi konuşmuyor benimle. Böyle

davranmak olsa olsa Sezar'ın aşçı yamaklarına yaraşır, yüzbaşılarına değil.

YÜZBAŞI - (Suratı asık.) Ben görevimi yapıyorum. Bu da yeter bana.

APOLLODORUS - Haşmetlim, budala bir adam utanacağı bir iş yaptığı zaman bu görevimdir der, çıkar işin

içinden.

YÜZBAŞI - (Öfkeli.) Apollodorus...

APOLLODORUS - (Kibarca meydan okuyarak.) Uygun bir yerde, uygun bir zamanda onuruma dokunmayı

kılıcımla ödetirim ona. Sanatçı demek düellocu demektir. (Kleopatra'ya.) Sözümü dinleyin, doğu yıldızı,

Sezar'dan bir haber gelmedikçe bu adamların elinden kurtulamazsınız. İzin verirseniz ben isteklerinizi kendisine

ileteyim, sizden bir de armağan götüreyim. Denizin kollarına kavuşmak için alçalan güneş yolunu yarılamadan,

sizi salıvermeleri için Sezar'ın buyruğunu getiririm.

YÜZBAŞI - (Alaycı.) O armağanı da Kraliçe'ye sen satarsın tabii.

APOLLODORUS - Yüzbaşı, bu halıların en pahalısını Sezar'a armağan etmesi için Kraliçe'ye bedava vereceğim.

Sadece Sicilyalı zevkinin Mısır güzelliğine gönülden kopan vergisi olarak.

KLEOPATRA - (Sevinçle.) Gördün ya, ne kadar cahil, ne kadar görgüsüz bir adammışsın.

YÜZBAŞI - (Tersçe.) Ahmak satıcı malından tez ayrılır. (Adamlarına.) Buraya iki nöbetçi daha dikelim.

Gözünüzü dört açın. Saraydan kuş uçurulmayacak. Yalnızca bu adamın

mallarıyla çıkmasına izin verilecek.

Hatlarımız içinde bir daha kılıcını çekmeye kalkarsa gebertin. Haydi görev başına. Marş. (Birinci nöbetçinin

yanına iki yedek bırakarak gider.)

APOLLODORUS - (Dostça bir tavır takınarak.) Dostlarım, saraya gelseniz de şu kavgayı bir çömlek şarapla

bastırsak, ne dersiniz? (Kesesini çıkarıp içindeki paraları şıngırdatır.) Kraliçe hepinize ihsanlar dağıtacak.

NÖBETÇİ - (İyice suratı asık.) Bize verilen emirleri duydun. Git işine.

BİRİNCİ YEDEK - Aklın ermez gibi konuşma. Hadi çekil başımızdan.

İKİNCİ YEDEK - (Keseye imrenerek bakar. Basık yüzlü arkadaşının aksine bu nöbetçi kanca burunludur.)

Yoksul bir adamın iştahını kabartmayın boş yere.

APOLLODORUS - (Kleopatra'ya.) Kraliçelerin incisi, yüzbaşı hemen oracıkta. Subayının gözü önünde bir

Romalı askeri baştan çıkaramazsın. En iyisi, Sezar'a haberinizi ben götüreyim.

KLEOPATRA - (Halıların arasında düşünüp durmaktadır.) Bu halılar çok ağır mıdır?

APOLLODORUS - Ne kadar ağır olursa olsun. Taşıyacak hamal çok.

KLEOPATRA - Halıları kayıklara nasıl koyarlar? Yukardan fırlatıp atarlar mı?

APOLLODORUS - Küçük kayıklara atılmaz haşmetlim. Yoksa kayığı batırır.

KLEOPATRA - Örneğin şu adamın kayığına? (Kayıkçıyı gösterir.)
APOLLODORUS - O kayık kaldırmaz. Çok küçük.

KLEOPATRA - Ama Sezar'a bir halı göndersem sen götürebilirsin, değil mi?

APOLLODORUS - Hiç şüpheniz olmasın.

KLEOPATRA - Merdivenlerden yavaş yavaş indirtip özen gösterirsin.

APOLLODORUS - Bana güvenebilirsiniz.

KLEOPATRA - Çok, çok özen gösterir misin?

APOLLODORUS - Gözüm gibi bakarım.

KLEOPATRA - Söz ver bana, hamalların da düşürmelerine, şuraya buraya atmalarına meydan vermeyeceksin.

APOLLODORUS - Saraydaki en ince billur kadehi halıya sarın, kırılırsa başımla öderim.

KLEOPATRA - İyi. Gel, Ftatatita. (Ftatatita ona yaklaşır. Apollodorus onları saraya kadar geçirmek önerisinde

bulunur.) Hayır, Apollodorus, sen bizimle gelme. Göndereceğim halıyı kendim seçerim. Burada bekle. (Koşarak

saraya gider.)

APOLLODORUS - (Hamallara.) Bu hanımın peşinden gidin. (Ftatatita'yı gösterir.) Sözünden dışarı çıkmayın

sakın. (Hamallar kalıp balyalarını alırlar.)

FTATATITA - (Hamallara haşarattanmış gibi davranarak.) Bu taraftan. Basamaklara basmadan pabuçlarınızı

çıkarın, çıkarın bakayım.

(Arkasında halı taşıyan hamallarla içeri girer. Bu arada Apollodorus rıhtımın ucuna giderek limanı gözler.

Nöbetçiler ona pis pis bakarlar.)

APOLLODORUS - (Nöbetçiye.) Dostum...

NÖBETÇİ - (Kabaca.) Kapat çeneni.

BİRİNCİ YEDEK - Dilini tutsana be adam.

İKİNCİ YEDEK - (Rıhtımın kuzeyine endişeyle bakıp yarı fısıldayarak.) Biraz bekleyemez misin?

APOLLODORUS - Sabret, üç kafalı eşek. (Nöbetçiler öfkeyle homurdanırlar. Sicilyalı hiç umursamaz.) Bana

bakın, sizi niçin diktiler buraya? Beni mi gözetleyeceksiniz, yoksa Mısırlıları mı?

NÖBETÇİ - Biz görevimizi biliriz.

APOLLODORUS - Öyleyse neden yapmıyorsunuz? Orada bir şeyler oluyor. (Mendireğin güneybatısını

gösterir.)

NÖBETÇİ - (Yüzü asık.) Ne yapacağımı senin gibi bir heriften mi öğreneceğim?

APOLLODORUS - Kalın kafalı! (Seslenir.) Hey, kimse yok mu orda? Hey, yüzbaşı!

NÖBETÇİ - İşimize burnunu sokmasan olmaz. (Bağırarak.) Dikkat! Herkes yerine. Asker silah başına.

BİRİNCİ ve İKİNCİ YEDEK - Dikkat. Dikkat. Silah başına.

(Yüzbaşı muhafızlarıyla koşarak gelir.)

YÜZBAŞI - Ne var? Gene kocakarı mı saldırdı sana? (Apollodorus'u görür.) Sen hâlâ burada mısın?

APOLLODORUS - (Önceki gibi göstererek.) Şuraya baksanıza. Mısırlılar harekete geçti. Fener Adası'nı yeniden

ele geçirecekler. Hem denizden, hem karadan saldıracaklar. Mendirek yoluyla karadan, batı limanı yoluyla

denizden. Asker dostlarım kımıldanın biraz. Büyük av başlıyor. (Rıhtımın birçok yerinden borazan sesleri

yükselir.) Aha, size demedim mi!

YÜZBAŞI - (Çabukça.) Siz iki yedek, alarm komutunu güney karakollarına uçurun. Burada bir nöbetçi kalsın.

Ötekiler benimle gelsin. Hadi çabuk olun.

(İki yedek nöbetçi koşarak güneye gider. Yüzbaşıyla muhafiz kuzeye doğru koşarlar. Hemen ardından buçina

sesi işitilir. Dört hamal saraydan bir halı getirir. Ftatatita da onları izler.) NÖBETÇİ - (Endişeyle şişli kargısını hamle durumuna getirerek.) Gene mi sen? (Hamallar durur.) FTATATITA - Bana ilişme, Romalı. Şimdi tek başına kaldın. Apollodorus, bu halı Kleopatra'nın Sezar'a

armağanıdır. İçinde en ince İberya kristalinden on tane değerli kadeh, kutsal mavi güvercinin yüz tane yumurtası

var. Bir tanesi bile kırılmayacak, anlaşıldı mı? Artık senin sütüne havale ediyorum.

APOLLODORUS - Başımla birlikte. (Hamallara.) Usulca kayığa yükleyin. (Hamallar halıyı merdivenlere

taşırlar.)

BİRİNCİ HAMAL - (Kayığa bakarak.) Ne yaptığınızın farkında mısınız, efendim? Hanımın sözünü ettiği

yumurtalardan her biri bir libreden fazla çeker. Böyle bir yük için kayık fazla

küçük.

KAYIKÇI - (Heyecanla basamaklardan yukarı atılır.) Seni insafsız hamal. Seni dişi devenin yampiri yavrusu.

(Apollodorus'a.) Efendim, benim şu kayık beş ada alır da bana mısın demez. Sizinle bir denk güvercin

yumurtasını mı taşıyamayacak? (Hamala.) Seni uyuz hecin devesi seni. Tanrılar bu haince kıskançlığı yanına

bırakır mı sanıyorsun? Mutlaka cezanı bulacaksın.

BİRİNCİ HAMAL - Dua et ki şimdi seni dövmek için şu dengi bırakamıyorum elimden. Ama bir daha sefere

yolunu beklerim. Görürsün gününü.

APOLLODORUS - (Aralarına girerek.) Dalaşmayın bakalım. Kayık bir tek kalastan da olsa gene binip Sezar'a

giderdim.

FTATATITA - (Endişeyle.) Tanrılar adına, Apollodorus, sakın bu dengi tehlikeye atma.

APOLLODORUS - Gönlünü ferah tut, sen ey paha biçilmez antika, halının büyük değerini kestirebiliyorum.

(Hamallara.) Hadi indirin bakalım, aman yavaş... Yoksa on gün yalnızca kötek yersiniz.

(Kayıkçı basamaklardan iner. Hamallar denkleriyle onu izlerler. Ftatatita ile Apollodorus rıhtımın ucundan

bakarlar.)

APOLLODORUS - Yavaş evlatlarım, yavaş gözünüzü seveyim. (Birden korkuya kapılarak.) Ulan yavaş dedik,

itoğlu itler. Kıç altına yatırın. Tamam.

FTATATITA - (Hamallardan birine bağırarak.) Üstüne basma. Üstüne basma, koca hayvan.

BİRİNCİ HAMAL - Sinirlenme hanım, her şey yolunda.

FTATATITA - (Soluk soluğa.) Her şey yolunda mı? Yüreğim ağzıma geldi. (Soluyarak böğrünü tutar.)

(Dört hamal şimdi merdiven başında para beklerler.)

APOLLODORUS - Alın bakalım açgözlüler. (Birinci hamala para verir, o da avcunda tutup ötekilere gösterir.

Doğuda âdet olduğu üzere işverenin cimriliğinden göklere yakınmaya hazırdırlar. Ama Sicilyalının cömertliği

ağızlarını açık bırakır.)

BİRİNCİ HAMAL - Tuttuğun altın olsun, eli açık beyim.

İKİNCİ HAMAL - El vergisi, gönül sevgisi!

ÜÇÜNCÜ HAMAL - Tanrıların gözbebeğisin.

DÖRDÜNCÜ HAMAL - Tanrılar seni başımızdan eksik etmesin.

NÖBETÇİ - (Hasetle pilumunu onlara çevirerek.) Pis köpekler, defolun burdan!

(Kuzeye doğru tabana kuvvet kaçarlar.)

APOLLODORUS - Hoşçakal Ftatatita, deniz fenerine ben Mısırlılardan önce varacağım.

(Merdivenlerden iner.)

FTATATITA - Yolun açık olsun, Tanrılar seni de, yavrumu da korusun.

(Hamalları kovalayan nöbetçi geri döner. Ftatatita'nın kaçmasına engel olmak için merdiven başında durur.)

APOLLODORUS - (Kayık uzaklaşırken, aşağıdan.) Hoşçakal, yiğit işçibaşı.

NÖBETÇİ - Güle güle dükkâncı.

APOLLODORUS - Asıl küreklere gözüpek levendim, asıl, yahey! (Küreklerin ritmine uyarak

"barcarolle"

ölçüsünde bir şarkı söylemeye başlar.)

"Kanat aç sen kalbim kanat aç engine

Aşkın bir yük oldu düşmedin dengine"

Ver şu kürekleri, tosbağanın dölü, içime fenalıklar bastı.

NÖBETÇİ - (Ftatatita'yı tehdit ederek.) Hadi bakalım, baş kadın efendi. Doğru kümesine.

FTATATITA - (Diz çöküp kollarını denize doğru uzatarak.) Ey denizlerin tanrıları, sağ salim kıyıya ulaştırın

yavrumu.

NÖBETÇİ - Kimi sağ salim ulaştırsınlar? Ne demek istiyorsun?

FTATATITA - (Karanlık bir bakışla.) Ey Mısır tanrıları, ey öç perileri, bu sersem Romalı, kızın su üstünden

aşırılmasına göz yumduğu için subayından köpekler gibi dayak yesin.

NÖBETÇİ - Başımın belası. Kız o kayıkta demek. Hey kayıkçı, beri gel. Hey, kayık...

APOLLODORUS - (Uzaktan şarkı söyler.)

"Kanat aç sen kalbim ak martılar gibi

Kanına girmesin şu umutsuz sevgi."

(Bu arada Rufio, sabahki savaştan sonra bir odun demetinin üstüne oturmuş hurma atıştırmaktadır. Solunda

deniz feneri bir dev gibi bulutlara kadar yükselir. Hurmalarla dolu olan miğferini iki dizinin arasına almış,

yanına da bir kırba şarap koymuştur. Arkasında, deniz fenerinin büyük taş kaidesi alçak bir taş

korkulukla

çevrilmiştir. Ortadan iki merdiven basamağıyla duvar tepeliğine çıkılır. Fenerin vincinden, ucu çengelli kocaman

bir zincir Rufio'nun başının üstüne kadar sarkar. Üstünde oturduğu odunlara benzer başka odunlar fenerin alevini

beslemek için çekilmek üzere hazırlanmıştır. Sezar korkuluktaki basamakta durmuş endişeyle dışarıya doğru

bakar. Tedirgin olduğu bellidir. Britannus fenerin kapısından dışarı çıkar.)
RUFIO - E, söyle bakalım adalı, ta tepesine kadar çıktın mı?

BRITANNUS - Çıktım. İki yüz ayak kadar var, bana kalırsa.

RUFIO - Yukarda kimse var mı?

BRITANNUS - Vinci çalıştıran Surlu bir ihtiyarla, oğlu. On dört yaşında, iyi yetiştirilmiş bir çocuk.

RUFIO - (Zincire bakarak.) Ne? Bir ihtiyarla bir çocuk mu işletiyor bunu? Yirmi kişi bu işin altından zor kalkar.

BRITANNUS - Yalnızca iki kişi, inanın bana. Denge sağlayan ağırlıklar, bir de içi kaynar su dolu makine var.

Nasıl çalıştığını anlayamadım, çünkü bizim Britanya modeli değil. Bu vinçle yağ fıçılarıyla odunları çekip

tepedeki ateşlikte yakıyorlar.

RUFIO - İyi ama...

BRITANNUS - Özür dilerim. Adadan mendirek yoluyla bize gelen haberciler var. Bunun için aşağı indim. Gidip

bir bakayım, ne istiyorlar? (Acele acele fenerin yanından geçip uzaklaşır.)
SEZAR - (Korkuluktan keyifsiz ve titreyerek iner.) Rufio, çılgınca bir sefere kalkıştık. Yenileceğiz.

Mendirek

üzerinde siper hazırlayan adamlarımız ne durumda acaba?

RUFIO - (Kızgın.) Şurda iki lokma atıştırıyordum. İsterseniz aç acına gidip size haber getireyim.

SEZAR - (Sinirli de olsa onu yatıştırmaya çalışarak.) Ye Rufio ye. Sen yemene bak oğlum. (Yine gezinir. Bu

arada Rufio hurma atıştırmaktadır.) Mısırlılar barikata saldırmak için tamamlanmasını mı bekleyecekler? Yoo,

adamlar bu kadar aptal olamaz. Önce fırtına gibi barikatı yıkıp sel gibi üstümüze inecekler. İlk kez, önlenebilecek bir tehlikeye atıldım. Mısır'a hiç gelmemeliydim.

RUFIO - Daha bir saat önce zafere kazanılmış gözüyle bakıyordunuz.

SEZAR - (Özür dilercesine.) Evet, budalalık ettim Rufio, düşüncesizlik benimkisi, çocukluk!

RUFIO - Çocukluk mu? Hiç de değil. Buyrun. (Ona bir avuç hurma verir.)
SEZAR - Bunlar ne işe yarar?

RUFIO - Yemeye. Sizin derdiniz bu. Adam sizin yaşınıza gelince öğle yemeğinden önce halsiz düşer. Yiyin için,

sonra durumu bir daha gözden geçirirsiniz.

SEZAR - (Hurmaları alır.) Yaş kemale erdi. Doğru Rufio, yaşlıyım, iyice yıprandım. Doğru, çok doğru.

(Hüzünlü düşüncelere dalıp bir hurma daha yer.) Achilles daha ömrünün doruğunda. Ptoleme ise çocuk. Ben gün

görmüş itin biriyim. Geçen günler gibi gün bulunur mu? (Bir hurma daha yiyip biraz canlanır.) Gene de

sızlanmaya hakkım yok. (Birden neşelenerek.) Bu hurmalar hiç de fena değil, Rufio. (Britannus elinde deriden

bir torba, heyecanla gelir. Sezar bir anda kendini toparlamıştır.) Ne haber?

BRITANNUS - Rodoslu leventlerimiz bir hazine ele geçirmişler. İşte! (Torbayı Sezar'ın ayaklarına atar.) Artık

düşmanlarımız avcumuzun içinde.

SEZAR - Şu torbada mı?

BRITANNUS - Hele bir dinleyin, Sezar. Pompeius'un yandaşlarıyla buradaki işgal ordusu arasında gidip gelen

bütün mektuplar bu torbada.

SEZAR - Ee, ne olmuş?

BRITANNUS - (Sezar'ın durumu geç kavramasından sabırsızlanarak.) Şimdi düşmanlarının kim olduğunu

öğreneceğiz. Siz Rubicon Irmağı'nı geçeli aleyhinizde entrika çeviren her adamın adı bu kâğıtlarda bulunabilir.

SEZAR - Ateşe at, hepsini.

BRITANNUS - Ateşe mi? (Ağzı açık kalır.)

SEZAR - Ateşe. Ben dostluğumun Pompeius'un da, Cato'nun da dostluğundan daha yararlı olduğunu

gösterdikten sonra yanımda yer alacak olan bu adamları yargılayıp suçlamakla mı geçireyim önümdeki üç beş

yılı? Bunu mu istiyorsun? Ah, yola gelmez Britanyalı. Dişlerinin ne kadar keskin olduğunu göstermek için ona

buna hırlayıp kavga arayan bir buldog muyum ben?

BRITANNUS - Ama onurunuz. Roma'nın onuru...

SEZAR - Sizin Kelt rahipleri gibi kendi onurum için insanların kurban edilmesini istemem. Mademki senin

bunları yakmaya niyetin yok, bari ben denizde boğayım... (Torbayı korkuluğun üstünden denize fırlatır.)

BRITANNUS - Sezar, ille herkesten farklı davranacaksınız. Bir gariplik uğruna kinler cezasız mı kalacak?

RUFIO - (Kalkarak.) Şu adalı vaazını bitirince beni çağırıverin, Sezar. Ben o kaynar su makinesine bakmaya

gidiyorum. (Fenere girer.)

BRITANNUS - (Gerçekten duygulanarak.) Ah, Sezar, kudretli efendim. Ne olurdu, sizi ülkemin insanları gibi

hayatı daha ciddiye almaya kandırabileydim.

SEZAR - Gerçekten hayatı ciddiye alırlar mı, Britannus?

BRITANNUS - Siz orada bulunmadınız mı? Ülkemin halkını görmediniz mi?

Hangi Britanyalı sizin hoppalık

anlarınızdaki gibi konuşur? Hangi Britanyalı kutsal korudaki törenlere katılmayı savsaklar? Hangi Britanyalı

ağırbaşlı mavi giysiler dururken sizin gibi rengârenk giyinir?

SEZAR - Pekâlâ dostum, belki bir gün ben de durmuş oturmuş bir adam olur, mavi bir toga giyerim. Ama

şimdilik bırak da Romalı zıpırlıklarımızın tadını çıkarayım. (Apollodorus fenerin yanından geçerek gelir.) Bu da

nesi?

BRITANNUS - (Çabukça dönüp resmi bir tavırla yabancıdan hesap sorarak.) Bu da ne? Sen kimsin? Buraya

nasıl geldin?

APOLLODORUS - Sakin olun, dostum. Ben adam yemem. Kayıkla İskenderiye'den geldim. Sezar'a değerli

armağanlar getirdim.

SEZAR - İskenderiye'den mi?

BRITANNUS - (Sert.) Sezar karşınızda efendim.

RUFIO - (Fener kapısında görünerek.) Ne oluyor burda?

APOLLODORUS - Selam, büyük Sezar! Ben Sicilyalı Apollodorus, sanatçı.

BRITANNUS - Sanatçı mı? Neden bu ipsizi koyuvermişler?

SEZAR - Sus be adam! Apollodorus tanınmış bir soylu amatördür.

BRITANNUS - (Bozulmuş.) Beyefendiden özür dilerim. (Sezar'a.) Ben profesyonel sanatçı sanmıştım da.

(Utancından Apollodorus ile yer değiştirerek onun Sezar'a yaklaşmasına izin verir. Rufio, Apollodorus'u

saygısızca tepeden tırnağa süzdükten sonra, platformun öbür ucuna gider.)
SEZAR - Hoş geldin Apollodorus! Buraya ne yapmaya geldin?

APOLLODORUS - Önce size kraliçelerin kraliçesinden bir armağan sunmaya.

SEZAR - O da kimmiş?

APOLLODORUS - Mısır Kraliçesi Kleopatra.

SEZAR - (En kandırıcı tavrıyla sır vererek.) Apollodorus şimdi armağanlarla oyalanacak zaman değil. Lütfen,

Kraliçe'ye git. Her şey yolunda giderse bu akşam saraya döneceğimi söyle.

APOLLODORUS - Sezar, gitmem olanaksız. Ben fenere yaklaşırken sersemin biri denize kocaman bir meşin

torba attı da kayığımın burnunu kırdı. Altımdaki ceviz kabuğu batmadan kendimi de, yükümü de zor attım

kıyıya.

SEZAR - Vah vah, Apollodorus. O serseme haddini bildiririz. Peki, bana ne getirdiniz bakalım?

İlgilenmezsem

Kraliçe üzülür.

RUFIO - Böyle saçma sapan şeylerle kaybedecek vaktimiz mi var? Kraliçe daha çocuk.

SEZAR - Tastamam. Bunun için kalbini kırmayalım. Armağan neymiş Apollodorus?

APOLLODORUS - Sezar, bir Acem halısı. Bir dünya güzeli... İçinde güvercin

yumurtaları, kristal kadehler,

kırılacak değerli şeyler varmış. Başımı kesseler geçitteki dar merdivenlerden çıkartmayı göze alamam.

RUFIO - Vinçle çek öyleyse. Yumurtaları aşçıya göndeririz, kadehlerle şarabımızı içeriz. Halı da Sezar'a yatak

olur.

APOLLODORUS - Vinçle mi? Sezar, bu dengi canım pahasına koruyacağıma ant içtim.

SEZAR - (Şen.) Öyleyse seni de birlikte çeksinler. Zincir koparsa sen de güvercin yumurtalarıyla birlikte bin

parça olursun. (Zincire yaklaşıp onu dikkatle inceler.)

APOLLODORUS - (Britannus'a.) Sezar ciddi mi söylüyor?

BRITANNUS - İtalyan olduğu için havai görünür ama doğru konuşur.

APOLLODORUS - İster ciddi olsun, ister olmasın, güzel söyledi. Bana bir takım asker verin, şu vinci

çalıştırayım.

BRITANNUS - Vinci bana bırakın. Siz zincirin inmesini bekleyin orda.

APOLLODORUS - Âlâ. Az sonra benim oradan (hepsine dönüp korkuluğun üstündeki gökyüzünü teatral bir

jestle göstererek) hazinemle güneş gibi yükseldiğimi göreceksiniz.

(Geldiği yerden gider. Britannus fenere girer.)

RUFIO - (Huysuzca.) Gerçekten, bu saçma şeyi burada bekleyecek misiniz, Sezar?

SEZAR - (Vincin işlemeye başladığını görünce yanından uzaklaşarak.) Neden beklemeyeyim?

RUFIO - Neden beklememeniz gerektiğini Mısırlılardan öğrenirsiniz. Adamların aklı varsa barikatın tamamlanmasını beklemeden mendireğin kıyıdaki ucundan saldırıya geçerler. Biz burada içi güvercin

yumurtalarıyla dolu bir halıyı çocuklar gibi bekleyeduralım.

(Zincir şangırdar, korkuluktan kurtulacak kadar yükselir. Sonra sallana sallana deniz fenerinin ardında kaybolur.)

SEZAR - Korkma, oğlum Rufio. İlk Mısırlı mendireğe ilk adımını atar atmaz alarm işareti verilecek.

Mısırlılar o

taraftan barikata varıncaya kadar biz bu taraftan yetişiriz. Biz ikimiz Rufio, yaşlı adamla, sen en büyük oğlu.

Hem de oraya ilk varan bu ihtiyar olacak. Artık kapa çeneni de bana bir hurma daha ver.

APOLLODORUS - (Aşağıdaki geçitten.) Heyamola, yuhuu! (Zincir çekilir, deniz fenerinin arkasından dolaşıp

gelir. Apollodorus zincirin ucunda halı dengiyle birlikte asılıdır. Korkuluktan yukarı yükselirken şarkıya başlar.)

"Yüksel yüksel masmavi göklere

Eşi yok bu mavinin

Kadın gözünde bile."

Hey yavaş. Vinci durdurun. (Yükselmesi durur.) Öne doğru çevirin. (Zincir öne, platformun üstüne doğru gelir.)

RUFIO - (Yukarıya bağırır.) Mayna! (Zincirle yükü alçalmaya başlar.)

APOLLODORUS - (Yukarıya.) Yavaş, daha yavaş. Aman yumurtalara dikkat.

RUFIO - (Yukarıya.) Laçka! Yavaş, yavaş! (Apollodorus ile dengini platformun ortasındaki döşeme taşlarının

üstüne indirirler. Rufio ile Sezar, Apollodorus'un dengi zincirden çözmesine yardım ederler.) Vira.

(Zincir bir

şangırtıyla başlarından yukarı yükselir. Britannus fenerden çıkıp halıyı çözmelerine yardım eder.) APOLLODORUS - (Bağlar çözülünce.) Alarga durun arkadaşlar. Sezar baksın. (Halıyı açar.) RUFIO - Bir yığın şaldan başka bir şey yok. Hani güvercin yumurtaları?

APOLLODORUS - Yaklaşın Sezar, şalların arasında arayın onları.

RUFIO - (Kılıcını çekerek.) İhanet! Sakın yaklaşmayın Sezar. Şalların kımıldadığını gördüm. Canlı bir şey var

orda.

BRITANNUS - (Kılıcını çekerek.) Yılandır.

APOLLODORUS - Sezar, yılanın kımıldadığı bir çuvalın içine elini sokmaya cesaret eder mi?

RUFIO - (Ona dönerek.) Hain köpek!

SEZAR - Durun. Kılıçları geri çekin. Apollodorus, senin yılan pek düzgün soluk alıp veriyor. (Elini şalların

arasına sokup çıplak bir kol çıkarır.) Bu güzel, küçük bir yılan.

RUFIO - (Öbür kolu da çıkararak.) Hele bir tamamını görelim.

(Kleopatra'yı bileklerinden çekerek oturma pozisyonunda dışarı çıkarırlar. Bu durumu çok utandırıcı bulan

Britannus, kılıcını bir protesto hamlesiyle kınına sokar.) KLEOPATRA - (Soluk soluğa.) Az daha boğuluyordum. Ah, Sezar. Kayıkta bir adam üstüme bastı.

Göklerden

kocaman bir alamet üstüme düştü. Sonra kayık battı. Sonra havaya fırlatılıp yere çarpıldım.

SEZAR - (Yerinden kalkıp göğsüne yaslanan Kleopatra'yı okşayarak.) Aldırma, sonunda sapasağlam buraya

vardın ya.

RUFIO - Evet, buraya vardı ama şimdi onu ne yapacağız?

BRITANNUS - Başında ona göz kulak olacak yaşlı başlı bir kadın bulunmadan burada kalamaz, Sezar.

KLEOPATRA - (Ne yapacağını şaşıran Sezar'a, kıskançlıkla.) Beni gördüğümüze sevinmediniz mi?

SEZAR - Çok sevindim, hiç sevinmez olur muyum? Ama Rufio çok kızdı. Britannus da pek ayıpladı.

KLEOPATRA - (Küçümseyerek.) Kafalarını kestiriverirsin olur biter.

SEZAR - Kafaları kesilince şimdiki kadar işe yaramazlar, değil mi benim küçük martım?

RUFIO - (Kleopatra'ya.) Birazdan gidip birkaç Mısırlının kafasını kesmek zorundayız. Biz yenilirsek vay haline.

Burada yalnız kalınca kardeşinin eline düşersen ne yaparsın?

KLEOPATRA - Sakın beni yalnız bırakmayın. Sezar, beni burda bir başıma bırakmazsınız, değil mi?

RUFIO - Ne? Borazan çalınınca Sezar'ın barikata Mısırlılardan önce varması

hepimiz için ölüm kalım sorunu.

Böyle bir zamanda durup seni mi düşüneceğiz?

KLEOPATRA - Hayatlarını kaybetseler ne çıkar. Sadece asker onlar.

SEZAR - (Ciddi.) Kleopatra, o borazan çalınınca her asker kellesini koltuğuna alır. Biz de elimizle onları

ölümün kucağına atarız. Bana güvenen askerlerim arasında kellesini seninkinden daha kutsal saymayacağım bir

tek nefer yoktur. (Kleopatra yılgındır. Gözlerinde yaşlar vardır.) Apollodorus, onu saraya götürmek sana

düşüyor.

APOLLODORUS - Ben yunus balığı mıyım Sezar, sırtımda bir genç kızla denizleri aşayım? Kayığım battı.

Sizinkiler de ya barikatta ya da kentte. Bir kayık bulursam çağırırım. Daha fazlası elimden gelmez.

(Tekrar

geçide gider.)

KLEOPATRA - (Gözyaşlarını tutmaya çalışarak.) Önemi yok. Ben geri gitmeyeceğim. Kimsenin umurunda bile

değilim.

SEZAR - Kleopatra...

KLEOPATRA - Beni öldürmelerini istiyorsunuz.

SEZAR - (Daha ciddi.) Zavallı yavrum, burada senin hayatın kendinden başkasını pek az ilgilendirir. (Bunun

üstüne Kleopatra büsbütün kendini koyuverir. Odunların üstüne kapanarak ağlamaya başlar.

Birdenbire uzaktan

büyük bir gürültü kopar. Bağırışlar arasında buçina ve borazan sesleri yükselir. Britannus korkuluğa koşarak

mendirek yönüne bakar. Sezar ile Rufio derhal durumu kavrayarak birbirlerine bakarlar.) SEZAR - Gel, Rufio.

KLEOPATRA - (Diz çöküp Sezar'a sarılarak.) N'olur, beni bırakmayın Sezar. (Sezar eteğini onun elinden

kurtarır.) Ah!

BRITANNUS - Sezar, yolumuz kesildi. Mısırlılar batı limanından bizimle barikat arasına çıkarma yaptılar.

RUFIO - (Görmek için koşarak.) Lanet olsun. Doğru. Fareler gibi kapana kısıldık.

SEZAR - Barikattaki adamlarım deniz kuvvetleriyle kara kuvvetleri arasında sıkıştı kaldı.

Adamların kanına

girdim.

RUFIO - (Korkuluktan inip Sezar'ın sağına geçer.) Ya, bu kızla burada oyalanmanın sonu budur.

APOLLODORUS - (Hızla geçitten gelerek.) Korkuluktan baksanıza, Sezar.

SEZAR - Göreceğimizi gördük, dostum. Kendimizi burada savunmamız gerekiyor.

APOLLODORUS - Ben merdiveni denize attım. Merdivensiz buraya çıkamazlar.

RUFIO - Evet. Biz de buradan çıkamayız. Bunu hiç düşündün mü?

APOLLODORUS - Çıkamaz mısınız? Niçin? Doğu limanında gemileriniz var.

BRITANNUS - (Korkulukta, umutla.) Rodos kalyonları bize doğru dönmüş.

RUFIO - (Apollodorus'a, sabırsızca.) Ya biz o kalyonlara hangi yoldan gideceğiz? Söyler misin lütfen?

APOLLODORUS - (Neşeli, meydan okuyan bir hatip tavrıyla.) Her yöne uzanan yoldan, ayla güneşin elmas

yolundan. Çocukların Kırık Köprü dedikleri gölge oyununu bilmez misiniz? Koz gölgesi, kız gölgesi, kazla

ördek bu köprüden geçesi. (Peleriniyle şapkasını atar, kılıcını da sırtına bağlar.) RUFIO - Sen neler saçmalıyorsun kuzum? Ne demek bütün bunlar?

APOLLODORUS - Şimdi gösteririm. (Britannus'a seslenerek.) En yakın kalyon ne kadar uzaklıkta?

BRITANNUS - Elli kulaç.

SEZAR - Yo, yo. Bu berrak havada senin Britanyalı gözlerine göründüğünden çok daha uzaktadır.

Bir çeyrek

mil kadar Apollodorus.

APOLLODORUS - İyi. Ben size kalyondan bir sandal gönderinceye kadar burda savunun kendinizi.

RUFIO - Kanatların mı var yoksa?

APOLLODORUS - Su kanatları, asker! Şimdi iyi bak! (Sezar ile Britannus arasındaki merdivenden korkuluğa

çıkar. Oradan balıklama denize atlar.)

SEZAR - (Bir okul çocuğu gibi heyecanlanarak.) Bravo, bravo! (Pelerinini atarak.) Jupiter hakkı için, ben de

denize atlıyorum.

RUFIO - (Onu yakalayarak.) Delilik bu. Olmaz.

SEZAR - Neden olmazmış? Ben de onun kadar yüzemez miyim?

RUFIO - (Çok heyecanlı.) Kaçığın yaşlısı genci gibi dalıp yüzebilir mi? O yirmi beşinde, siz ellilik.

SEZAR - (Rufio'nun elinden kurtularak.) Yaşlı!..

BRITANNUS - (Şaşıp ayıplayarak.) Rufio, kendinizi unutuyorsunuz.

SEZAR - Bir haftalık ücretine, seninle kalyona kadar yarışırım Rufio baba.

KLEOPATRA - Ya ben, ya ben? Ben ne olacağım?

SEZAR - Bir yunus gibi kalyona kadar seni sırtımda taşırım. Ben suyun yüzünde görününce onu denize at,

Rufio. Ben yakalarım. Sonra siz ikiniz atlayın.

KLEOPATRA - İstemem. İstemem. Boğulurum sonra.

BRITANNUS - Sezar, ben bir adam, bir Britanyalıyım, balık değil. Bana bir sandal gerek.

Yüzemem.

KLEOPATRA - Ben de.

SEZAR - (Britannus'a.) Öyleyse ben feneri yeniden alıncaya kadar, burada kuru başına kal. Seni unutmam.

Haydi Rufio.

RUFIO - Bu çılgınlığı yapmaya karar verdiniz mi?

SEZAR - Mısırlılar benim hesabıma karar verdi. Yapılacak başka ne var? Atlayacağın yere dikkat et. Olanca

ağırlığınla ense köküme inmeni istemem. (Merdivenlerden koşarak çıkıp korkuluğun tepesinde durur.)

BRITANNUS - (Endişeyle.) Size bir sözüm daha var, Sezar. Sakın giysilerinizi değiştirmeden İskenderiye'nin

kibar çevrelerinde görünmeyin.

SEZAR - (Denize doğru bağırarak.) Hey Apollodorus! (Gökleri gösterip Barcarolle'dan bir dize okuyarak.)

Mavi gök üstünde ak ak bulutlar.

APOLLODORUS - (Uzakta yüzerek.)

Leylak açmış yeşil çimen üstünde.

SEZAR - (Sevinçle.) Hehehey! (Denize dalar.)

KLEOPATRA - (Heyecanla merdivenlere koşar.) Bakayım. Bakayım. Eyvah, boğulacak. (Rufio onu yakalar.)

Ay-ay-ay-ay. (Kızı bağırta çağırta denize atar. Rufio ile Britannus gülmekten kırılırlar.) RUFIO - (Ardından denize bakarak.) Sezar onu yakaladı. (Britannus'a.) Kaleyi savun Britanyalı, Sezar seni

unutmaz. (Denize atlar.)

BRITANNUS - (Yüzenlere bakmak için basamaklara koşar.) Hepiniz suyun yüzünde misiniz, Rufio?

RUFIO - Hiçbirimiz batmadık. Yüzüyoruz.

SEZAR - (Daha uzakta yüzer.) Yukarda işaret kulesine sığın, Britannus. Tavan

kapağının üstüne yakacak yığ.

BRITANNUS - (Seslenerek karşılık verir.) Önce dediğinizi yapar, sonra kendimi ülkemin tanrılarına emanet

ederim. (Denizden sevinç sesleri yükselir. Britannus coşkuyla haykırır.) Sandal yetişti. Hip, hip, hurra! Yaşasın!

Yaşasın!

DÖRDÜNCÜ PERDE

Kleopatra'nın denize atılması, İskenderiye'nin doğu limanında, MÖ 48 yılının Ekim ayında oldu. 47

yılının

Martında bir ikindi vakti, saraydaki özel dairesinde, çevresinde bir küme kadınla odanın ortasında harp çalan bir

esir kızı dinlemektedir. Harpçının ustası, yüzü kırışık, kaşları belirgin, sakalı ağarmış, bıyığıyla kaşlarının uçları

kıvrık, yaşlı bir müzikçi, kızın sağına çömelmiş, yapmacıklı bir dikkatle onun çalışını izlemektedir.

Harpçıdan

başka herkes oturmuştur. Kleopatra bir kapının önündeki koltukta, ötekiler yerdedir. Kleopatra'nın kadınları hep

gençtir. En sevdiği nedimeleri Charmian ile Iras, dikkati çeker. Charmian ince yüzlü, yüz çizgileri keskin, teni

pişmiş toprak renginde, elleri ayakları düzgün ve zarif, hareketli, cin gibi bir kızdır. Iras tombul, iyi huylu, biraz

saf, gür kızıl saçlı, vara yoğa gülmeye hazır bir yaratık.

KLEOPATRA - Acaba?

FTATATITA - (Çalgıcıya küstahça.) Sustur şunu. Melike konuşuyor.

(Çalgıcı durur.)

KLEOPATRA - (Yaşlı müzik öğretmenine.) Harp çalmasını öğrenmek istiyorum. Sezar müzik seviyor. Bana

öğretebilir misin acaba?

ÖĞRETMEN - Kraliçe'ye ancak ben öğretebilirim, bir başkası değil. Eski Mısırlıların bir pes kirişe dokununca

piramitleri titreten yöntemini ben keşfetmedim mi? Bütün öbür hocalar, şarlatandır. Kaç kez ipliklerini pazara

çıkardım.

KLEOPATRA - İyi öyleyse, bana sen öğretirsin. Ne kadar sürer?

ÖĞRETMEN - Çok uzun sürmez. Yalnızca dört yıl. Majesteleri önce Fisagor'un felsefesini derinliğine öğrenmeli.

KLEOPATRA - Bu kız (esiri gösterir) Fisagor'un felsefesini derinliğine öğrenmiş mi?

ÖĞRETMEN - Canım, o bir esir parçası. Bir köpek gibi öğrenir.

KLEOPATRA - Öyleyse ben de bir köpek gibi öğrenirim. Çünkü kız senden daha iyi çalıyor. Bana iki hafta

boyunca her gün ders verirsin. (Müzikçi çabucak toparlanıp saygıyla eğilir.) Ne zaman yanlış bir tele bassam sen

kamçı yiyeceksin. Falsolarım çok olur da seni kamçılatmaya vakit kalmazsa, timsahlara yem olmak için Nil'e

atılırsın. Kıza bir altın verip yollayın şunları.

ÖĞRETMEN - (Fena halde şaşırmış.) İyi ama gerçek sanat böyle zora gelmez.

FTATATITA - (Onu dışarı iterek.) Şuna bakın. Bir de Melike'ye karşılık veriyor. Çık dışarı. (Ftatatita hanımlarla

esirlerin kahkahaları arasında adamı dışarı atar. Çalgıcı kız da harpıyla onu izler.) KLEOPATRA - Şimdi beni kim eğlendirecek? Kimde ilginç bir öykü ya da haber var.

IRAS - Ftatatita, Ftatatita.

KLEOPATRA - Her zaman Ftatatita. Beni ona karşı kışkırtmak için kim bilir yine neler uyduracaksınız?

IRAS - Yoo. Bu kez Ftatita erdemli davrandı. (Kölelerden başka bütün hanımlar güler.) Pothinus sizinle

konuşmasını sağlaması için ona rüşvet önerip duruyor.

KLEOPATRA - (Öfkeli.) Hepiniz benim huzurumu parayla satıyorsunuz. Sanki kendi istediklerimle değil, sizin

aracılık ettiklerinizle konuşurmuşum gibi. Kim bilir o harpçı kız aldığı altının ne kadarını saraydan çıkmadan

elden çıkaracak?

IRAS - Bunu kolaylıkla öğrenebiliriz, isterseniz. (Hanımlar güler.)
KLEOPATRA - (Kaş çatarak.) Siz gülün bakalım, gülün. Ama yakında ayağınızı denk alacaksınız.

Ben de Sezar

gibi kendime hizmet ettirmesini öğreneceğim.

CHARMIAN - Koca kargaburun! (Gene gülerler.)

KLEOPATRA - (İsyanla.) Susun! Charmian, küçük bir Mısırlı şaşkın gibi saçmalama. Ftatatita kraliçe olsa size

nasıl haddinizi bildirirdi? Ben de öyle davranacak yerde, neden böyle küstahça gevezelik etmenize izin

veriyorum, biliyor musunuz?

CHARMIAN - Her şeyde Sezar'ı örnek alıyorsunuz da ondan. O herkesin istediğini söylemesine göz yumuyor.

KLEOPATRA - Hayır. Bir gün kendisine niçin böyle yaptığını sormuştum. Ne dedi biliyor musunuz?

"Bırak

kadınların konuşsun. Onlardan bir şeyler öğrenirsin." "Canım, onlardan da ne öğrenilir sanki?"

diye sordum. "Ne

mal olduklarını öğrenirsin." dedi. Bunu söylerken gözlerini görecektiniz. Siner kalırdınız, kuş

beyinliler.

(Gülerler. Kleopatra, öfkeyle Iras'a döner.) Kime gülüyorsun? Bana mı, yoksa Sezar'a mı?

IRAS - Sezar'a.

KLEOPATRA - Budala olmasaydın bana gülerdin. Korkak olmasaydın bunu söylerdin yüzüme karşı.

(Ftatatita

döner.) Ftatatita, Pothinus huzuruma çıkabilmek için sana rüşvet önermiş.

FTATATITA - (Reddederek.) Babamın tanrıları adına...

KLEOPATRA - (Despotça sözünü keserek.) Sana hiçbir şeyi inkâr etmeyeceksin demedim mi?

Bıraksam

sabahtan akşama kadar babalarının tanrılarını çağırır, senin ne kadar erdemli olduğuna tanıklık etmelerini

isterdin. Git rüşvetini al, Pothinus'u da buraya getir. (Ftatatita karşılık vermek üzeredir.) Karşılık istemiyorum.

Git.

(Ftatatita çıkar. Kleopatra ayağa kalkıp sandalyesiyle kapı arasında düşüne düşüne gider gelir.

Herkes kalkıp

ayakta durur.)

IRAS - (İstemeyerek kalkarken.) Ah, Sezar bir Roma'ya dönse.

KLEOPATRA - Sezar gidince sizin haliniz duman olur. Benim de babam kadar katı yürekli olduğumu ona

göstermekten utanmasaydım, seni bu sözü söylediğine pişman ederdim. Gitmesini niçin istiyorsun?

CHARMIAN - Sizi öyle ciddi, öyle can sıkıcı, öyle bilgin, öyle filozof yapıyor ki. Çağımızda dindar olmaktan

da beter. (Hanımlar güler.)

KLEOPATRA - Kesin tavuklar gibi gıdaklamayı. Dilinizi tutun!

CHARMIAN - (Alaycı bir boyun eğişle.) Peki, peki. Biz de Sezar'a ayak uydurmaya çalışırız.

(Gene gülerler. Kleopatra için için köpürerek üç aşağı beş yukarı dolaşır. Ftatatita, Pothinus'la gelir. Pothinus

eşikte durur.)

FTATATITA - (Kapıda.) Pothinus'un niyazı Melikemizin lütfedip...

KLEOPATRA - Tamam, tamam... İçeri al. (Yerine oturur. Odanın ortasına doğru ilerleyen Pothinus'tan başka

herkes oturur. Ftatatita eski yerini alır.) Söyle bakalım Pothinus, isyancı arkadaşlarından ne haber?

POTHINUS - (Büyüklenerek.) Ben isyandan yana değilim. Hem tutuklu bir kişi dışardan haber almaz.

KLEOPATRA - Sen benden fazla, Sezar'dan fazla tutuklu değilsin. Altı aydır bu sarayda kendi uyruklarım

kuşattılar bizi. Kumsalda askerlerin arasında dolaşmana izin veriliyor. Ben de, Sezar da daha öteye gidebiliyor

muyuz?

POTHINUS - Siz daha çocuksunuz, Kleopatra. Bu işlere aklınız ermez. (Kadınlar gülerler. Kleopatra esrarlı bir

bakışla ona bakar.)

CHARMIAN - Anladığıma göre son haberi duymamışsınız, Pothinus.

POTHINUS - Neymiş o?

CHARMIAN - Kleopatra'nın artık çocuk olmadığı. Bir gün içinde nasıl çok daha yaşlı, çok daha akıllı olunur,

size söyleyeyim mi?

POTHINUS - Ben yaşlanmadan akıllanmayı tercih ederim.

CHARMIAN - Öyleyse, deniz fenerinin tepesine çıkın. Biri de saçınıza yapıştığı gibi sizi denize atıversin.

(Kadınlar güler.)

KLEOPATRA - Doğru söylüyor, Pothinus. Kendini beğenmişliğinden bir hayli arınmış olarak kıyıya çıkarsın.

(Hanımlar güler. Kleopatra sabırsızca ayağa kalkar.) Defolun, hepiniz. Pothinus'la yalnız konuşacağım. Kov

şunları Ftatatita. (Gülerek dışarı koşarlar. Ftatatita onların ardından kapıyı kapatır.) Ya sen ne bekliyorsun?

FTATATITA - Hiç yakışık alır mı, Melike'nin yalnız başına bir...

KLEOPATRA - (Sözünü keserek.) Mısır Kraliçesi sen değilsin Ftatita, benim. Bunu kafana sokmak için ne

yapayım, babanın tanrılarına kurban mı edeyim seni?

FTATATITA - (Kızgın.) Sen de başkalarına uydun. Şu Romalıların "yeni kadın" dedikleri zıpçıktılara özeniyorsun. (Kapıyı çarparak çıkar, gider.)

POTHINUS - (Kleopatra'yı ciddiyetle inceleyerek.) Kleopatra, bana söylenen doğruymuş. Siz değişmişsiniz.

KLEOPATRA - Altı ay her gün Sezar'la konuş, sen de değişirsin.

POTHINUS - Senin bu ihtiyara tutkun olduğun herkesin dilinde.

KLEOPATRA - Tutkun mu? Ne demek bu? Aklının başından gitmesi mi? Ne gezer. Keşke öyle olaydı.

POTHINUS - Aklının başından gitmesini mi isterdin? Nasıl olur?

KLEOPATRA - Aklım başımda değilken, aklıma eseni yapardım. Yalnızca Ftatatita'dan dayak yemek sindirirdi

beni. Onu da kandırır, gene bildiğimi okurdum. Şimdi Sezar aklımı başıma getirdi ya, gönlüm çekse de çekmese

de, yapılması gerekeni yapıyorum. Kendime ayıracak vaktim kalmadı. Bu mutluluk değil, ama büyüklük. Sezar

giderse, sanırım Mısırlıları yönetebileceğim. Sezar nasıl benden üstünse, ben de çevremdeki budalalardan

üstünüm.

POTHINUS - (Onu dikkatle süzerek.) Kleopatra bu belki de gençlik gururu.

KLEOPATRA - Hayır, hayır. Ben çok akıllı değilim ama çevremdekiler öyle aptal ki.

POTHINUS - (Düşünerek.) Doğru, işin püf noktası da bu zaten.

KLEOPATRA - Şimdi söyle bakalım, beni niçin görmeye geldin?

POTHINUS - (Sıkılmış.) Ben mi? Hiç.

KLEOPATRA - Bunun için mi Ftatatita'ya rüşvet verdin?

POTHINUS - Şey, özgürlüğümün bağışlanmasını dileyecektim. O kadar.

KLEOPATRA - Bunun için Sezar'ın önünde diz çökerdin. Hayır, Pothinus. Kleopatra'nın hâlâ dadılar elinde bir

kedi yavrusu olduğunu tasarlayarak buraya geldin. Ama Kleopatra'nın kraliçe olduğunu görünce planın altüst

oldu.

POTHINUS - (Uysalca başını eğerek.) Öyle.

KLEOPATRA - (Zaferle.) Aha!

POTHINUS - (Gözlerini kaldırıp onun gözlerine dikerek.) Kleopatra artık Sezar'ın esiri değil de, gerçek bir

kraliçe mi?

KLEOPATRA - Pothinus, şu Mısır diyarında hepimiz Sezar'ın esiriyiz, istesek de istemesek de. Bunu anlayacak

kadar aklı olan, Sezar buradan gidince hüküm sürer.

POTHINUS - Sezar'ın gidişi üstünde fazlaca duruyorsunuz.

KLEOPATRA - Ne çıkar bundan?

POTHINUS - Sizi sevmiyor mu?

KLEOPATRA - Beni sevmek mi? Pothinus, Sezar kimseyi sevmez. Sevdiklerimiz kimdir? Yalnızca nefret

etmediklerimiz. Sevdiklerimizden başka herkes yabancı, herkes düşmandır bize. Ama Sezar için öyle değil.

Yüreğinde nefretten, kinden eser yok. Herkesle dostluk eder, tıpkı köpeklerle, çocuklarla dostluk ettiği gibi.

Bana gösterdiği şefkate diyecek yok. Ne babam, ne annem, ne de dadım bu kadar üstüme titremiş, bu kadar

cömertçe düşüncelerini bana açmıştır.

POTHINUS - Peki, bu sevgi değil mi?

KLEOPATRA - Ne? Roma'ya dönerken karşısına çıkan ilk kıza bundan farklı davranmayacaktır.

Kölesi

Britannus'a sor. Onu da el üstünde tutuyor. Hatta atına sor. Onun iyiliği bende gördüğü bir şey için değil. Kendi

yaradılışında var.

POTHINUS - Sizi bir erkeğin bir kadını sevdiği gibi sevmediğinden nasıl emin olabilirsiniz?

KLEOPATRA - Onu kıskandıramıyorum. Denedim.

POTHINUS - Hımm. Belki şunu sormalıydım: Siz onu seviyor musunuz?

KLEOPATRA - İnsan bir tanrıyı sevebilir mi? Hem ben başka bir Romalıyı seviyorum. Sezar'dan çok önce

gördüğüm birini. Bir tanrı değil, bir erkek. Hem sevmesini, hem nefret etmesini bilen biri. Hem benim acı

çektirebileceğim, hem bana acı çektirebilecek biri.

POTHINUS - Sezar bunu biliyor mu?

KLEOPATRA - Evet.

POTHINUS - Ee, kızmadı mı?

KLEOPATRA - Beni sevindirmek için onu Mısır'a göndereceğine söz verdi.

POTHINUS - Bu adamı anlamıyorum.

KLEOPATRA - (Büyük bir küçümsemeyle.) Sen nerde, Sezar'ı anlamak nerde? (Gururla.) Ben anlıyorum...

İçgüdümle.

POTHINUS - (Bir an düşündükten sonra, saygılıca.) Haşmetlileri bugün beni huzura kabul buyurdular. Acaba

Kraliçe'nin bana bir diyecekleri var mı?

KLEOPATRA - Var. Kardeşimi kral yapmakla Mısır'ın başına geçeceğini sanıyorsun. Çünkü Ptoleme'nin

vasisisin. O da küçük budalanın biri.

POTHINUS - Kraliçe öyle takdir buyuruyorlar.

KLEOPATRA - Kraliçe şöyle de takdir buyuruyor: Sezar, senin de, Achilles'in de, kardeşimin de başınızı

yiyecek. Tıpkı bir kedinin fareleri yutması gibi. Bir çoban nasıl yamçısını omzunda taşırsa o da bu Mısır diyarını

omzunda taşıyacak. İşini tamamlayıp Roma'ya dönerken de Kleopatra'yı burada vekili olarak bırakacak.

POTHINUS - (Öfkesini tutamayıp patlayarak.) Hiçbir zaman yapamayacak bunu. Onun on askerine karşı bin

asker çıkaracağız. Onu da, ordum dediği o dilenciler alayını da denize dökeceğiz.

KLEOPATRA - (Hor görerek ayağı kalkıp gitmeye davranır.) Senin gibi bayağı adamlar böyle yüksekten atar.

Hadi, ne duruyorsun, git de binlerce adamının başına geç. Ama çabuk davransan iyi edersin.

Çünkü Bergamalı

Mithridates takviye birlikleri ile Sezar'ın yanına varmak üzere. Sezar yalnızca iki alayla sizi köşeye sıkıştırdı.

Yirmi alayla neler yapacağını göreceğiz.

POTHINUS - Kleopatra...

KLEOPATRA - Yeter, yeter! Sezar gibi bir adamı tanıdıktan sonra senin gibi zayıf yaratıklarla konuşmaya

dayanamıyorum. (Çıkar. Pothinus öfkeli bir hareketle onu izlerken Ftatatita içeri girip onu durdurur.)

POTHINUS - Bırak da şu lanet yerden çıkıp gideyim.

FTATATITA - Seni öfkelendiren ne?

POTHINUS - Mısır'ın bütün tanrıları başına lanet yağdırsınlar. Ülkesini Romalıya satmış. Sonra da öpücüklerle

geri almaya çalışacak.

FTATATITA - Budala! Sezar'ın gitmesini istediğini söylemedi mi sana?

POTHINUS - Demek bizi dinledin.

FTATATITA - Sen yanındayken namuslu bir kadının ona göz kulak olması gerekirdi.

POTHINUS - Aman tanrılar aşkına...

FTATATITA - Senin tanrıların kimin umurunda? Burada güçlü olan Sezar'ın tanrıları. Kleopatra'ya başvurmanın

hiçbir yararı yok. Sen yalnızca bir Mısırlısın. Kendi ırkından kimseyi dinlemiyor. Hepimizi çocuk yerine

koyuyor.

POTHINUS - Kahrolsun!

FTATATITA - (Uğursuzca.) Böyle bir dilekte bulunduğun için ağzın dilin kurusun e mi! Git de, Pompeius'un

katili Lucius Septimus'u çağır. Adam Romalı. Belki bizimki dinler onu. Haydi yollan.

POTHINUS - (Karanlık bir ifadeyle.) Şimdi kime gideceğimi biliyorum.

FTATATITA - (Şüpheci.) Kime?

POTHINUS - Lucius'tan daha büyük bir Romalıya. Bu sözüme mim koy kadın efendi. Sezar gelmeden önce,

seninle takımının Kleopatra adına Mısır'ı yöneteceğinizi sanıyordum. Buna ben engel oldum...

FTATATITA - (Kavgacı bir tavırla sözünü keserek.) Evet, seninle takımın Ptoleme adına yönetimi ele alasınız

diye.

POTHINUS - Mısır'ı benim yönetmem, hatta senin yönetmen Romalı yüreği taşıyan bir kadının yönetmesinden

daha iyidir. Artık Kleopatra'dan hayır yok bu ülkeye. Ben sağ oldukça o asla dizginleri ele alamayacak. Bunu bil

de ona göre davran. (Çıkar.)

(Artık akşam yemeği vakti yaklaşmaktadır. Sofra sarayın taraçasında kurulmuştur. Rufio merdivenlerden oraya

çıkmaktadır. Gösterişli bir saray teşrifatçısı elinde asasıyla ona yol gösterir. Kakma işlemeli bir iskemle taşıyan

köle de peşlerinden gider. Birçok merdiven çıktıktan sonra büyük sütunları olan bir sundurmaya gelirler. Kuzey

ve doğudaki sütunlar arasına batıdan vuran güneşi hafifletmek için ince perdeler gerilmiştir.

Teşrifatçı Rufio'yu

bu gölgeli bölümlerden birine götürür. Sütunlar arasından perdeleri açmak için bir kordon sarkar.) TEŞRİFATÇI - (Eğilerek.) Romalı komutan Sezar'ı burada bekleyecekler. (Köle iskemleyi en güneydeki

sütunun yanına koyup perdeler arasında kaybolur.)

RUFIO - (Biraz soluğu tıkanmış, oturarak.) Puf! Az buz merdiven çıkmadık... Nerdeyiz?

TEŞRİFATÇI - Sarayın damındayız, ey zaferin gözbebeği.

RUFIO - İyi, iyi. Zaferin gözbebeğinde daha fazla tırmanacak takat kalmadı.

(İkinci saray memuru karşı yönden gelip geri geri yürür.) MEMUR - Sezar geliyor.

(Sezar banyodan yeni çıkmış, mor ipekliden yeni bir tünik giymiş, güler yüzlü, bir bayram havası içinde gelir.

Peşinde, özenle yapılmış bir kerevetten farksız hafif bir kanepe taşıyan iki köle vardır. Kanepeyi perdeli

sütunların en kuzeydekine yakın bir yere koyduktan sonra perdeler arasından süzülüp giderler. İki teşrifatçı da

eğilip selam verdikten sonra onları izlerler. Rufio, Sezar'ı karşılamak için ayağa kalkar,) SEZAR - (Ona yaklaşarak.) Vay, vay, Rufio! (Takdirle karışık bir hayretle giysilerini gözden geçirir.) Kılıcına

yeni bir kayış, yeni bir sırma püskül. Saçını kestirmişsin. Sakal duruyor. Ama olacak şey değil.

(Rufio'nun

sakalını koklar.) Olimposlu Jüpiter hakkına, mis gibi kokular sürünmüşsün.

RUFIO - (Homurdanarak.) Kendi keyfim için mi?

SEZAR - (Sevgiyle.) Hayır, oğlum Rufio. Benim hatırım için. Benim doğum günüm onuruna.

RUFIO - (Bozularak.) Doğum gününüzmüş... Ne zaman pohpohlanacak güzel bir kız ya da gönlü alınacak bir

büyükelçi olsa doğum gününüz gelir çatar. Geçen yıl on ay içinde yedi kez doğum gününüzü kutladık.

SEZAR - (Pişmanlıkla.) Haklısın Rufio. Bu küçük dümenlerden bir türlü vazgeçemiyorum.

RUFIO - Bu akşam soframızda Kleopatra'dan başka kim var?

SEZAR - Sicilyalı Apollodorus.

RUFIO - O çıtkırıldım kerata.

SEZAR - Yapma Rufio. O çıtkırıldım kerata tam keyif ehli. Öyküler anlatır, şarkılar söyler. Bizi Kraliçe'ye

dalkavukluk etmekten kurtarır. Bizim gibi yaşlı politikacılarla asker ocağında beslenmiş ayıları ne yapsın

kızcağız? Yoo, Apollodorus'un sohbetine doyum olmaz, neme lazım.

RUFIO - Biraz yüzmesini, biraz kılıç kullanmasını da beceriyor. Daha kötüsüne de çatabilirdik. Ama ne olurdu,

biraz da dilini tutmasını öğrenseydi.

SEZAR - Aman tanrılar esirgesin. Ah, bu kışla hayatı. Bu can sıkıcı, yabansı, didişmeli hayat. Biz Romalıların

en kötü yanı durmadan vızır vızır çalışmamız, bir arı sürüsü gibi. Güzel konuşan, zekâsı ve hayal gücü olan, gece

gündüz çalışmadan da pekâlâ yaşamasını bilen birine canım feda.

RUFIO - Evet, yemekten sonra birlikte hoşça vakit geçirirsiniz. Benim erken geldiğimin farkında mısınız?

SEZAR - Evet. Bunun bir anlamı olmalı. Nedir?

RUFIO - Burada konuştuklarımızı işiten olur mu?

SEZAR - Baş başa oluşumuz bazılarının merakını kabartır. Buna bir çare bulmalı.

(İki kez el çırpar. Perdeler açılır. Teras bahçesinde dört kişi için kurulmuş bir ziyafet sofrası görülür. İki kişi

karşılıklı, iki kişi yan yana oturacaktır. Sezar ile Rufio'nun bulunduğu tarafa altın şarap ibrikleriyle kap kacak

yığılmıştır. Görkemli bir sofracıbaşı kölelerin sofrayı kurmalarını denetler. Sütunlu kemerler bahçeyi her iki

taraftan çevirip kemerli bir kapıda birleşir. Buradan terasın batısındaki gökyüzü görünür. Orada Ra'nın muazzam

bir kaide üzerine dikilmiş doğal büyüklükte bir yontusu vardır. Oturma durumunda olan kartal başlı tanrının

yılanlı diskten bir tacı vardır. Ayaklarının dibindeki sunak taşı yekpare ak mermerdendir.) Şimdi herkes bizi

görüyor. Onun için söylediklerimize kulak kabartmak kimsenin aklına gelmez. (İki kölenin bıraktığı kerevete

oturur.)

RUFIO - (İskemlesine oturarak.) Pothinus sizinle konuşmak istiyor. Görüşmeniz iyi olur. Buradaki kadınlar

arasında entrikalar dönüyor.

SEZAR - Pothinus da kim?

RUFIO - Saçı sincap kürkü gibi kıvır kıvır olan adam. Şu küçük Kral'ın ayı oynatıcısı. Kendisini hapsetmiştiniz.

SEZAR - (Canı sıkılır.) Daha kaçmamış mı?

RUFIO - Yoo.

SEZAR - (Zorbaca ayağa kalkar.) Neden kaçmamış? Düşmanı gözetleyeceğinize bu adamı gözaltında

tutmuşsunuz. Size her zaman söylüyorum, özel bir emir olmadıkça savaş tutsaklarının kaçmasına göz yumun.

Beslediğimiz adamlar yetmiyor gibi bir de onun boğazını mı düşünelim?

RUFIO - Aklınızı başınıza devşirip onun gırtlağını kesmeme izin verseniz tayını yanımıza kâr kalırdı.

Ne

derseniz deyin, adam kaçmak istemiyor. Üç nöbetçi bir daha gözlerine görünürse onu şişleyeceklerini

söylemişler. Daha ne yapsın adamlar? Burada kalıp bize karşı casusluk etmek daha işine geliyor.

Ben de zaman

zaman merhamet nöbetleri geçiren bir generalle karşılaşsam aynı şeyi yapardım.

SEZAR - (Bu sözler üstüne yatışmış, yerine oturur.) Hımm. Demek beni görmek istiyor.

RUFIO - Öyle. Onu buraya getirdim. Şurda. (Parmağıyla omuz üstünden işaret ederek.) Nöbetçilerin yanında

bekliyor.

SEZAR - Sen onu görmemi istiyor musun?

RUFIO - (İnatla.) Benim bir şey istediğim yok. Siz nasıl olsa bildiğinizi okursunuz. Benim üstüme atmayın.

SEZAR - (Rufio'nun hatırı için kabul ediyormuş gibi.) Peki, peki. Hele bir görelim şunu.

RUFIO - (Seslenerek.) Hey muhafiz! Adamı salıver, buraya gelsin. (İşaret ederek.) Gel bakalım.

(Pothinus girer,

bir birine, bir öbürüne bakarak ikisi arasında güvensizce durur.) SEZAR - (Kibarca.) Hoş geldin Pothinus. E, anlat bakalım, bugün haberler nasıl?

POTHINUS - Sezar, sizi bir tehlike için uyarmak ve bir öneride bulunmak için geldim.

SEZAR - Tehlikeye boş ver. Önerin nedir?

RUFIO - Öneriye boş ver. Tehlike nedir?

POTHINUS - Sezar, Kleopatra'nın size bağlı olduğunu mu sanıyorsunuz?

SEZAR - (Ciddi.) Dostum, orası benim bileceğim şey. Önerine gelelim.

POTHINUS - Açık konuşacağım. Kim bilir hangi yabancı tanrılar size yardım etti de bir sarayla birkaç arşınlık

kumsalı bir kentle bir orduya karşı savunabildiniz. Mareotis Gölü'nden yolunuzu kestik. Kestik keseli tuzlu

denizin kıyısında kuyular kazıp kova kova tatlı su çektiniz. O zaman bu zamandır biliyorum, sizin tanrılarınıza

karşı konulmaz. Siz mucizeler yaratabilirsiniz. Artık sizi tehdit etmiyorum.

RUFIO - (Alaylı.) Ne kadar da yüce gönüllüsün.

POTHINUS - Öyle olsun. Efendi sizsiniz. Bizim tanrılarımız sizi elimizde tutmamız için karayeli gönderdiler.

Ama siz onlardan baskın çıktınız.

SEZAR - (Nazikçe sadede getirmeye çalışarak.) Peki, peki dostum, sonra?

RUFIO - Ağzında geveleyip durmasana be adam. Ne diyeceksen de.

POTHINUS - Şunu söylemek zorundayım. Yanı başınızda size hıyanet eden bir kadın var.

Kleopatra.

SOFRACI - (Masa başında bildirir.) Kraliçe hazretleri! (Sezar ile Rufio ayağa kalkarlar.) RUFIO - (Yavaşça, Pothinus'a.) Baklayı ağzından çıkarmalıydın, enayi. Artık çok geç. (Kleopatra şahane

giysileriyle kemer altından törenle terasa gelir. Ra yontusunu, masayı geçerek Sezar'a yaklaşır.

Başta Ftatatita

olmak üzere maiyeti, sofrayı hazırlayanlara katılır. Sezar yerini Kleopatra'ya verir. Kleopatra oturur.)

KLEOPATRA - (Pothinus'u görünce, çabukça.) Burda ne işi var bunun?

SEZAR - (Pek dostça bir tavırla, kızın yanına oturarak.) Tam senin hakkında bir şeyler söyleyecekti. Kendin de

işitirsin. Evet, konuş Pothinus.

POTHINUS - (Bozulmuş.) Sezar... (Kekeler.)

SEZAR - Hadi, çıkar bakalım şunu ağzından.

POTHINUS - Söyleyeceklerim sizin kulak vermeniz içindi. Kraliçe'nin değil.

KLEOPATRA - (Bastırmaya çalıştığı bir yırtıcılıkta.) Seni konuşturmanın yolları vardır. Dikkatli ol.

POTHINUS - (Meydan okurcasına.) Sezar öyle yollara başvurmaz.

SEZAR - Dostum, bu dünyada adamın söyleyecek bir sözü varsa, güç olan onu söyletmek değil, sık sık

söylemesini önlemektir. Bırak da doğum günümü seni özgürlüğüne kavuşturarak kutlayayım. Güle güle. Bir

daha görüşmeyeceğiz.

KLEOPATRA - (Öfkeyle.) Sezar, merhametin bu kadarı saçma.

POTHINUS - (Sezar'a.) Benimle özel konuşmaz mısınız? Hayatınız buna bağlı olabilir. (Sezar azametle kalkar.)

RUFIO - (Yavaşça, Pothinus'a.) Eşek! Şimdi gene bize nutuk çekecek.

SEZAR - (Nutuk çekme edasıyla.) Pothinus...

RUFIO - (Sözünü keserek.) Sezar, yaşamla ölüm üstüne o sevgili vaazınıza başlarsanız, yemeklerden hayır

kalmaz.

KLEOPATRA - (Ukalaca.) Susun Rufio, Sezar'ı dinlemek istiyorum.

RUFIO - (Kabaca.) Majesteleri bunu daha önce de dinlemişlerdi. Geçen hafta Apollodorus'a da naklettiniz.

Adam kendi sözleriniz sandı. (Sezar'da nutuk atacak hal kalmaz. Durumu fena halde komik bulmuştur. Oturup,

öfkelenen Kleopatra'ya muzipçe bakar. Rufio gene seslenir.) Hey nöbetçi. Tutsağı dışarı sal.

Serbest bırakıldı.

(Pothinus'a.) Yollan bakalım. Fırsatı kaçırdın.

POTHINUS - (Öfkesi ihtiyatına baskın gelir.) Konuşacağım.

SEZAR - (Kleopatra'ya.) Görüyor musun? İşkenceyle ağzından bir tek kelime alamazdın.

POTHINUS - Sezar, siz Kleopatra'ya Romalıların dünyayı yönetme sanatlarını öğrettiniz.

SEZAR - Heyhat. Onlar kendilerini bile yönetmekten âciz. Başka ne diyecektin!

POTHINUS - Ne diyeyim? Kızın güzelliği bu kadar mı başınızı döndürdü? Mısır'da tek başına saltanat sürmek

için sabırsızlandığını, buradan gitmeni yürekten istediğini görmüyor musunuz?

KLEOPATRA - (Kalkarak.) Yalancı!

SEZAR - (Şaşmış.) Ne? Yalanlamalar, karşı çıkmalar ha?

KLEOPATRA - (Utanmış ama bastırmaya çalıştığı bir öfkeyle titreyerek.) Hayır. Hayır. Yalanlamaya gerek bile

görmem. Bırakın konuşsun. (Yine oturur.)

POTHINUS - Kendi ağzından işittim. Siz elinde oyuncak olacaksınız. Tacı kardeşinin başından zorla çıkarıp

bunun başına geçireceksiniz. Hepimizi eline teslim edeceksiniz, kendinizi bile. Ondan sonra Sezar ister Roma'ya

gitsin, ister ölümün kapısından geçsin. Tabii ikinci yol daha kısa, daha güvenli.

SEZAR - (Sakince.) Peki dostum, bu pek doğal değil mi?

POTHINUS - (Şaşkın.) Doğal mı? Siz ihanete kızmıyorsunuz öyleyse.

SEZAR - Kızmak mı? Aptal Mısırlı, kızmakla, içerlemekle ne ilgim var benim? Beni üşüttüğü zaman rüzgâra,

karanlıkta tökezlediğim zaman geceye kızar mıyım? İhtiyarlıktan yüz çevirdiği için gençliğe, boyun eğmekten

bıktığı için yükselme tutkusuna neden kızayım? Bana bunları anlatmak, güneş yarın doğacak demekten

farksızdır.

KLEOPATRA - (Artık kendini tutamaz.) Ama yalan, yalan. Ant içerim.

SEZAR - Doğru, bin kez ant içip antlarına kendin de inansan gene doğru. (Kleopatra üzüntüden aşırı bir titreme

durumuna geçer. Sezar onu örtmek için ayağa kalkıp, Pothinus'u, Rufio'nun yanına götürür.) Gel Rufio,

Pothinus'un nöbetçileri geçip çıkmasına yardımcı olalım. Ona bir çift sözüm var. (Onlara, yavaşça.) Kraliçe'nin

bir an kendini toparlamaya ihtiyacı var. (Yüksek sesle.) Hadi gelin. (Pothinus ve Rufio ile konuşarak onları dışarı

çıkarır.) Dostlarına söyle Pothinus, ülke sorunlarının akla yakın bir biçimde çözümlenmesine karşı değilim.

(Sözleri işitilmeyecek kadar uzaklaşırlar.)

KLEOPATRA - (Boğuk bir fısıltıyla.) Ftatatita! Ftatatita!

FTATATITA - (Masadan hızla yanına gelip onu okşayarak.) Üzülme yavrum, sakın üzülme.

KLEOPATRA - (Sözünü keserek.) Bizi işiten olur mu?

FTATATITA - Olmaz, canımın içi, kimse işitemez.

KLEOPATRA - Dinle öyleyse. Bu saraydan sağ çıkarsa ölümü gör.

FTATATITA - Kim? Pothi...

KLEOPATRA - (Ağzına vurur.) Adını nasıl dudaklarından sildimse, sen de onun künyesini sil bu dünyadan.

Duvardan aşağı yuvarla. Kemikleri çatır çatır kırılsın. Gebert, gebert, gebert.

FTATATITA - (Otuz iki dişini göstererek.) Köpek geberecek.

KLEOPATRA - Bunu beceremezsen bir daha gözüme görünme.

FTATATITA - (Kararlı.) Sözüm söz. Onun gözleri kararmadan bir daha yüzümü görmeyeceksin.

(Sezar, büyük

bir zevk ve özenle giyinmiş olan Apollodorus ve Rufio ile geri gelir.)

KLEOPATRA - (Ftatatita'ya.) Elini çabuk tut. (Ftatatita bir an sahibinin gözlerine anlamlı baktıktan sonra,

gaddarca bir ifade ile Ra'nın yanından geçip dışarı çıkar. Kleopatra, bir ceylan gibi Sezar'a koşar.) Gene bana

geldiniz Sezar. (Okşarcasına.) Kızdığınızı sanmıştım. Hoş geldiniz Apollodorus. (Bir koluyla Sezar'a sarılırken,

elini öpmesi için Apollodorus'a uzatır.)

APOLLODORUS - Kleopatra haftadan haftaya daha kadınca bir güzelliğe kavuşuyor.

KLEOPATRA - Gerçek mi, Apollodorus?

APOLLODORUS - Gerçekten de öte. Dostumuz Rufio denize bir inci attı, Sezar paha biçilmez bir elmas

yakaladı.

SEZAR - Sezar romatizmaya yakalandı, iki gözüm. Haydi yemeğe, yemeğe! (Masaya yaklaşırlar.) KLEOPATRA - (Genç bir karaca gibi sıçrayarak.) Evet, sofraya buyrun. Sizin için öyle enfes yemekler

hazırlattım ki, Sezar.

SEZAR - Yaa, neler yiyeceğiz bakalım?

KLEOPATRA - Tavus beyni.

SEZAR - (Ağzı sulanmış gibi.) Duydun mu, tavus beyni, Apollodorus.

APOLLODORUS - Ben pek hazetmem. Bülbül dilini tercih ederim. (Yan yana hazırlanmış

takımlardan birine

gider.)

KLEOPATRA - Domuz kızartması, Rufio.

RUFIO - (Oburca.) Âlâ. (Apollodorus'un yanından solundaki yere geçer.)
SEZAR - (Sofranın başında, Ra'nın soluna düşen yerine bakar.) Benim deri yastığım nerde?

KLEOPATRA - (Öbür başta.) Sizin için yenilerini yaptırdım.

SOFRACI - Bu yastıklar, halis Malta bürümcüğünden Sezar. İçlerine gül yaprakları doldurulmuş.

SEZAR - Gül yaprağı mı? Beni tırtıl mı sandınız? (Yastıkları atıp altındaki meşin şilteye oturur.) KLEOPATRA - Aşkolsun! Benim yeni yastıklarım!

SOFRACI - (Sezar'ın yanı başında.) Sezar'ın iştahını açmak için neler ikram edelim?

SEZAR - Neler var?

SOFRACI - Deniz kirpisi, deniz ısırganı, akça palamut, gökçe pavurya. Çalıkuşu...

SEZAR - İstiridye var mı?

SOFRACI - Ona ne şüphe.

SEZAR - Britanya istiridyesi?

SOFRACI - (Onaylayarak.) O da var, Sezar.

SEZAR - Öyleyse istiridye isterim. (Her emirde sofracıbaşı bir köleye işaret eder. O da emri yerine getirmeye

gider.) Britanya'yı bilirim - o batının düşler ülkesini - o dünyayı çeviren Okyanus'un son kıyısını.

Ünlü incilerini

aramak için gittim oraya. İnci minci masal. Ama istiridyelerini keşfettim.

APOLLODORUS - Gelecek kuşaklar bu iyiliğinizi unutmayacak. (Sofracıbaşına.) Bana deniz kirpisi.

RUFIO - Şöyle adamı tok tutacak, esaslı bir şey yok mu?

SOFRACI - Kuşkonmazlı ardıçkuşu...

KLEOPATRA - (Sözünü keserek.) Semiz piliç Rufio, semiz piliçler ağzınıza layık.

RUFIO - Şimdilik idare eder.

KLEOPATRA - (Açgözlü.) Bana ardıçkuşu.

SOFRACI - Sezar şaraplarını seçmek lütfunda bulunurlar mı? Sicilya, Midilli, Sakız...

RUFIO - (Burun kıvırarak.) Hepsi Yunan şarapları.

APOLLODORUS - Yunan şarabını bulunca kim Roma şarabını ağzına koyar! Midilli'yi bir deneyin Sezar.

SEZAR - Benim arpa suyumu getirin.

RUFIO - (Tiksinerek.) Ben Falernian'dan şaşmam. (Ona istediği içki hemen getirilir.) KLEOPATRA - (Somurtarak.) Sizin için ziyafetler hazırlamak boşuna, Sezar. Sizin alıştığınız yemeklere benim

bulaşıkçılar bile burun kıvırır.

SEZAR - (Yumuşayarak.) Peki, şu Midilli şarabının bir tadına bakalım. (Sofracıbaşı önce Sezar'ın, sonra

Kleopatra ile Apollodorus'un kadehlerini doldurur.) Ama Roma'ya dönünce böyle israflara karşı yasalar

çıkartacağım. Yalnızca çıkartmakla kalmayacağım, uygulatacağım da.

KLEOPATRA - (Kandırıcı.) Keyfiniz bilir. Ama bugün siz de başkaları gibi

olacaksınız. Aylak, hayatın tadını

çıkaran, güler yüzlü bir adam.

SEZAR - Peki, bir kerecik olsun kendi alışkanlıklarımdan vazgeçeyim. (Kleopatra'nın elini öper.) İşte. (Şarabın

tadına bakar.) Gönlün oldu mu?

KLEOPATRA - Roma'ya gitmeniz için can attığıma artık inanmıyorsunuz, değil mi?

SEZAR - Artık hiçbir şeye inanmıyorum. Beynim uyuştu. Hem, Roma'ya dönüp dönmeyeceğimi kim bilir?

RUFIO - (Telaşla.) Ha, nasıl? Ne dediniz?

SEZAR - Roma, daha önce görmediğim, bilmediğim ne sunabilir bana? Roma'da bir yıl tıpatıp bir öncekine

benzer. Yalnızca ben biraz daha yaşlanıyorum. Oysa Appia yolundaki kalabalık hep aynı kalıyor.

APOLLODORUS - Burada, Mısır'da da durum farklı değil ki. İhtiyarlar yaşamaktan bezince, "Nil'in kaynağından gayri her şeyi gördü," derler.

SEZAR - (Hayal gücü kıvılcım kaparak.) Peki, neden o kaynağı görmeyelim? Kleopatra benimle gelir misin,

Nil'i, esrar beldesinin göbeğindeki beşiğine kadar izleyelim? Roma'yı, büyük olmayan ulusları mahvetmek için

büyüklüğe özenen Roma'yı ardımızda bırakalım mı? Yepyeni bir krallık kurayım mı senin için, o bilinmezler

ülkesinde bir kutsal kent?

KLEOPATRA - (Coşkuyla.) Kurun! Kurun!

RUFIO - Evet, sıra domuz kızartmasına gelmeden, iki alayla Afrika'yı fethedecek.

APOLLODORUS - Yoo, alayı bırakın. Bu soyluca bir tasarı. Bunu gerçekleştirirken Sezar yalnızca ülkeler alan

bir asker değil, yaratıcı bir şair olacak. Kutsal kentin adını koyup sakız şarabıyla kutlayalım.

SEZAR - Adını Kleopatra koysun.

KLEOPATRA - Sezar'ın sevgilisine armağanı, diyelim.

APOLLODORUS - Yo, yo. Daha geniş kapsamlı, evrensel bir ad, yıldızlı gökler gibi.

SEZAR - (Kuru kuru.) Neden Nil'in Beşiği olmasın?

KLEOPATRA - Olmaz. Nil hem benim atam, hem de bir tanrıdır. Durun, aklıma bir şey geldi. Adını Nil

koyacak. Gelin onu çağıralım. (Sofracıbaşına.) Onu çağırın. (Üç adam hayretle birbirlerinin yüzüne bakarlar.

Ama sofracıbaşı çok sıradan bir emir almış gibi dışarı çıkar.) Şimdi (maiyetine) hepiniz çekilin.

(Maiyet,

saygıyla selam vererek çekilir.)

(Bir rahip önünde üç ayaklı, küçük bir buhurdanlık bulunan minik bir sfenks ile gelir.

Buhurdanlıkta yanan bir

tütsü çubuğu vardır. Rahip masaya gelip yontuyu ortasına koyar. Işıklar Mısır günbatımının Garibaldi

kırmızısına dönüşmeye başlar. Sanki Tanrı acayip renkli bir gölge getirmiş gibidir. Üç adam etkilenmemeye

kararlıdır, ama gene de bir tuhaf olurlar.)

SEZAR - Bu ne biçim hokkabazlık?

KLEOPATRA - Göreceksiniz. Hem hokkabazlık filan değil. Usulüne uygun olması için ona bir kurban vermeliydik. Ama üstüne biraz şarap dökersek belki Sezar'a karşılık verir.

APOLLODORUS - (Omzunun üstünden Ra'ya bakarak.) Neden şurdaki şahin başlı dostumuza baş

vurmuyoruz?

KLEOPATRA - (Sinirli.) Şışşş. İşitirse kızar bize.

RUFIO - (Kayıtsızca.) Nil'in kaynağı onun yetki sınırları dışında kalıyor anlaşılan.

KLEOPATRA - Hayır. Küçük sfenksimden başka kimseye koydurtmam kentimin adını. Çünkü Sezar beni onun

kolları arasında uyurken bulmuştu. (Sezar'a baygın baygın bakar, sonra aniden rahibe döner.) Sen git. Ben

rahibeyim. Bu görevi senden almaya yetkim var. (Rahip saygıyla selam vererek çıkar.) Şimdi hep birlikte Nil'i

çağıralım. Belki masaya vurur.

SEZAR - Ne, masaya vurmak mı? Cumhuriyetin 707'nci yılında hâlâ böyle boş inançlara saplananlar var mı?

KLEOPATRA - Boş inanç değil. Rahiplerimiz masalardan neler neler öğrenirler. Değil mi Apollodorus?

APOLLODORUS - Öyle. Ben din değiştirdiğimi itiraf ederim. Kleopatra

rahibe olunca, Apollodorus da dindar

kesilir. Haydi ruh çağıralım.

KLEOPATRA - Benimle birlikte tekrarlayın. "Seslen bize Nil Baba!"

DÖRDÜ BİRDEN - Seslen bize Nil Baba! (Kadehlerini tasvirin karşısında hep birlikte kaldırarak.) (Dehşet ve işkence içindeki bir adamın ölüm çığlığı onlara karşılık verir. Erkekler şaşkınlık içinde kadehlerini

indirip dinlerler. Sessizlik. Gökyüzünün rengi mora döner. Kleopatra'ya bakan Sezar, onun parlayan gözler ve

sessiz bir minnettarlık ve tapınışla şarabını Tanrı'ya döktüğünü fark eder. Apollodorus yerinden sıçrayıp aşağıda

olup bitenleri izlemek için terasın ucuna koşar.)

SEZAR - (Delici bakışlarla Kleopatra'ya bakarak.) O neydi?

KLEOPATRA - (Tedirgince.) Bir şey değil. Bir köleyi dövüyorlar.

SEZAR - Bir şey değil demek.

RUFIO - Eminim birine bir bıçak sapladılar.

SEZAR - (Kalkarak.) Cinayet.

APOLLODORUS - (Geriden eliyle susma işareti vererek.) Şışş. Susun! Duydunuz mu?

SEZAR - Gene bir çığlık mı?

APOLLODORUS - (Masaya dönerek.) Hayır, güm diye bir ses. Kumsala bir şey düştü galiba.

RUFIO - (Asık suratla kalkarken.) Etli kemikli bir şey olmasın.

SEZAR - (Ürpererek.) Sus, sus Rufio. (Masadan kalkıp sütunlu sundurmaya

doğru gider. Rufio sol dirseğinin

dibinden, Apollodorus sağından onu izlerler.)

KLEOPATRA - (Hâlâ masadaki yerinde.) Beni bırakıp gidiyor musunuz, Sezar? Siz nereye Apollodorus?

APOLLODORUS - İnan olsun sevgili Kraliçem, iştahım kapandı.

SEZAR - Aşağıya, avluya in Apollodorus. Öğren ne olmuş?

(Apollodorus başını eğer, Rufio'nun çıktığı merdivenden iner.) KLEOPATRA - Belki askerleriniz birini öldürmüşlerdir. Ne önemi var?

(Aşağıdaki kumsaldan kalabalığın mırıltısı yükselir, Sezar ile Rufio birbirlerine bakarlar.) SEZAR - Ne olup bittiğini öğrenmeliyiz. (Tam Apollodorus'u izleyeceği sırada, Rufio elini omzuna koyarak onu

durdurur. Çünkü Ftatatita terasın karşı ucundan ayaklarını sürüyerek gelmektedir. Gözlerinde ve bir av köpeğini

andıran ağzında sarhoşça bir doygunluk vardır. Sezar bir an için şarapla sarhoş olduğunu sanır.

Ama Rufio hiç

aldanmamıştır. Onu sarhoş eden kırmızı şarabı iyi tanır.) RUFIO - (Yavaş sesle.) Şu ikisinin arasında bir muzurluk var.

FTATATITA - Melike, bir daha kulunun yüzüne bakabilir.

(Kleopatra ona bir an, katilce ifadesinin coşkulu bir yansımasıyla bakar. Sonra boynuna sarılıp tekrar tekrar

çılgınca öper. Mücevherlerini koparırcasına çıkarıp kadının üstüne yığar. Olanları izleyen iki erkek dönüp

birbirlerine bakarlar. Ftatatita yarı uykuda gibi ayaklarını sürüyerek Tanrı'nın sunağına yaklaşır.

Ra'nın

karşısında diz çökerek dua eder. Sezar, Rufio'yu sundurmada bırakarak, Kleopatra'nın yanına gider.)

SEZAR - (Araştırıcı bir ciddilikle.) Kleopatra, ne oldu?

KLEOPATRA - (Bir yandan ödü kopar, bir yandan yüzüne güler.) Ne olsun sevgili Sezar!

(Yapmacıklı bir

tatlılıkla, neredeyse sesi kısılarak.) Hiçbir şey olmadı. Ben masumum. (Sevgiyle ona yaklaşır.) Sevgili Sezar

bana kızdınız mı? Neden öyle bakıyorsunuz yüzüme? Burada yanınızdan hiç ayrılmadım. Ne olduğunu nerden

bileyim?

SEZAR - (Düşünerek.) Bu doğru.

KLEOPATRA - (Kleopatra çok ferahlamış, onu okşamaya çalışır.) Tabii doğru. (Sezar okşamaları karşılıksız

bırakır.) Doğru olduğunu siz de biliyorsunuz Rufio.

(Dışarıdaki mırıltı birden yükselip bir uğultu olur. Sonra hafifler.) RUFIO - Şimdi öğrenirim. (Adam gibi yürüyeceğine, tırısa kalkmış bir aygır gibi koşarak sunağa gider,

Ftatatita'nın omzuna dokunur.) Kadın efendi, düş önüme. Sen bana lazımsın.

FTATATITA - (Kalkıp ona dik dik bakarak.) Benim yerim Melike'nin yanıdır.

KLEOPATRA - Onun bir suçu yok, Rufio.

SEZAR - (Rufio'ya.) Bırak burda kalsın.

RUFIO - (Sunağa oturarak.) Öyleyse benim yerim de burası. Ne olup bittiğini kendiniz soruşturursunuz. Kentte

büyük şamata var.

SEZAR - (Ciddi bir hoşnutsuzlukla.) Rufio, bir boyuneğme zamanı vardır.

RUFIO - Bir de dik başlı olma zamanı. (İnatla kollarını kavuşturur.) SEZAR - (Kleopatra'ya.) Yolla şu kadını.

KLEOPATRA - (Onu yatıştırmak hevesiyle ağlamaklı.) Tabii yollarım. Hiçbir zaman sözünüzden dışarı

çıkmam, Sezar. Siz ne derseniz, o olur. Çünkü sizi seviyorum. Ftatatita, gitsene.

FTATATITA - Melikemin emri başım üstüne. Beni çağırdığınız an yanı başınızdayım. (Geldiği gibi Ra'nın

yanından geçerek çıkar.)

RUFIO - (Onu izleyerek.) Unutmayın Sezar, sizin koruma görevliniz de çağırdığınız an yanı başınızda olacak.

KLEOPATRA - Rufio'nun size böyle davranmasına niçin izin veriyorsunuz? Ona haddini bildirsenize.

SEZAR - Bana düşman olup düşüncelerini benden gizlesin diye mi? Tıpkı senin şimdi yaptığın gibi.

KLEOPATRA - (Yine korkuya kapılarak.) Niçin böyle söylüyorsunuz, Sezar? Hiçbir şey gizlediğim yok, inanın

bana. Haksızlık ediyorsunuz. (Bir hıçkırığı bastırır.) Ben daha çocuğum. Siz birisi öldürüldü sanıp karşımda taş

kesiliyorsunuz. Buna dayanamam, dayanamam. (Kasıtlı olarak kendini koyuverip ağlamaya başlar. Sezar ona

derin bir hüzünle ve buz gibi soğuk bakar. Kleopatra nasıl bir etki

uyandırdığını görmek için göz ucuyla bakar.

Sezar'ın umursamadığını görünce doğrulup oturarak duygularını bastırmaya çalışıyormuş da sonunda cesurca

bunu başarmış gibi davranır.) Ama, ama gözyaşlarından nefret ettiğinizi biliyorum. Onun için başınızı

ağrıtmayacağım. Görüyorum, kızgın değil yalnızca hüzünlüsünüz. Benimkisi saçmalık, ama siz böyle soğuk

soğuk konuşunca kalbim kırılıyor. Ne yapayım, elimde değil. Yerden göğe hakkınız var. Birinin öldürüldüğünü,

hatta incindiğini düşünmek korkunç... Umarım ciddi bir şey... (Sezar'ın küçümseme dolu, delici bakışı karşısında

konuşmayı sürdüremez.)

SEZAR - Seni böylesine ürküten ne? Ne yaptın? (Aşağıdaki kumsalda bir borazan çalınır.) Aha!

Sanırım

sorunun karşılığı bu.

KLEOPATRA - (Titreyerek yine kerevete çöker, elleriyle yüzünü kapar.) Sizi hiç aldatmadım Sezar, ant içerim.

SEZAR - Biliyorum bunu. Sana hiç güvenmedim ki. (Dönüp çıkmak üzereyken Apollodorus ile Britannus,

Lucius Septimus'u sürükleyerek önüne getirirler. Sezar ürperir.) Pompeius'un katili gene karşımda.

RUFIO - Kent çılgına dönmüş. Sarayı yakıp bizi denize dökmek istiyorlar. Onları avludan sürüp çıkarırken bu

haini yakaladık.

SEZAR - Salıverin onu. (Kollarını bırakırlar.) Kent halkı neden ayaklanmış, Lucius Septimus?

LUCIUS - Ne bekliyordunuz, Sezar? Pothinus'u gözleri gibi severlerdi.

SEZAR - Pothinus'a ne olmuş? Ben onu serbest bırakalı yarım saat bile geçmedi. Dışarı bırakmamışlar mı?

LUCIUS - Aşağı bırakmışlar. Altmış ayak yüksekliğindeki bir kemerden aşağı. Kaburgalarına saplanmış bir

çelik bıçakla. Pompeius kadar ölü. Adam öldürmede ödeştik seninle. Başa baş geldik.

SEZAR - (Sarsılmış.) Öldürülmüş ha! Canı bize emanet edilmiş biri! Bizim konuğumuz!

(Suçlarcasına Rufio'ya

döner.) Rufio!

RUFIO - (Soruyu önceden keşfederek, güçlü bir ifadeyle.) Kim yapmışsa eline sağlık. Hem güçlü bir kişi, hem

de sizin dostunuzmuş. (Kleopatra iyice yüreklenir.) Ama bu işe bizim elimiz bulaşmadı. Onun için boşuna surat

asmayın bana. (Sezar dönüp Kleopatra'ya bakar.)

KLEOPATRA - (Kalkarak, şiddetle.) Mısır Kraliçesi'nin emriyle öldürüldü. Düşler peşinde koşan Julius Sezar

değilim ben. Onun gibi her kölenin onurumu kırmasına izin veremem. Rufio, iyi yaptığımı söyledi.

Şimdi

başkaları da beni yargılasın. (Ötekilere döner.) Şu Pothinus, kendisiyle birlik olup Sezar'ı, Achilles ile

Ptoleme'nin tuzağına düşürmemi istedi. Ben reddettim. Bana lanetler okudu. Sonra gizlice Sezar'a gelip kendi

hayınlığını benim üstüme atmak istedi. Suçüstü yakaladım. Bana, Kraliçe'ye hakaretler yağdırdı.

Hem de

yüzüme karşı. Sezar öcümü almadı. Onunla güzel güzel konuşup serbest bıraktı. Kendi öcümü almakta haksız

mıyım, söyleyin Lucius?

LUCIUS - Aksini söyleyemem. Ama bunun için Sezar'dan teşekkür beklemeyin.

KLEOPATRA - Konuşun Apollodorus. Yanlış bir iş mi yaptım?

APOLLODORUS - Size bir tek kusur bulabilirim, güzeller güzeli. Beni, şövalyenizi çağırmalıydınız.

Dürüst bir

düelloyla o iftiracıyı yere sererdim.

KLEOPATRA - (Heyecanla.) Kendi köleniz benim için hükmünü versin, Sezar. Söyle Britannus, haksız mıyım?

BRITANNUS - Yalan dolan, kara çalma, hıyanet cezasız kalırsa, toplum vahşi hayvanların birbirini parçaladığı

bir arenaya döner. Sezar haksız.

SEZAR - (Buruk bir sakinlikle.) Demek karar benim aleyhimde.

KLEOPATRA - (Ateşli.) Dinleyin beni Sezar. Koca İskenderiye'de haksız olduğumu söyleyen bir tek kişi

çıkarsa, sarayımın kapısında kendimi çarmıha gerdiririm, hem de kendi kölelerime.

SEZAR - Şu koskoca dünyada senin haksız olduğunu gören bir tek kişi çıkarsa, bir söyler, ama pir söyler. O da

benim gibi ya dünyayı fethedecek ya da çarmıha gerilecek. (Sokaktaki gürültü yine yükselir.) İşitiyor musunuz?

Şu kapınıza dayananlar da öç almaktan, adam bıçaklamaktan yana. Sen elebaşılarını yok ettin.

Seni yok etmek de

onların hakkı. Şüphe ediyorsan buradaki dört akıl hocana sor. Sonra ben de hak, hukuk adına, Kraliçelerini

öldürdükleri için onları öldürmeyecek miyim? Sıra bana gelince, yurttaşları yurtlarını işgal edeni sağ bırakacak

değiller ya. Roma da, oğullarının ve kırılan gururunun öcünü almayacak mı ele güne karşı?

Böylece beni

haklayanlar da haklanacak. Cinayet cinayeti doğuracak, her zaman hak, onur ve barış adına, tarihin sonuna dek.

Tanrılar kandan usanıp anlayışlı bir ırk yaratacaklar. (Korkunç bir gürültü. Kleopatra korkudan bembeyaz olur.)

Hele bir dinle. Sen ağır sözleri kaldıramıyordun, değil mi? Biraz yaklaş da senin için neler söylediklerini işit.

Pothinus'un dedikleri bunların yanında çok daha hafif kalır. (Kimsenin nüfuz edemeyeceği bir vakara

bürünerek.) Mısır Kraliçesi, şimdi öç alma emirlerini kendi versin, savunma önlemlerini kendi alsın.

Çünkü

Sezar'dan yüz çevirdi. (Gitmek için döner.)

KLEOPATRA - (Dehşete kapılmış, ona doğru koşup önünde diz çökerek.) Beni yüzüstü bırakmayacaksınız,

Sezar. Sarayı savunacaksınız.

SEZAR - Sen ölüm dirim güçlerini eline aldın. Ben yalnızca düşler peşinde koşan biriyim.

KLEOPATRA - Beni öldürecekler, göz göre göre öldürecekler.

SEZAR - Neden öldürmesinler?

KLEOPATRA - Merhamet...

SEZAR - Merhamet ha? Ne çabuk tepe üstü yuvarlandın da merhamete muhtaç oldun?

Merhametin, Pothinus'a

bir yararı dokundu mu? (Kleopatra yerden kalkar. Ellerini ovuşturarak umutsuzca kerevete gider.

Apollodorus,

sessizce kerevetin arkasına geçerek, ona arka çıktığını belirtir. Gökyüzü artık en parlak menekşe rengini almıştır.

Yavaşça açık turuncuya dönüşmeye başlar. Böylece Ra yontusuyla sundurmanın sütunları daha koyu görünür.)

RUFIO - Sezar, yeteri kadar vaaz verdiniz. Düşman kapıya dayandı.

SEZAR - (Ona dönüp bütün öfkesiyle veryansın ederek.) Ya öyle! Peki bunca aydır, onu şaşkın ve âciz, kapıda

bekleten neydi? Benim çılgınlığım mı, sizin gözünüzde çılgının biriyim ben, yoksa sizin akıllılığınız mı? Şu

Mısır'ın kan deryasında hepinizi boğulmaktan kurtaran kim? (Kleopatra'ya dönerek.) Şu bir sıkımlık canını

kurtarmam için kılıcıma atılan sen, ne yapıyorsun? "Dostum serbestsin," dediğim adamı sırtından vuruyorsun,

sinsice. Ya siz askerler, efendiden adamlar, sadık bendelerim, kim olduğunuzu unutup bu cinayeti alkışlıyor,

"Sezar haksız," diyorsunuz. Tanrılar aşkına, hepinizi o Kızıl Deniz'in dibine yollamak geliyor içimden.

KLEOPATRA - (Kurnazca bir umut pırıltısıyla.) Ama Sezar, bunu yaparsanız sizin de sonunuz gelir.

(Sezar'ın gözleri cam gibi parlar.)

RUFIO - (Çok telaşlı.) Aman ulu Jüpiter! Seni gidi iğrenç Mısır faresi. Bu söz Sezar'ı çileden çıkarmaya yeter.

Şimdi tek başına kente giderse görürsün. Bizi burada paramparça ederler. (Umarsızca, Sezar'a.) Bir yığın salak

olduğumuz için bizi terk edecek misin? Ben fenalık olsun diye adam öldürmem ki. Köpeğin kediye saldırması

gibi içgüdüyle yaparım bunu. Senin peşinde birer köpekten farkımız yok. Ama sana sadakatle hizmet ettik.

SEZAR - (Yumuşayarak.) Yazık Rufio, oğlum. Şimdi hepimiz köpekler gibi sokaklarda gebereceğiz.

APOLLODORUS - (Kleopatra'nın arkasından.) Sözlerinizde yüce Olimpos'un bir yankısı var. Doğru olmalı,

çünkü güzel. Ama ben gene Kleopatra'nın yanındayım. Öleceğimizi de bilsek, Kraliçe bir erkek yüreğinin

bağlılığından, bir erkek kolunun gücünden yoksun kalmayacak.

KLEOPATRA - (Hıçkırarak.) Ama ben ölmek istemiyorum.

SEZAR - (Hüzünlü.) Ne küçüklük, ne bayağılık!

LUCIUS - (Sezar ile Kleopatra'nın arasına girerek.) Dinle beni Sezar, bu isteğim bayağıca olabilir, ama ben de

elimden geldiği kadar uzun yaşamak niyetindeyim.

SEZAR - Eh dostum, Sezar'dan uzun yaşayacağa benzersin. Bunca zaman kenti de, senin ordunu da harekete

geçmekten alıkoyan neydi? Ben büyülerle, efsunlarla mı durdurdum hepinizi? Düne kadar benimle ne kavgaları

vardı ki, üstüme varmak için hayatlarını tehlikeye atsınlar? Ama bugün kahramanlarını öldürüp kafalarına

firlattık. Şimdi bu cinayet yuvasını dağıtmak için canını dişine taktı her Mısırlı. Evet, bizler caniyiz, başka bir

halt değil. Artık kılıcını bile, cesaretini takın. Pompeius'un başı düştü. Sezar'ınki de dalından kopmak üzere.

APOLLODORUS - Sezar umarsızlığa mı düşüyor?

SEZAR - (Sonsuz bir gururla.) Hiçbir zaman umuda kapılmayan, hiçbir zaman umarsızlığa düşmez. Sezar, bahtı

ister açık, ister kapalı olsun yazgısıyla yüz yüze gelmekten çekinmez.

LUCIUS - Yazgı her zamanki gibi Sezar'ın yüzüne gülecektir.

SEZAR - (İstemeden gurura kapılarak.) Bana cesaret vermeye mi kalkıyorsun?

LUCIUS - Size hizmetimi arz ediyorum. Beni isterseniz, sizin tarafınıza geçmeye hazırım.

SEZAR - (Yine ayağı yere basar. Bu önerinin altında bir şeyler olduğunu

sezerek, Lucius'a dik dik bakar.) Ne?

Tam şu sırada mı?

LUCIUS - (Israrla.) Tam şu sırada.

RUFIO - Sezar'ı sana güvenecek kadar deli mi sandın?

LUCIUS - Zaferi kazanıncaya kadar bana güvenmesini beklemiyorum. Bütün istediğim hayatımın bağışlanması,

bir de Sezar'ın ordusunda görev almak. Sezar dürüst olduğuna göre, payıma düşeni peşin ödeyeceğim.

SEZAR - Ödemek mi? Nasıl?

LUCIUS - Size iyi bir haber vererek. Bir müjde.

(Sezar haberin ne olduğunu şimşek hızıyla anlamıştır.)

RUFIO - Ne haberi, ne müjdesi?

SEZAR - (Kleopatra'nın yerinde doğrulup kendisine hayretle bakmasına yol açan bir neşe ve canlılıkla.) Hangi

haber, hangi müjde mi dedin oğlum Rufio? Takviye birlikleri geldi. Bizim için başka ne müjde olabilir? Değil mi

Lucius Septimus? Bergamalı Mithridates yolda.

LUCIUS - Pelusium'u almış.

SEZAR - (Sevinçle.) Lucius Septimus, bundan böyle benim subayımsın. Mithridates'in Nil'i geçmesine engel

olmak için Mısırlılar kentte ne kadar asker varsa oraya göndermişlerdir. Sokakları dolduran kuru kalabalık, kuru

kalabalık.

LUCIUS - Öyle. Mithridates Delta'nın üstünden geçmek için büyük yoldan Memfis'e doğru yürüyor.

Achilles

onunla orada dövüşecek.

SEZAR - (Büyük cüretle.) Achilles orada Sezar'la dövüşecek. Bak, Rufio. (Masaya koşup bir peçete kapar.

Parmağını şaraba batırarak üstüne bir plan çizer. Rufio ile Septimus üstüne abanarak dikkatle bakarlar. Çünkü

ışık artık gitmek üzeredir.) Şurası saray, şurası tiyatro. Sen, (Rufio'ya) yanına yirmi adam alıp şu sokağa sapar

gibi yapacaksın. (Planda eliyle gösterir.) Halk seni taşlayadursun, piyade bölükleri şuradan ve şuradan çıkar.

Sokakları doğru çizdim mi, Lucius?

LUCIUS - Tamam, şurası incir pazarı...

SEZAR - (Onu dinlemeyecek kadar heyecanlı.) Bunları daha geldiğim gün görmüştüm. İyi!

(Peçeteyi masanın

üstüne atarak yine sundurmaya gelir.) Haydi, yola düş. Britannus, Petronius'a söyle, birliklerimizin yarısı bir

buçuk saat içinde gemilere binip batıdaki göle gidecek. Atımla zırhım hazır olsun. (Britannus koşarak çıkar.)

Geri kalan birliklerle ben göl kıyısından yürüyüp, Nil'in yukarısında Mithridates ile buluşacağım.

Sen de yola

düş, Lucius. Haberi ulaştır. (Britannus'tan sonra Lucius da hızla çıkar.) Apollodorus, bu sefer için senin kılıcınla

sağ koluna da ihtiyacım var.

APOLLODORUS - Kanım da, canım da size feda olsun.

SEZAR - Eksik olma. (Elini kavrar. Hararetli bir el sıkması.) Göreve hazır mısın?

APOLLODORUS - Sanat uğruna, savaş saati uğruna! (Kleopatra'yı büsbütün unutarak, Lucius'un peşinden

firlar.)

RUFIO - Hadi, işler tıkırında!

SEZAR - (Neşeli.) Değil mi, biricik oğlum! (El çırpar. Köleler masaya koşarlar.) Bu tatsız ziyafet yetti. Kaldırın

şunları, gözüm görmesin. Haydi işinize... (Köleler sofrayı kaldırmaya başlarlar. Sundurmanın perdeleri örtülür.)

Sokakların durumunu kavradın, değil mi Rufio?

RUFIO - Sanırım. Yolumu bulurum herhalde.

(Aşağıdaki avluda buçina tekrar tekrar çalınır.)

SEZAR - Şimdi gidip askerlerle konuşalım. Yüreklendirelim onları. Sen kumsala git. Ben avluya ineyim.

(Merdivene yönelir.)

KLEOPATRA - (Bütün bu süre unutulduğu yerden kalkarak, çekingen ve ürkek, ellerini Sezar'a uzatır.). Sezar!

SEZAR - (Döner.) Ne var?

KLEOPATRA - Beni unuttunuz mu?

SEZAR - (Hoşgörülü.) İşim başımdan aşkın, yavrum. Ben geri dönünce senin işleri yoluna koyarız.

Hoşça kal.

Uslu dur, sabırlı ol!

(Dalgın ve büsbütün ilgisiz çıkıp gider. Kleopatra yumrukları sıkılı, için için kaynayan bir öfkeyle, fena halde

kibri kırılmış, kalakalır.)

RUFIO - Bu oyun oynandı, ama kaybedildi Kleopatra. Kadın her zaman zararlı çıkar.

KLEOPATRA - (Azametle.) Sen efendinin peşinden git.

RUFIO - (Kulağına, laubalice.) Önce bir çift sözüm var sana. Celladına söyle, Pothinus yolu yordamıyla gırtlağı

kesilerek öldürülseydi, gık diyemeden boylardı öbür dünyayı. Senin herif bu işi yüzüne gözüne bulaştırdı.

KLEOPATRA - (Gizemli.) Erkek olduğunu nerden biliyorsun?

RUFIO - (İrkilip şaşarak.) Sen olamazsın. O sırada bizim yanımızdaydın. (Kleopatra küçümseyerek ona sırtını

döner. Nefis, mehtaplı bir gece başlamıştır. Masa kaldırılmıştır. Ayın ve yıldızların ışığında Ftatatita, Ra'nın

beyaz sunak taşı önünde dua ederken görülür. Rufio irkilir, yavaşça perdeleri örter, alçak sesle Kleopatra'ya

sorar.) O muydu? Kendi elleriyle mi?

KLEOPATRA - (Gözdağı vererek.) Kim olursa olsun, düşmanlarım kendilerini

kollasın ondan. Hele sen Rufio,

Sezar'ın önünde Mısır Kraliçesi'ni küçük düşüren sen, gözünü dört aç.

RUFIO - (Ona ters ters bakarak.) Gözümü dört açacağım, Kleopatra. (Bu sözü tutacağını belirtmek için başını

sallar. Çıkarken kınındaki kılıcı gevşeterek perdelerin arasında kaybolur.).

ROMALI ASKERLER - (Aşağıdaki avluda.) Selam Sezar! Selam sana!

(Kleopatra dinler. Buçina sesini borazanlar izler.)

KLEOPATRA - (Ellerini ovuşturup seslenerek.) Ftatatita, Ftatatita. Karanlık bastırdı. Burada yapayalnızım.

Yanıma gel. (Sessizlik.) Ftatatita! (Daha yüksek sesle.) Ftatatita! (Sessizlik. Paniğe kapılarak kordonu çekip

perdeleri açar. Ftatatita, Ra'nın sunak taşında ölü yatmaktadır. Kesilen gırtlağından beyaz taşa bir kan seli

boşanmıştır.)

BEŞİNCİ PERDE

Öğle vakti. Sarayın önündeki kordon boyunda şenlik ve askeri tören. Doğu limanında Sezar'ın kalyonu öyle

görkemli bir biçimde süslenmiştir ki, baştan başa çiçeklerle donatıldığı göze çarpar. Apollodorus'un halılarla

kayığa bindiği basamaklara yakın bir yerde durur. İskelenin başında Romalı muhafızlar nöbet bekler. Kordon

boyuna, sarayın kapısına kadar uzanan kırmızı bir yol halısı serilmiştir. Saray kapısının geniş

basamaklarına

biriken Kleopatra'nın maiyetindeki kadınlar, renk renk giysileriyle orasını bir çiçek bahçesine çevirmişlerdir.

Cepheye Kraliçe'nin muhafizları dizilmiştir. Başlarında, altı ay önce, Suriye sınırındaki eski sarayda, Bel

Affris'in Sezar'ın gelişini bildirdiği subaylar vardır. Kuzey tarafını Romalı askerler çevirmiştir.

Arkalarında

ayaklarının ucuna basarak kordon boyunu görmeye çalışan kent halkı bulunur. Subaylar kordon boyunda dolaşıp

çene çalarlar. Aralarında Belzanor, İranlı ve elinde asma dalından değnek taşıyan yüzbaşı göze çarpar. Savaşın

yıprattığı, kaba çizmeli yüzbaşı gerek toplumdaki yeri, gerek kılık kıyafeti bakımından Mısırlıların yanında çok

sönük kalır.

Apollodorus kent halkı arasından geçerek Romalı safının arkasından subaylara seslenir.

APOLLODORUS - Hey, baksanıza! Geçebilir miyim?

YÜZBAŞI - Bırakın geçsin Sicilyalı Apollodorus. (Askerler geçirirler.)
BELZANOR - Sezar'ın gelmesi yakın mı?

APOLLODORUS - Hâlâ pazar meydanında oyalanıyor. Askerlerin bağırıp çağırmasından başım şişti.

Coşan bir

orduya yarım saat dayandıktan sonra insanın azıcık deniz havasına ihtiyacı oluyor.

İRANLI - Son haberler sende. Anlat bakalım, rahipleri öldürttü mü?

APOLLODORUS - Tam buldun adamını! Onu çarşı meydanında karşıladılar. Başlarında küller, ellerinde

tanrılarıyla. Tanrıları ayaklarının dibine dizdiler. Şöyle yüzüne bakılacak bir Apis vardı. Altınla fildişinden,

işçiliği bir harika. Benim tavsiyemle başrahibe onun için iki talan istedi.

BELZANOR - (Dehşetle.) Her şeyi bilen, her şeyi gören Apis için iki talan ha! Ya, başrahip ne dedi?

APOLLODORUS - Apis'in merhametine sığınıp beş talan istedi.

BELZANOR - Bu yüzden ülkede kıtlık olacak, kasırgalar kopacak.

İRANLI - Laf! Apis neden Achilles'in Sezar'ı yenmesine yardımcı olmamış? Savaştan taze taze haberler var mı

Apollodorus?

APOLLODORUS - Küçük Kral Ptoleme boğuldu.

BELZANOR - Boğulda ha! Nasıl?

APOLLODORUS - Bütün adamlarıyla. Sezar üç yandan saldırıp onları Nil'e döktü. Ptoleme'nin saltanat kayığı

battı.

BELZANOR - Şu Sezar, olağanüstü bir adam. Çabuk gelir mi dersin?

APOLLODORUS - Ben yanından ayrılırken Yahudi sorununa çözüm yolu arıyordu.

(Kuzeyden gelen borazan sesleriyle halkın arasındaki kımıldanma ve gürültü, Sezar'ın yaklaştığını bildirir.)

İRANLI - Onların icabına çabuk bakmış. Bakın, geliyor. (Mısır saflarının önündeki yerine koşar.) BELZANOR - (Onu izleyerek.) Haz'rol, Sezar geliyor!

(Askerler hazır ol durumuna geçip, hizaya girerler.

Apollodorus Mısırlıların safında yer alır.)

YÜZBAŞI - (İskeledeki muhafızlara koşar.) Dikkat, Sezar geliyor. (Sezar yanında Rufio, törenle gelir. Britannus

onları izler. Askerler Sezar'ı coşkulu haykırışlarla karşılarlar.) SEZAR - Görüyorum, gemim bekliyor beni. Sezar'ın Mısır'a veda saati geldi çattı. Söyle Rufio, ben gitmeden

Mısır'da yapılacak ne kaldı?

RUFIO - (Solunda.) Bu eyalet için daha Romalı bir vali atamadınız.

SEZAR - (Ona garip garip bakar, ama tam bir ciddilikle konuşur.) Bergamalı Mithridates'e ne dersin? Eupator'un

soylu oğlu, benim büyük kurtarıcım.

RUFIO - Ona başka yerlerde de ihtiyacınız olacak derim. Unutmayın yurda dönerken daha dört beş

orduyla başa

çıkmanız gerekecek.

SEZAR - Çok doğru. Ya kendin için ne dersin?

RUFIO - (Adeta inanamaz.) Ben, benden vali olur mu? Neler de geliyor aklınıza. Benim azat edilmiş bir kölenin

oğlu olduğumu bilmez gibi...

SEZAR - (Sevgiyle.) Sezar seni oğlum diye bağrına basmadı mı? (Herkese seslenerek.) Susun hepiniz, beni

dinleyin biraz.

ROMALI ASKERLER - Sezar konuşuyor!

SEZAR - Dinleyin. Romalı valinin görevini, özelliğini, rütbesini ve adını bildiriyorum. Görevi, Sezar'ın kalkanı;

özelliği, Sezar'ın dostu; rütbesi, bir Romalı asker. (Romalı askerlerden bir zafer çığlığı yükselir.) Adı, Rufio!

(Gene haykırırlar.)

RUFIO - (Sezar'ın elini öperek.) Doğru, Sezar'ın kalkanıyım, ama Sezar'ın kolunda olmayınca ne işe yarar bu

kalkan? Ne olursa olsun... (Sesi boğuklaşır, kendini toplamak için başka yana döner.) SEZAR - Benim adalı, o koca Britanyalı nerde?

BRITANNUS - (Sezar'ın sağından öne gelir.) Burada Sezar.

SEZAR - Kendi ülkenin o barbarca naralarıyla Delta savaşına atılmanı kim söyledi? Bir yandan dört Mısırlıyı

birden er meydanına çağırırsın, bir yandan küfrün bini bir paraya!

BRITANNUS - Sezar, savaş kızıştığı an o ayıp sözler ağzımdan kaçıverdi. Çok özür dilerim.

SEZAR - Hem sen yüzme bilmediğin halde, biz ordugâha saldırırken kanalı nasıl geçtin bizimle?

BRITANNUS - Atınızın kuyruğuna yapıştım.

SEZAR - Bunlar bir kölenin kıvıracağı işler değil Britannicus, özgür bir adama yaraşır.

BRITANNUS - Ben özgür doğdum, Sezar.

SEZAR - İyi, ama sana Sezar'ın kölesi diyorlar.

BRITANNUS - Ancak Sezar'ın kölesi olarak gerçek özgürlüğü buldum.

SEZAR - (Duygulanarak.) Güzel söyledin. Ne iyilik bilmez adamım. Az daha seni azat edecektim.

Ama artık bir

milyon talana bile ayrılmam senden. (Dostça omzuna vurur. Britannus hoşnut, ama azıcık utanmış, sıkılganca

elini öper.)

BELZANOR - (İranlıya.) Bu Romalı adamları avcuna alıp kendine hizmet ettirmesini biliyor.

İRANLI - Evet, kendine tehlikeli bir rakip olamayacak mütevazı adamları.

BELZANOR - Seni sinsi yılan seni. Seni şüpheci herif.

SEZAR - (Apollodorus'u Mısırlılar köşesinde görüp çağırarak.) Apollodorus, Mısır sanatını senin nazik ellerine

bırakıyorum. Unutma, Roma sanatı sever ve cömertçe destekler.

APOLLODORUS - Anlıyorum, Sezar. Roma sanat üretmez, ama başka ulusların ürettiği sanatı satın alıp

ülkesine taşır.

SEZAR - Ne! Roma sanat üretmez mi? Barış bir sanat değil mi? Savaş bir sanat değil mi? Devleti yönetmek bir

sanat değil mi? Uygarlık bir sanat değil mi? Birkaç süs eşyasına karşılık bunları size bağışlıyoruz.

Bu alışverişte

kârlı çıkan sizsiniz. (Rufio'ya dönerek.) Gemiye binmeden başka ne yapacaktım? (Anımsamaya çalışır.)

Anımsayamadığım bir şey var, ne olabilir? Pekâlâ, her neyse yapılmadan

kalacak! Bu uygun rüzgârı kaçırmaya

gelmez. Elveda Rufio.

RUFIO - Sezar, sizi Roma'ya kalkansız göndermek hiç içime sinmiyor. Orada çok fazla hançer var.

SEZAR - Olsun varsın! Oraya giderken hayatımın görevini tamamlamış olacağım. O zaman yeteri kadar uzun

yaşamış sayılırım. Ayrıca.. ölmek düşüncesi bana hep nahoş gelmiştir. Öldürülmek daha iyi bence.

Hoşça kal!

RUFIO - (İçini çekerek ellerini havaya kaldırır. Sezar'ın yola getirilmez biri olduğunu kabullenmiştir.) Yolunuz

açık olsun! (El sıkışırlar.)

SEZAR - (Apollodorus'a el sallayarak.) Elveda Apollodorus. Elveda bütün dostlar! Haydi gemiye...

(Rıhtımdan gemiye iskele tahtası uzatılır. Sezar oraya doğru ilerlerken, Kleopatra soğuk ve trajik, siyahlara

bürünmüş, süssüz, ziynetsiz, aralarında geçtiği rengârenk kadın sürüsüyle çarpıcı bir karşıtlık içinde saraydan

çıkıp merdivenlerde durur. Konuşuncaya kadar Sezar onu görmez.)
KLEOPATRA - Bu vedalaşmada Kleopatra'nın yeri yok mu?

SEZAR - (Yüzü aydınlanarak.) Ah, bir şey eksik kaldı diyordum. (Rufio'ya.) Aşk olsun, onu neden bana

anımsatmadın Rufio? (Aceleyle Kleopatra'ya yaklaşır.) Seni görmeden gitseydim, kendimi hiç bağışlamayacaktım. (Ellerinden tutup onu meydanın ortasına getirir. Kleopatra taş kesilmiş gibi, karşı koymaz.)

Bu yas kılığı benim için mi?

KLEOPATRA - Hayır.

SEZAR - (Pişmanca.) Ah, ne düşüncesizim. Kardeşin için.

KLEOPATRA - Hayır.

SEZAR - Kimin için öyleyse?

KLEOPATRA - Bize bıraktığınız Romalı valiye sorun.

SEZAR - Rufio'ya mı?

KLEOPATRA - Evet, Rufio'ya. (Çok alaycı bir ifadeyle onu gösterir.) Sezar'ın adına, Sezar'ın yolunda, Sezar'ın

övündüğü yaşam yasalarıyla burayı yönetecek olan adama.

SEZAR - (Şüpheli.) Elinden geldiğince yönetecek. Bu işi üstlendi, kendi yöntemleriyle yönetecek.

KLEOPATRA - Sizin yönteminizle değil öyleyse.

SEZAR - Benim yöntemimle neyi kastediyorsun?

KLEOPATRA - Cezalandırmadan, öç almadan, yargılamadan.

SEZAR - (Onaylayarak.) Evet, doğru yol bu, büyük yol bu, eninde sonunda tek çıkar yol bu!

(Rufio'ya.) Buna

inan Rufio, inanabilirsen.

RUFIO - Tabii inanıyorum Sezar, beni çoktan ikna ettiniz. Ama bakın, bugün Numidya'ya yelken açıyorsunuz.

Söyleyin bana, orada sizi yemek isteyen bir aslanla karşılaşırsanız, onu

cezalandırmayacak mısınız?

SEZAR - (Sözü nereye getirmek istediğini merak ederek.) Hayır.

RUFIO - Şimdiye kadar yediklerinin öcünü almayacak mısınız?

SEZAR - Hayır.

RUFIO - Suçundan ötürü yargılamayacak mısınız?

SEZAR - Hayır.

RUFIO - Hayatınızı nasıl kurtaracaksınız öyleyse.

SEZAR - (Hemen.) Öldürürüm, adamım. Ama onun beni öldüreceği gibi garez duymadan. Bu aslan örneği ne

anlama geliyor?

RUFIO - Kleopatra'nın buyruğuyla adam öldüren bir dişi kaplanı vardı. Bir gün sizi öldürmesini buyuracağından

korkuyordum. Sezar'ın öğrencisi olmasaydım, o dişi kaplana dindarlık kisvesi altında neler yapardım.

Cezalandırırdım, Pothinus'un öcünü ondan alırdım.

SEZAR - (Sözün arasına girer.) Pothinus!

RUFIO - (Sürdürerek.) Onu yargılardım, ama bütün bu delilikleri ardımda bıraktım. Hiç garez duymadan

boğazını kesiverdim. Bunun için Kleopatra size yas kılığında geldi.

KLEOPATRA - (Şiddetle.) Hizmetkârım Ftatatita'nın kanını döktü. Bunun hesabını sormazsanız, vebali onun

kadar sizin boynunuza...

SEZAR - (Enerjik.) Baş üstüne. Eline sağlık Rufio. Yargıç koltuğuna oturup nefret uyandıran törenler, tanrılara

yakarışlarla ücretli bir cellada teslim edip, adalet adına halkın önünde idam ettirseydin, bir daha ürpermeden elini

sıkamazdım. Ama bu doğal bir infaz olmuş. Bundan dehşet duymuyorum.

(Rufio ferahlamıştır. "Gördün mü?" der gibi Kleopatra'ya işaret eder.)
KLEOPATRA - (Güçsüzlüğünü anlayınca çocukça ve küçülmüş.) Duymazsınız, bir Romalı bir Mısırlıyı

öldürünce vız gelir. Sezar'ın adaletten nasibi olmayan, ne kadar bozulmuş, kötü biri olduğunu bütün dünya

görecek.

SEZAR - (Gönlünü alırcasına ellerinden tutarak.) Haydi, kızma bana. Zavallı Totatita için üzüldüm.

(Kleopatra

gülmekten kendini alamaz.) Aha, gülüyorsun. Bu barıştığımızı mı gösterir?

KLEOPATRA - (Güldüğüne kızarak.) Hayır, hayır asla! Ama ona Totatita demeniz öyle gülünç ki.

SEZAR - Ne, her zamanki gibi çocuk musun? Seni bir kadın yapmayı başaramadım mı?

KLEOPATRA - Koca bebek olan asıl sizsiniz. Siz ciddi davranmadığınız için beni de gülünç duruma düşürüyorsunuz. Ama bana kötü davrandınız. Sizi bağışlamıyorum.

SEZAR - Bana uğurlar olsun demeyecek misin? Haydi vedalaşalım.

KLEOPATRA - Vedalaşmam.

SEZAR - (Kandırmaya çalışır.) Sana Roma'dan güzel bir armağan yollarım.

KLEOPATRA - (Gururla.) Roma'dan Mısır'a güzel bir şey ha? Roma bana Mısır'ın veremeyeceği neyi verebilir?

APOLLODORUS - Bu doğru Sezar, armağan gerçekten güzel olacaksa sizin adınıza İskenderiye'den alırım.

SEZAR - Roma'nın en ünlü hazinelerini unutuyorsunuz, dostum. Onları İskenderiye'den satın alamazsınız.

APOLLODORUS - Bunlar nedir, Sezar?

SEZAR - Oğulları. Gel, Kleopatra, beni bağışla, hayırlı yolculuklar dile. Sana bir adam yollayacağım, tepeden

tırnağa Romalı, en soylu Romalılardan... Bir bıçak darbesiyle koparılacak kadar olgun değil; kolları cılız, yüreği

soluk değil; kel başını bir fatihin meşe yapraklarıyla örtmüyor; omuzlarında bütün dünyanın yükünü taşımaktan

sırtı kamburlaşmamış; canlı, hareketli, taze, güçlü, genç; sabaha umutla başlar, günü savaşla, geceyi eğlenceyle

geçirir. Sezar'a karşılık böyle birini ister misin?

KLEOPATRA - Adı, adı?

SEZAR - Marcus Antonius olsun mu? (Kleopatra kendini Sezar'ın kollarına atar.) RUFIO - Sezar'ı Antonius'la değişirseniz pazarlıkta aldanırsınız, bayan.

SEZAR - Şimdi hoşnutsun demek.

KLEOPATRA - Unutmazsınız, değil mi?

SEZAR - Unutmam. Hoşça kal. Bir daha buluşacağımızı sanmıyorum. Elveda. (Onu alnından öper.

Kleopatra

çok etkilenmiştir. Burnunu çekmeye başlar. Sezar gemiye biner.) ROMALI ASKERLER - (Sezar iskeleye adım atarken.) Selam Sezar! Elveda!

(Sezar gemiye ulaşıp el sallayan Rufio'ya karşılık verir.) APOLLODORUS - (Kleopatra'ya.) Gözyaşı dökmeyin sevgili Kraliçe, hizmetkârınızın yüreğine işliyor. Bir gün

geri gelir.

KLEOPATRA - Gelmez, umarım. Yine de ağlamaktan kendimi alamıyorum. (Sezar'a mendil sallar.

Gemi

hareket eder.)

ROMALI ASKERLER - (Kılıçlarını çekip havaya kaldırarak.) Selam Sezar!